

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Diplomová práce

**Elektronická komunikace mezi příspěvkovými
organizacemi a veřejnou správou**

Bc. Veronika Nedvěd

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra informačních technologií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Nedvěď Veronika

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Litoměřice

Název práce

Elektronická komunikace mezi příspěvkovými organizacemi a veřejnou správou

Anglický název

Electronic communication between semi-budgetary organization and public administration

Cíle práce

Cílem diplomové práce je analýza elektronické komunikace pracovníků příspěvkové organizace a fyzické osoby s orgány veřejné správy. Analýza současného stavu využívání elektronické komunikace a porovnání s možnostmi, které jsou v České republice daným subjektům přístupné.

Dílní cíle diplomové práce jsou:

- vytvořit teoretický přehled řešené problematiky
- analyzovat praktické využití u daných subjektů
- porovnat s nabízenými možnostmi
- formulovat závěry a doporučení

Metodika

Metodika řešené problematiky diplomové práce je založena na studiu a analýze odborných informačních zdrojů. Praktická část je zaměřena na vypracování analýzy elektronické komunikace vybrané příspěvkové organizace a fyzické osoby s orgány veřejné správy. Součástí praktické části je i dotazníkové řešení týkající se využívání elektronické komunikace s veřejnou správou a celkové využívání internetu. Na základě syntézy teoretických poznatků a výsledků praktické části budou formulovány závěry diplomové práce.

Harmonogram zpracování

- 1) Příprava a studium odborných informačních zdrojů, definování a upřesnění dílních cílů práce a volba postupu řešení: 04-06/2013
- 2) Zpracování teoretických východisek práce (přehledu řešené problematiky): 07 – 10/2013
- 3) Vypracování vlastního řešení, diskuse a zhodnocení výsledků, doporučení a závěry: 11/2013 – 01/2014
- 4) Tvorba finálního dokumentu práce: 01 – 03/2014
- 5) Odevzdání práce a tezí: 03/2014

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

Elektronická komunikace, elektronický podpis, datová schránka, e-government, veřejná správa, příspěvková organizace, fyzická osoba, CZECH POINT

Doporučené zdroje informací

- 1) LIDINSKÝ, Vít et al. eGovernment bezpečně. 1. vydání. Praha: Grada, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2462-1.
- 2) MATES, Pavel - SMEJKAL, Vladimír. E-government v České republice: právní a technologické aspekty. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha : Leges, 2012 . 464 s. ISBN 978-80-87576-36-6.
- 3) LAPÁČEK, Jiří. Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady. 1. vyd. Brno : Computer Press, 2012. 197 s. ISBN 978-80-251-3680-5.
- 4) Magazín Egovernment. [online]. <http://www.egovernment.cz/magazin_Egovernment.html>.
- 5) Datové schránky. Oficiální informační web o datových schránkách. [online]. <<http://www.datoveschranky.info/>>.
- 6) Portál veřejné správy. [online]. <<http://portal.gov.cz/portal/obcan/>>.

Vedoucí práce

Ulman Miloš, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

doc. Ing. Zdeněk Havlíček, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 6.11.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Elektronická komunikace mezi příspěvkovými organizacemi a veřejnou správou" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26. března 2014

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Miloši Ulmanovi, Ph.D. za odborné vedení a vstřícnost, s kterou mi poskytoval cenné podněty při řešení dané problematiky. Dále bych ráda poděkovala Václavě Nedvědové, ekonomce Základní školy Jungmannovy sady v Mělníku, za poskytnuté informací ke zpracování praktické části diplomové práce.

Elektronická komunikace mezi příspěvkovými organizacemi a veřejnou správou

---

Electronic communication between semi-budgetary organization and public administration

Souhrn

Diplomová práce se zabývá pohledem na aktuální stav elektronické komunikace s veřejnou správou v České republice.

Diplomová práce je rozdělena do teoretické a praktické části, přičemž v teoretické části jsou uvedeny a vysvětleny podstatné pojmy z oblasti elektronické komunikace, jejich problémy a vize do budoucnosti.

Praktická část je zaměřena na analýzu postojů k elektronické komunikaci třech kategorií respondentů a to, kategorie základní školy České republiky, fyzické podnikající osoby a občané České republiky. Cílem praktické části je objevení slabých stránek elektronické komunikace a odhalení, v čem uvedené kategorie spatřují pozitiva a negativa. Praktická část diplomové práce má též za cíl zjistit připravenost občanů (resp. společností) a akceptaci elektronizace veřejné správy.

Výsledkem diplomové práce je komparace teoretických předpokladů a zjištěných faktorů.

Klíčová slova

Elektronická komunikace, elektronický podpis, časové razítko, datová schránka, e-Government, veřejná správa, příspěvková organizace, fyzická podnikající osoba, Czech POINT

Summary

The diploma thesis deals with the view of actual situation of the electronic communication with the public administration in the Czech Republic.

The diploma thesis is divided into the theoretical and the practical part. The theoretical section introduces and explains the essential concepts of the electronic communication, its issues and visions for the future.

The practical part is focused on the analysis of attitudes towards the electronic communication of three categories of respondents – primary schools, self-employed people and citizens in the Czech Republic. The goal of the practical part is to analyse weaknesses of electronic communication, the positives and negatives perceived by respondents. The practical part of the thesis is also aimed to find out the readiness of citizens (companies) and the acceptance of e-Government.

Main outcome of the diploma thesis is the comparison of theoretical assumptions and identified factors.

Keywords

Electronic communication, electronic signature, time stamp, data boxes, e-Government, public administration, semi-budgetary organization, self-employed people, Czech POINT

Obsah

1	<u>ÚVOD.....</u>	<u>11</u>
2	<u>CÍL PRÁCE A METODIKA.....</u>	<u>12</u>
3	<u>TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....</u>	<u>13</u>
3.1	ÚVOD DO ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE	13
3.1.1	E-GOVERNMENT	13
3.1.2	E-GOVERNMENT V MEZINÁRODNÍM SROVNÁNÍ	15
3.1.3	STRATEGIE DIGITÁLNÍ ČESKO 2.0	16
3.1.4	STRATEGIE SMARTADMINISTRATION	17
3.1.4.1	Vize strategie SmartAdministration pro rok 2015	17
3.1.4.2	Hexagon efektivní veřejné správy.....	18
3.1.4.3	Financování realizace SmartAdministration	19
3.1.4.4	Implementace SmartAdministration	19
3.1.5	STRATEGICKÝ RÁMEC ROZVOJE VEŘEJNÉ SPRÁVY A E-GOVERNMENTU 2014+	20
3.1.6	eGOVERNMENT ACTION PLAN 2011-2015	21
3.1.7	STRATEGII ROZVOJE INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ (ICT) REGIONŮ ČR V LETECH 2013 – 2020.....	21
3.2	DATOVÉ SCHRÁNKY.....	22
3.2.1	CO JSOU TO DATOVÉ SCHRÁNKY?	22
3.2.2	INFORMAČNÍ SYSTÉM DATOVÝCH SCHRÁNEK	23
3.2.3	CO NENÍ DATOVÁ SCHRÁNKA?.....	24
3.2.4	ZALOŽENÍ DATOVÉ SCHRÁNKY	24
3.2.5	VLASTNÍ ZŘÍZENÍ DATOVÉ SCHRÁNKY	26
3.2.6	OPRÁVNĚNÉ OSOBY.....	26
3.2.7	ZRUŠENÍ DATOVÉ SCHRÁNKY	27
3.2.8	CO LZE A NELZE ZASÍLAT PROSTŘEDNICTVÍM DATOVÉ SCHRÁNKY?	28
3.2.9	CENA ZA POUŽITÍ DATOVÉ SCHRÁNKY	29
3.2.10	BEZPEČNOST PŘIHLAŠOVÁNÍ – ROZŠÍŘENÁ AUTENTIZACE.....	29
3.2.11	DOTAZY Z PRAXE A ZAJÍMAVOSTI.....	29
3.2.11.1	Nadstavba datové schránky, aneb elektronické volby v ČR	30

3.2.11.2	Datová schránka a internetbanking pospolu?.....	32
3.2.12	POŠTOVNÍ DATOVÁ ZPRÁVA	33
3.2.13	ROZDÍL MEZI DORUČENÍM A DODÁNÍM	34
3.3	DATOVÝ TREZOR	34
3.3.1	DATOVÝ TREZOR „NA ZKOUŠKU“	35
3.4	BEZPEČNÝ KLÍČ	36
3.4.1	KVALIFIKOVANÝ A KOMERČNÍ CERTIFIKÁT	37
3.4.2	TYPY BEZPEČNÝCH KLÍČŮ.....	37
3.4.3	CENY SLUŽBY BEZPEČNÝ KLÍČ	38
3.5	KVALIFIKOVANÉ ČASOVÉ RAZÍTKO.....	38
3.5.1	GENEROVÁNÍ ČASOVÉHO RAZÍTKA	39
3.5.2	ROZDÍL MEZI ČASOVÝM A KVALIFIKOVANÝM ČASOVÝM RAZÍTKEM	39
3.5.3	CENY SLUŽBY KVALIFIKOVANÉ ČASOVÉ RAZÍTKO.....	40
3.5.4	TECHNICKÁ NOVELA ZÁKONA O DPH 1.1.2013.....	41
3.6	ELEKTRONICKÝ PODPIS.....	41
3.6.1	ELEKTRONICKÝ PODPIS A CERTIFIKAČNÍ AUTORITA	42
3.6.2	ZARUČENÝ ELEKTRONICKÝ PODPIS	42
3.6.3	TYPY ZÁRUK ZARUČENÉHO ELEKTRONICKÉHO PODPISU	43
3.6.4	UZNÁVANÝ ELEKTRONICKÝ PODPIS.....	44
3.6.5	CO NELZE POVAŽOVAT ZA ELEKTRONICKÝ PODPIS.....	44
3.6.6	HAŠOVÁNÍ A KOLIZNÍ DOKUMENTY	45
3.6.7	PLATNOST ELEKTRONICKÝCH PODPISŮ	46
3.6.8	PRINCIP DIGITÁLNÍ KONTINUITY	47
3.6.8.1	Problematika dlouhodobé archivace	48
3.6.9	INTERNÍ A EXTERNÍ ELEKTRONICKÝ PODPIS	49
3.7	ELEKTRONICKÁ ZNAČKA.....	50
3.7.1	UZNÁVANÁ ELEKTRONICKÁ ZNAČKA	51
3.8	CZECH POINT	52
3.8.1	CO TO JE CZECH POINT?.....	52
3.8.2	HISTORIE PROJEKTU CZECH POINT	53
3.8.3	CO VŠE CZECH POINT NABÍZÍ?.....	54
3.8.4	DOSTUPNOST KONTAKTNÍCH MÍST.....	55
3.8.5	CZECHPOINT@HOME	55
3.8.6	eGON – PRSTY CZECH POINTU	56

4	<u>PRAKTICKÁ ČÁST .....</u>	<u>58</u>
4.1	ÚVOD.....	58
4.2	ZÁKLADNÍ ŠKOLA, OSOBNÍ ROZHOVOR	59
4.2.1	SHRNUTÍ ROZHOVORU, ANALÝZA STANOVENÝCH HYPOTÉZ	59
4.3	FYZICKÁ PODNIKAJÍCÍ OSOBA (FPO), OSOBNÍ ROZHOVOR	61
4.3.1	ANALÝZA STANOVENÝCH HYPOTÉZ	62
4.4	DOTAZNÍKOVÁ ŠETŘENÍ, ŘÍJEN-PROSINEC 2013.....	66
4.4.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ ZÁKLADNÍCH ŠKOL ČESKÉ REPUBLIKY	66
4.4.1.1	Otázky dotazníkového šetření.....	67
4.4.1.2	Stanovení a výpočet statistických hypotéz.....	72
4.4.2	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ FYZICKÉ PODNIKAJÍCÍ OSOBY ČESKÉ REPUBLIKY	74
4.4.2.1	Základní údaje z dotazníkového šetření.....	75
4.4.2.2	Základní údaje z dotazníkového šetření očištěná.....	75
4.4.2.3	Otázky dotazníkového šetření.....	76
4.4.2.4	Stanovení a výpočet statistických hypotéz.....	79
4.4.3	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ OBČANÉ ČESKÉ REPUBLIKY – VŠEOBECNÁ ZNALOST	81
4.4.3.1	Základní údaje z dotazníkového šetření.....	82
4.4.3.2	Otázky dotazníkového šetření.....	82
4.4.3.3	Stanovení a výpočet statistických hypotéz.....	87
4.4.4	SOUHRN TESTOVANÝCH STATISTICKÝCH HYPOTÉZ	89
5	<u>ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ .....</u>	<u>90</u>
6	<u>ZÁVĚR .....</u>	<u>93</u>
7	<u>SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....</u>	<u>94</u>
8	<u>PŘÍLOHY .....</u>	<u>97</u>
9	<u>SEZNAM OBRÁZKŮ .....</u>	<u>111</u>

1 Úvod

Pojmy elektronizace veřejné správy a elektronická komunikace s orgány veřejné moci jsou v posledních letech velmi diskutované. Každá vláda se touto problematikou alespoň okrajově zabývá a snaží se do procesu elektronizace zasáhnout.

Proces elektronizace veřejné správy je velmi živý „organismus“, to, co platilo před čtvrt rokem je dnes již jinak. Proces elektronizace veřejné správy není malým projektem, jedná se o velmi provázaný systém, který sahá mimo státní sektor a ovlivňuje tak dosavadní soukromé a pracovní životy všech občanů a společností.

Tato práce má nabídnout základní pohled na problematiku elektronizace veřejné správy, resp. na proces elektronické komunikace s veřejnou správou, tak, jak ji spatřují základní školy, fyzické podnikající osoby a běžní občané v České republice.

Snahou práce je dát prostor k vyjádření názorů uvedených subjektů. Tyto názory analyzovat a vyvodit závěry a doporučení.

Práce je syntézou teoretických znalostí autora a zjištěných výsledků dotazníkových šetření a osobních rozhovorů.

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je analýza způsobu využívání elektronické komunikace pracovníků vybrané příspěvkové organizace a fyzické podnikající osoby ve vztahu k orgánům veřejné moci. Analýzou způsobu komunikace bude zjištěno, zda uvedené subjekty využívají efektivně nabízené možnosti e-Governmentu v České republice.

V první části práce bude vytvořen teoretický přehled řešené problematiky. Podrobně charakterizuje jednotlivé nástroje e-Governmentu a vládní strategie. V druhé části bude provedena samotná analýza uvedených subjektů a dotazníková šetření pro větší objektivitu v řešené problematice.

Metodika řešené problematiky diplomové práce bude založena na studiu a analýze odborné literatury a dalších informačních zdrojů sledujících dané oblasti zájmu. Praktická část práce bude založena na vypracování analýzy elektronické komunikace s orgány veřejné moci u dvou vybraných subjektů. Součástí praktické části práce budou i dotazníková šetření dotýkající se problematiky znalosti základních pojmů e-Governmentu a způsobů komunikace s veřejnou správou. Cílem dotazníkových šetření a osobních rozhovorů je zjištění, zda jsou sledované subjekty připraveny na proces elektronizace veřejné správy a zda jsou ochotny se do procesu aktivně zapojit.

Na základě komparace zjištěných teoretických poznatků a výsledků šetření budou stanoveny závěry a doporučení práce.

3 Teoretická východiska

3.1 Úvod do elektronické komunikace

3.1.1 E-Government

Pojem e-Government představuje proces elektronizace státní správy a samosprávy. Dle definice Ministerstva informatiky¹ České republiky byl pojem e-Government definován jako „transformace vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Cílem je poté rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům“².

Mezi hlavní výhody procesu elektronizace státní správy patří:

- Rychlost a kvalita služeb pro občany
- Jednoduchost a uživatelská přívětivost; transparentnost systému
- Tzv. nonstop přístup – otevřeno 24 hodin denně, 7 dní v týdnu pro podání pomocí internetu
- Snížení nákladů – ze strany státu i pro vlastní uživatele

Na základě uvedených výhod je jasné, že proces zavádění e-Governmentu a jeho rozvoj patří mezi priority, zejména v postkomunistických zemích, jako je Česká republika.

Jasnou podmínkou pro rozvoj e-Governmentu je investování do informačních technologií a vybavenosti úřadů a úředníků. S tím souvisí i nutné vzdělávání a rozšiřování počítačové gramotnosti u celé populace České republiky. Pokud bude existovat kvalitní systém, ale ať již ze strany uživatele (občana), nebo úředníka, nebude systém s jeho výhodami pochopen, nebude využíván.

---

¹ Činnost byla ukončena v polovině roku 2007; došlo k převzetí Ministerstvem vnitra České republiky

² BUDIŠ, Petr a Bohumír ŠTĚDRŮ. *Elektronické komunikace: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Bratislava: Magnet Press Slovakia, 2008, 110 s. ISBN 978-80-89169-11-5. Kapitola 6, str. 80.

V současné době nelze plně přejít na výhradně elektronickou komunikaci občan x stát (nyní neřešme komunikaci uvnitř systému, např. propojení základních registrů, to uživatele na první pohled nezajímá), neboť stále existují občané, kteří nemají, nebo nechtějí mít počítač/přístup k internetu, či z jakéhokoliv důvodu nevěří elektronizaci a preferují osobní kontakt s úředníkem.

Vlastní e-Government si nelze představit bez elektronické komunikace. Protože bez bezpečné elektronické komunikace by bylo sice možné vyplnit, či stáhnout formulář z webu úřadu, vyplnit jej, ale následně by zde existovala nutnost jej vytisknout a osobně přinést k vyřízení na úřad, kde by došlo k opětovnému přepsání do IS úřadu. Na proces e-Government je tedy nutně navázána bezpečná elektronická komunikace, pomocí níž uživatel jednou vytvořený dokument v elektronické podobě i v elektronické podobě předá „úřadu“ k vyřízení elektronickou cestou – ať již například pomocí e-podatelny, či datové schránky.

Proces elektronizace zavedl i spoustu novinek v legislativě, neboť nelze zavádět kroky v oblasti elektronizace bez jasné opory v zákonech. Jedním z významných zákonů je Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a Zákon č. 227/2000 Sb. Zákon o elektronickém podpisu.

Pokud bychom se podívali na pojem e-Government z hlediska e-Business³ ve veřejném sektoru, zjistíme, že ve vzájemné komunikaci mohou být čtyři subjekty:

- G2B (Government to Business) - od veřejné správy k firmám
- G2E (Government to Employee) - od veřejné správy k zaměstnancům
- G2C (Government to Citizen) - od veřejné správy k občanům
- G2G (Government to Government) - uvnitř veřejné správy

V této práci se autorka zaměřuje právě na vztah G2B (resp. B2G), který vyjadřuje požadavek na informace od podniku (příspěvkové organizace, fyzické podnikající osoby)

---

³ pojem pro označení elektronického podnikání, tedy využívání informačních a komunikačních technologií (ICT) a výhod internetu v podnikání, zdroj: *ManagementMania*. [online]. [cit. 2013-10-06]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/e-business>

v rámci nějaké životní situace⁴, nebo předání úředních dokumentů statutárnímu orgánu podniku. Představitelem řešení G2B/B2G jsou například Portál veřejné správy (<http://portal.gov.cz/>), datové schránky, e-podatelný a Czech POINT.

3.1.2 E-Government v mezinárodním srovnání

Pro ilustraci stupně rozvoje e-Governmentu v České republice vůči jiným státům a v Evropě vůči celému světu autorka uvádí následující grafy.

V pohledu na celosvětový vývoj v oblasti e-Governmentu v letech 2003 až 2012 je patrný markantní nárůst Evropy před zbytkem světa.

Obrázek 1 - celosvětový pohled na vývoj e-Governmentu v 2003-2012; pohled na vývoj e-Governmentu v Evropě 2012⁵

Figure I.5 Advances in regional e-government development in the last decade⁴

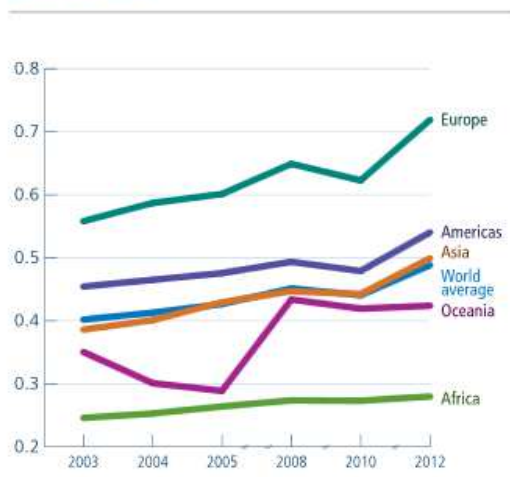

Figure I.12 Regional e-government in Europe

V porovnání Evropy, mezi jednotlivými částmi, jasně převažuje severní a západní část Evropy. Na druhé straně, nejsou zde takové interní rozdíly, jako v Asii či Americe.

4 pojem, který se veřejném sektoru používá pro označení konkrétní situace občana či podniku, ve které využívá některou z veřejných služeb, zdroj: *ManagementMania*. [online]. [cit. 2013-10-06]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/zivotni-situace>

5 AFFAIRS, Department of Economic and Social. *United Nations e-Government survey, 2012: e-Government for the people*. New York: United Nations. ISBN 978-921-1231-908. Dostupné z: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan048065.pdf>

Mezinárodní srovnání detailně řešené dle jednotlivých států je uvedeno v **příloze č. 1**, zde je z grafu jasně patrné, že ve stupni rozvoje e-Governmentu jsou na prvních místech severské země Evropy. Naopak na nejnižším stupni rozvoje je Turecko a Řecko.

3.1.3 Strategie Digitální Česko 2.0

Strategie „**Digitální Česko v. 2.0, Cesta k digitální ekonomice**“ navrhuje realizaci 17 strategických opatření. Tato opatření mají usnadnit mimo jiné budování infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu (mobilní sítě nové generace, pevné optické sítě) a celkově posílit roli internetu jako hlavního pilíře digitální ekonomiky. Tato aktualizovaná verze strategie byla přijata v březnu 2013.

„Konkrétně výstavba vysokorychlostních přístupových sítí přinese mnoho obchodních příležitostí pro firmy, podnikatele i drobné živnostníky v celé zemi. Totéž platí pro následné využívání rychlého internetu, konečně dostupného převážné části české populace, a pozitivních dopadů spojených s jeho rozšířením. Půjde tedy jak o pokrytí dosud „bílých míst“ bez kvalitního či dokonce jakéhokoli přístupu k internetu dostatečně kapacitním připojením (infrastrukturní vrstva), tak i možnost vytvoření a poskytování nových digitálních služeb komerčními subjekty nebo organizacemi veřejné správy (aplikační vrstva). A v konečném důsledku také využití synergických efektů spočívajících např. ve „zkrácení vzdálenosti“ od podnikatele ke spotřebiteli a rychlejšímu uvádění produktů na trh či participace na virtuálním tržišti bez hranic, s prakticky neomezenými možnostmi nabídky produktů, služeb i pracovních míst (multiplikační vrstva).“⁶

Kromě samotného přijetí strategie, je samozřejmě důležitá její důsledná realizace vládou, což v současné napjaté politické situaci nelze zaručit.

Kromě strategie Digitální Česko 2.0 je v procesu zvyšování konkurenceschopnosti firem zapojena i **Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020**. Tato strategie byla schválena již před dvěma lety, ale realizováno v praxi bylo minimum.

---

6 Tisková zpráva Digitální Česko 2.0 může pomoci nastartovat hospodářský růst ČR. *ICT UNIE o.s.* [online]. 19.03.2013 [cit. 2013-10-06]. Dostupné z: [http://www.ictu.cz/index.php?id=1153&no_cache=1&tx_ttnews\[tt_news\]=659&tx_ttnews\[backPid\]=14](http://www.ictu.cz/index.php?id=1153&no_cache=1&tx_ttnews[tt_news]=659&tx_ttnews[backPid]=14)

Na klesající konkurenceschopnost České republiky opakovaně upozorňují renomované mezinárodní studie. V hodnocení švýcarského institutu IMD Česká republika v roce 2013 klesla oproti roku 2012 o dvě místa na 35. pozici. V žebříčku Světového ekonomického fóra (WEF) si Česká republika ve srovnání s rokem 2012 pohoršila dokonce o sedm příček a je aktuálně až na 46. místě.⁷

3.1.4 Strategie SmartAdministration

Pod pojmem SmartAdministration si lze představit vládní strategii o efektivní veřejné správě a přátelských veřejných službách. Cílem této strategie je zajištění zlepšování a zefektivňování veřejné správy a veřejných služeb s využitím prostředků ze Strukturálních fondů v programovém období 2007-2013.

Základní cíl SmartAdministration je tedy transformace, resp. zjednodušení postupů, které jsou v současné době ve veřejné správě využívány. Zjednodušování postupů má být docíleno využitím moderních informačních a komunikačních technologií (ICT).

Globálním cílem strategie je nejen zvýšení efektivity fungování veřejné správy a veřejných služeb, ale tím i podpoření socioekonomického růstu ČR a zvýšení kvality života obyvatel republiky. Právě cestou k posílení konkurenceschopnosti České republiky v mezinárodním prostředí má být zvýšení efektivity výkonu veřejné správy. Vláda⁸ se tedy právě pomocí této strategie zavázala podniknout kroky směrem ke zlepšení veřejné správy a kvality jí poskytovaných služeb, tzn. nastavit jednoznačně podmínky k tomu, aby veřejná správa byla nejen chápána, ale skutečně i fungovala, jako „služba“ občanům.

3.1.4.1 Vize strategie SmartAdministration pro rok 2015⁹

- „Veřejná správa v ČR je primárně pojata jako služba občanovi, naplňuje principy dobrého vládnutí, funguje efektivně a výkonně.

---

7 Tisková zpráva Digitální Česko 2.0 může pomoci nastartovat hospodářský růst ČR. *ICT UNIE o.s.* [online]. 19.03.2013 [cit. 2013-10-06]. Dostupné z: [http://www.ictu.cz/index.php?id=1153&no_cache=1&tx_ttnews\[tt_news\]=659&tx_ttnews\[backPid\]=14](http://www.ictu.cz/index.php?id=1153&no_cache=1&tx_ttnews[tt_news]=659&tx_ttnews[backPid]=14)

8 Pod záštitou Ing. Mirka Topolánka, Předsedy vlády ČR, STRATEGIE REALIZACE SMART ADMINISTRATION, EFEKTIVNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA A PŘÁTELSKÉ VEŘEJNÉ SLUŽBY, Verze 2.0. [online]. 13.10.2010. [cit. 2013-10-05]. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/soubor/2-strategie-sa-v2-pdf.aspx>

9 Zdroj: *Smart Administration*. [online]. [cit. 2013-09-26]. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/clanek/cile-smart-administration.aspx>

- Veřejné služby jsou klientsky orientovány, naplňují očekávání občanů, flexibilně reagují na jejich potřeby a fungují hospodárně.
- Veřejná správa a veřejné služby přispívají ke zvyšování konkurenceschopnosti české ekonomiky a zvyšování kvality života obyvatel ČR.“

3.1.4.2 Hexagon efektivní veřejné správy

Strategie SmartAdministration pohlíží na veřejnou správu jako na hexagon. Jednotlivé vrcholy hexagonu symbolizují prvky veřejné správy, které jsou klíčové pro její efektivitu.

Vrcholy hexagonu jsou:¹⁰

- Legislativa
- Organizace
- Technologie
- Občan
- Úředník
- Finance

Obrázek 2 - Hexagon efektivní veřejné správy

Legislativa by měla být co nejjednodušší a nejsrozumitelnější, měla by být přijímána pouze v nezbytně nutných případech, aby nedocházelo k zbytečné byrokracii. Legislativa by měla sloužit k ochraně občanů, nikoliv k jejich zatěžování.

Organizace hledá rovnováhu mezi přibližováním veřejné správy občanovi (zákazníkovi) a efektivním vynakládáním veřejných prostředků. Kromě výše uvedeného v sobě zahrnuje i metody řízení a sledování kvality, výkonnosti a efektivnosti, tj. dochází ke změně přístupu k občanovi, neboť nově je na něj pohlíženo jako na zákazníka a příjemce služeb.

Technologie, neboli ICT, jsou prostředkem pro styk občana a veřejné správy, dále slouží i pro efektivnější komunikaci uvnitř veřejné správy. Technologie mají komunikaci usnadňovat. Pro jejich maximální využití jsou nutná školení zaměstnanců a zvyšování počítačové gramotnosti všeobecně.

¹⁰ Zdroj obrázku Hexagonu: *Smart Administration* . [online]. [cit. 2013-10-05]. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/clanek/hexagon-efektivni-verejne-spravy.aspx>

Občan je zákazníkem veřejné správy. Je tedy nutné mu veřejnou správu co nejvíce zpřístupnit a zprůhlednit, tak, aby měl možnost veřejnou správu kontrolovat (teoreticky) a měl takový pocit, že veřejná správa je služba pro něj, nikoliv jeho „noční můra“.

Úředník je základním stavebním kamenem veřejné správy. Na úředníky by mělo být nahlíženo stejně (neměl by být rozdílný přístup k úředníkovi ve velkém x malém městě; na ministerstvu x obecním úřadu), musí být vyžadována vysoká kvalita jejich výkonu a jejich průběžné vzdělávání. Důraz je třeba klást na kvalitu řízení na všech úrovních. Cílem je minimalizace byrokratických postupů, které historicky k veřejné správě patří.

Financování veřejné správy je třeba věnovat pozornost. Veškeré výdaje a projekty v rámci veřejné správy je třeba přezkoumávat z hlediska nákladové efektivity.

3.1.4.3 Financování realizace SmartAdministration

Projekty jsou financovány ze dvou zdrojů. Prvním z nich je státní rozpočet. Druhým a hlavně významným zdrojem financování jsou Evropské strukturální fondy – ERDF¹¹ a ESF¹². Celkově je pro realizaci strategie SmartAdministration určeno 20.225 mil. Kč¹³. Jedná se o strukturální fondy EU a národní zdroje dohromady.

3.1.4.4 Implementace SmartAdministration

Strategie je v České republice implementována vzájemně provázanými projekty. Dělí se na tzv. tvrdé, do kterých spadá vytváření infrastruktury a databází a tzv. měkké, které zahrnují vzdělávání zaměstnanců státní správy a samosprávy, dále zavádění moderních metod řízení a fungování organizací.

Realizátory strategie jsou instituce napříč státní správou – ministerstva, jim podřízené složky státu, orgány ústřední státní správy, krajské a obecní úřady.

---

11 **Evropský fond regionálního rozvoje** - základní nástroj regionální politiky k financování strukturální pomoci prostřednictvím regionálních rozvojových programů zaměřených na nejvíce postižené oblasti a ke snižování meziregionálních nerovností. Zdroj: *EurActiv.cz*. [online]. [cit. 2013-10-05]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/index.php?id=evropsky-fond-regionálního-rozvo>

12 **Evropský sociální fond** je klíčovým finančním nástrojem pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Zdroj: *Evropský sociální fond v ČR*. [online]. [cit. 2013-10-05]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>

13 Zdroj: *Smart Administration*. [online]. [cit. 2013-10-05]. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/clanek/financovani-realizace-strategie.aspx>

3.1.5 Strategický rámec rozvoje veřejné správy a e-Governmentu 2014+

Strategický rámec rozvoje e-Governmentu 2014+ (tj. od roku 2014 s výhledem až do roku 2020; souvisí s nadcházejícím plánovacím obdobím unijních fondů) má být základním strategickým rámcem pro rozvoj služeb elektronické veřejné správy a má zakotvit ty nejzákladnější principy sdílených služeb.

Základní myšlenkou dokumentu je, dle Jiřího Peterky, následující: „budeme pokračovat v propojování systémů ve veřejné správě a ve vzájemném sdílení dat, s cílem převést do elektronické podoby a zautomatizovat co možná nejvíce. A přitom minimalizovat náklady, zejména s důrazem na tzv. sdílené služby (což je v českém eGovernmentu termín pro řešení na principu cloud computing).“¹⁴

Nejambicióznějším záměrem dokumentu je ale myšlenka propojení datových fondů. Mělo by dojít nejen k využívání zdrojových dat uvedených v základních registrech, ale i v dalších, agendových, registrech a jejich vzájemné sdílení. S propojením datových fondů souvisí i další záměr, který je v dokumentu obsažený a to **realizovat co nejvíce podání v čistě elektronické formě a navíc tak, aby si veřejná správa sama doplnila všechny potřebné údaje, které již má k dispozici právě v rámci svých datových fondů.**

V dokumentu jsou uvedeny konkrétní dílčí cíle¹⁵:

- Umožnit v roce 2020 nejméně 85 % podání vůči veřejné správě jako úplné elektronické podání.
- Realizovat úplná elektronická podání bez nutnosti dokládat údaje doložitelné z propojeného datového fondu veřejné správy.
- Umožnit prvoinstanční úplná elektronická podání bez ohledu na místní a věcnou příslušnost samoobslužně nebo asistovaně.

Projednávání dokumentu bylo několikrát odloženo s tím, že projednání je aktuálně plánováno na prosinec 2013¹⁶. Odklady byly způsobeny vlnou kritiky na daný dokument,

---

14 Zdroj: PETERKA, Jiří. Český eGovernment má nový strategický rámec. Bude online komunikace povinná?. LUPA.CZ. [online]. 22.7.2013 [cit. 2013-10-06]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/cesky-egovernment-ma-novy-strategicky-ramec-bude-online-komunikace-povinna>

15 Zdroj: PETERKA, Jiří. Český eGovernment má nový strategický rámec. Bude online komunikace povinná?. LUPA.CZ. [online]. 22.7.2013 [cit. 2013-10-06]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/cesky-egovernment-ma-novy-strategicky-ramec-bude-online-komunikace-povinna>

at' již z hlediska další nové strategie (vedle strategie Digitální Česko a SmartAdministration), tak i z hlediska chyb v dokumentu a možná i rezignace náměstka ministra vnitra Roberta Ledvinky v březnu 2013. Aktualizovaný dokument již nehovoří o rozvoji veřejné správy, ale pouze o rozvoji e-Governmentu. Uvnitř dokumentu je následně uvedena zmínka o tom, že reformou veřejné správy se zabývá samostatný dokument s názvem **Strategický rámec rozvoje veřejné správy**.

3.1.6 eGovernment Action Plan 2011-2015

Evropská komise v daném plánu představila novou generaci služeb, poskytovaných veřejnou správou. Akční plán si klade za cíl pomoci národním politikám s přechodem, modernizací a elektronizací veřejné správy na všech úrovních řízení, tj. místní, regionální, národní a evropské. Strategie stanovuje konkrétní opatření a priority k zajištění efektivního přístupu k veřejným službám při efektivních nákladech na jejich realizaci. Cílem strategie je optimalizovat podmínky pro rozvoj přeshraničních služeb elektronické veřejné správy poskytovaných občanům a podnikům bez ohledu na zemi původu.

V zásadě se jedná o strategii týkající se rozvoje elektronizace veřejné správy a redukci byrokracie, tak jak je známe ze strategií České republiky.

Akční plán má za cíl zvýšení dostupnosti a využívání elektronických veřejných služeb do roku 2015. Cíl je 50% občanů Evropské unie a 80% podniků Evropské unie využívajících služeb elektronické veřejné správy.

3.1.7 Strategii rozvoje informačních a komunikačních technologií (ICT) regionů ČR v letech 2013 – 2020

Tato strategie byla vydána Asociací krajů České republiky, zaměřuje se na aspekty společné pro všechny kraje a zabývá se dlouhodobým programem rozvoje.

Pro realizaci dlouhodobě udržitelného a zejména smysluplného rozvoje s využitím ICT v prostředí samospráv, které má za cíl modernizovat a zvyšovat efektivitu veřejné správy, jsou dle této strategie potřebné následující předpoklady¹⁷:

- Otevřený rozvoj a partnerská spolupráce
- Realizace společných projektů
- Řízení ICT

Cílem této strategie, resp. krajů České republiky, je tedy zvyšování transparentnosti procesů ve veřejné správě, zvyšování konkurenceschopnosti krajů a tím rozvoj regionů.

3.2 Datové schránky

3.2.1 Co jsou to datové schránky?

Dle zákona je datová schránka elektronické uložení, které je určeno k doručování orgány veřejné moci a následně i k provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci. Taktéž se jedná o elektronické uložení, které slouží provádění úkonů fyzických, podnikajících fyzických a právnických osob směrem k orgánům veřejné moci.

Datové schránky jsou informačním systémem veřejné správy. Vznik systému datových schránek výrazně změnil způsob doručování – přijímání a podávání – úředních dokumentů, neboť do té doby fungující postup – listinná podoba – byl nahrazen, díky rozvoji informační technologie, revolučním způsobem. Pomocí datových schránek je nyní možné zasílat dokumenty v elektronické podobě orgánům veřejné moci a taktéž je takto od nich získávat. Nový způsob elektronické komunikace nahrazuje klasický – listinný – způsob doručování, neboť zákon o datových schránkách zrovnopravňuje papírovou a elektronickou verzi zasílaného dokumentu.

Cílem projektu datových schránek je zvýšení efektivity veřejné správy, tzn. rychlost a spolehlivost, a snížení nákladů spojených s komunikací pomocí klasických papírových dokumentů, tzn. snížení nákladů na tisk papírových formulářů a nákladů na fyzické

---

¹⁷ Zdroj: Digitální strategie krajů . ISVS.CZ. [online]. 6.5.2013 [cit. 2013-10-07]. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/digitalni-strategie-kraju/>

doručování dokumentů. Cílem je přiblížit veřejnou správu občanovi a ekonomických subjektům a odstranit co nejvíce překážek v komunikaci.

Datové schránky zřizuje Ministerstvo vnitra, které je i spravuje.

Obrázek 3 - logo datové schránky¹⁸

Statistické údaje o datových schránkách jsou uvedeny v **příloze č. 2**.

3.2.2 Informační systém datových schránek

Informační systém datových schránek (ISDS) je informačním systémem veřejné správy ve smyslu zákona 365/2000 Sb. Je určený k doručování dokumentů mezi orgány veřejné moci navzájem – povinná komunikace, dále mezi orgány veřejné moci a právníckými osobami – taktéž povinná komunikace a mezi orgány veřejné moci a fyzickými a podnikajícími fyzickými osobami – zde se jedná o volitelnou možnost komunikace.

ISDS je systém, který obsahuje informace o datových schránkách a jeho uživatelích. Správcem ISDS je Ministerstvo vnitra České republiky. Provozovatelem systému datových schránek je držitel poštovní licence – v České republice tedy Česká pošta. Jeho zřízení, provoz, ochrana uložených osobních údajů a ochrana zasílaných dat – obsah datových zpráv se řídí právními předpisy. Ministerstvo vnitra, ač správce, nevidí obsah datových zpráv. Datové zprávy jsou při vstupu do ISDS zašifrovány a informace v nich jsou rozšifrovány až na výstupu u jejich příjemce. Jediné, co ISDS vidí, je to, co je napsáno na obálce datové zprávy, tj. informace o odesílateli a příjemci. ISDS tedy vede jen statistiku, kdy a kdo komu „něco“ poslal. Systém nevede záznamy o vlastním obsahu komunikace.

Jak bylo zmíněno, datová schránka je elektronickým uložištěm. Jedná se tedy o datový prostor, který je vyhrazený právě orgánem veřejné moci nebo právníckou osobou nebo fyzickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou, kam orgány veřejné moci doručují datové zprávy a kde jsou prováděny úkony vůči orgánům veřejné moci.

---

¹⁸ Zdroj obrázku: *datové schránky*. [online]. [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: http://www.datoveschranky.info/assets/ke-stazeni/ds_logotyp_mensi-rozliseni.jpg

Datová schránka je prostředkem zaručené komunikace ve smyslu zákona. Jedná se o komunikační kanál vůči již zmíněným osobám pro orgány veřejné moci s účinností od 1.7.2009.

Od 1.1.2010 se datová schránka stala i zaručeným komunikačním kanálem pro zasílání faktur a podobných výzev k zaplacení mezi právníckými, fyzickými a podnikajícími fyzickými subjekty. To znamená, že po tomto datu došlo k rozšíření možností komunikace mezi sebou i na subjekty mimo veřejnou moc. Od 1.7.2010 mohl být věcný obsah dokumentů, vložených do datové schránky, libovolný. Od tohoto data se tedy prostor otevřel pro libovolnou zaručenou komunikaci mezi výše uvedenými subjekty.

ISDS je systémem rychlým – datová zpráva je doručena prakticky okamžitě, spolehlivým – datová zpráva se nemůže ztratit a auditovatelným – lze snadno dokázat, kdo datovou zprávu zaslal a komu byla určena.

ISDS je jeden z klíčových pilířů Hexagonu. Hexagon je vyjádřením principů SmartAdministration v České republice, který se opírá o informační systém základních registrů, o Informační systém datových schránek, o kontaktní místa veřejné správy a o jednotnou infrastrukturu.

3.2.3 Co není datová schránka?

Pod pojmem datová schránka si nesmíme představovat obdobu e-mailové schránky. Ač by se laikovi mohl zdát princip stejný, datová schránka a e-mailová schránka založená například na Seznam.cz funguje na naprosto jiných principech. Rozdíl je i v bezpečnosti používání. Například je i rozdíl v mazání zpráv, datová schránka rozhodně není archiv. Pokud totiž v rámci systému uživatel nepoužije službu dlouhodobého uchování, data v jeho schránce budou ze zákona smazána po 90 dnech od jejich doručení.

3.2.4 Založení datové schránky

Začneme-li u datových schránek pro fyzické osoby, zde zřizuje ministerstvo schránku bezplatně na základě vlastní žádosti fyzické osoby. Podmínkou pro zřízení je způsobilost k právním úkonům daná zákonem. V případě splnění podmínky je fyzické osobě zřízena jedna datová schránka do třech pracovních dnů ode dne podání žádosti.

V případě, že fyzická osoba vykonává působnost v oblasti veřejné správy, ministerstvo subjektu umožní, aby datová schránka plnila taktéž funkci datové schránky veřejné moci.

V případě podnikající fyzické osoby je postup stejný, jako v případě fyzické osoby.

„Datovou schránku právnické osoby zřídí ministerstvo bezplatně právnické osobě zřízené zákonem, právnické osobě zapsané v obchodním rejstříku a organizační složce podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, a to v případě právnické osoby zřízené zákonem bezodkladně po jejím vzniku, v případě právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejím zapsání do obchodního rejstříku. Právnické osobě, která není uvedena (výše), zřídí ministerstvo datovou schránku právnické osoby bezplatně na žádost této osoby do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti. Právnická osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky právnické osoby.“¹⁹

V případě, že právnická osoba vykonává působnost v oblasti veřejné správy, opět ji ministerstvo na její žádost umožní, aby již vzniklá datová schránka plnila funkci schránky orgánu veřejné moci. Rozdíl oproti výše zmíněným je v tom, že ministerstvo zřídí i další datovou schránku (datové schránky), která bude plnit rovněž funkci datové schránky orgánu veřejné moci a to zejména pro potřeby vnitřních organizačních jednotek.

Orgánu veřejné moci zřídí ministerstvo datovou schránku bezodkladně po jeho vzniku, v případě notářů a soudních exekutorů ji zřídí bezodkladně po to, co obdrží informaci o jejich zápisu do zákonem předepsaných evidencí. „Orgánu veřejné moci se zřizuje pouze datová schránka orgánu veřejné moci. Pro orgány územního samosprávného celku se zřizuje datová schránka orgánu veřejné moci. Další datové schránky orgánu veřejné moci zřídí ministerstvo orgánu veřejné moci bezplatně na žádost tohoto orgánu do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti. Datová schránka se zřizuje zejména pro potřebu vnitřní organizační jednotky orgánu veřejné moci.“²⁰

---

¹⁹ Zdroj: INFORMAČNÍ SYSTÉM DATOVÝCH SCHRÁNEK, Základní informace, Verze 3.0. datové schránky. [online]. Červenec 2009 [cit. 2013-08-25]. Dostupné z: http://www.datoveschranky.info/assets/ke-stazeni/isds_ver3_0_web.pdf, str. 15.

²⁰ Zdroj: INFORMAČNÍ SYSTÉM DATOVÝCH SCHRÁNEK, Základní informace, Verze 3.0. datové schránky. [online]. Červenec 2009 [cit. 2013-08-25]. Dostupné z: http://www.datoveschranky.info/assets/ke-stazeni/isds_ver3_0_web.pdf, str. 15

Shrneme-li si povinnosti zřízení datové schránky, tak v případě, že subjekt je fyzická, či podnikající fyzická osoba, lze o zřízení datové schránky požádat, tj. zřízení je dobrovolné. V případě právnických osob a orgánů veřejné moci je zřízení datové schránky povinné a k zaslání přístupových údajů do vlastních rukou (oprávněné osobě) dojde automaticky.

3.2.5 Vlastní zřízení datové schránky

Podíváme se na zřízení datové schránky z pohledu fyzické osoby, která projevila zájem o její vlastnění.

Nejjednodušším způsobem je vyplnění žádosti na internetu – www.datovschranky.info – kde se postupuje dle návodu. Po vyplnění identifikačních údajů a vytištění příslušných jedinečných údajů, které jsou nutné pro identifikaci žádosti, se osoba dostaví na nejbližší CzechPOINT, kde pracovník dle dodaných údajů získá vyplněnou žádost. Následuje ověření totožnosti a tisk žádosti, kterou fyzická osoba podepíše. Do třech dnů ministerstvo žádost zpracuje a v případě kladného vyřízení zadá pokyn k odeslání obálky subjektu s přístupovými údaji.

Samozřejmě lze získat datovou schránku i jinak, příkladem může být zaslání žádosti přes ePodatelnu ministerstva, zde je ale nutné vlastnit elektronický podpis od kvalifikované certifikační autority. Dále lze zaslat žádost doporučeným dopisem s podpisem ověřeným u notáře. Zde ale logika výhod elektronické komunikace pokulhává.

Obdobně se postupuje v případě změn údajů k datové schránce, například přidání oprávněné osoby s přístupem k datové schránce, zneplatnění přístupových údajů osoby přistupující k datové schránce, žádost o přidání/zrušení funkce schránky orgánu veřejné moci.

3.2.6 Oprávněné osoby

V případě fyzických a podnikajících fyzických osob jsou oprávněnými osobami přímo dané subjekty, kterými byla schránka zřízena. V případě právnických osob je k přístupu do datové schránky oprávněn statutární orgán právnické osoby, člen statutárního orgánu právnické osoby nebo vedoucí organizační složky podniku zahraniční právnické osoby

zapsané v obchodním rejstříku. K přístupu do datové schránky orgánu veřejné moci je oprávněn vedoucí orgánu veřejné moci, pro kterého byla datová schránka zřízená.

- Oprávněnou osobou je tedy ministr, hejtman, starosta, ředitel úřadu, jednatel, vedoucí organizační složky. Oprávněnou osobou může být pověřena i jiná osoba, která bude mít dále na starost správu datové schránky dle předem stanovených přístupů.

3.2.7 Zrušení datové schránky²¹

Ministerstvo zneprístupní datovou schránku fyzické osoby a podnikající fyzické osoby, a to případně i zpětně, ke dni:

- úmrtí osoby, pro niž byla datová schránka zřízena,
- uvedenému v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého jako den úmrtí této osoby,
- nabytí právní moci rozhodnutí o zbavení nebo omezení způsobilosti této osoby k právním úkonům,
- kdy byla tato osoba omezena na osobní svobodě z důvodu vzetí do vazby, výkonu trestu odnětí svobody, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochrany zdraví lidu.

Ministerstvo zneprístupní datovou schránku fyzické osoby rovněž na žádost osoby, které byla datová schránka zřízena, nebo administrátora, jedná-li se o datovou schránku, kterou ministerstvo zřizuje na žádost.

Datová schránka je zneprístupněna nejpozději třetím pracovním dnem následujícím po dni podání žádosti.

Zneprístupněnou datovou schránku fyzické osoby ministerstvo zpřístupní na žádost osoby, jíž byla datová schránka zřízena, nebo administrátora do 3 pracovních dnů od podání žádosti. Byla-li datová schránka na žádost zneprístupněna dvakrát za poslední rok, lze ji zpřístupnit nejdříve uplynutím 1 roku od jejího posledního zneprístupnění.

---

21 Zdroj: *datové schránky*. [online]. [cit. 2013-08-25]. Dostupné z: http://www.datoveschranky.info/obcan/#znepristupneni_datove_schranky; *datové schránky*. [online]. [cit. 2013-08-25]. Dostupné z: <http://www.datoveschranky.info/pravnicka-osoba/#znepristupneni>

Ministerstvo zpřístupní datovou schránku právnické osoby, a to případně i zpětně, ke dni jejího výmazu ze zákonem stanovené evidence.

Ministerstvo zpřístupní datovou schránku právnické osoby zřízené zákonem dnem jejich zrušení, a jde-li o notáře nebo soudního exekutora, ke dni zániku funkce, a to případně i zpětně. Taktéž dojde k zpřístupnění na žádost osoby, jíž byla datová schránka zřízena, nebo administrátora, jde-li o datovou schránku, kterou ministerstvo zřizuje na žádost.

Znepřístupněnou datovou schránku právnické osoby ministerstvo zpřístupní na žádost osoby, jíž byla datová schránka zřízena, nebo administrátora do 3 pracovních dnů od podání žádosti. Byla-li datová schránka na žádost zpřístupněna dvakrát za poslední rok, lze ji zpřístupnit nejdříve uplynutím 1 roku od jejího posledního zpřístupnění. Uvedené se týká pouze datových schránek zřízených na žádost, u schránek zřízených ze zákona zpřístupnění na žádost není možné.

3.2.8 Co lze a nelze zasílat prostřednictvím datové schránky?

Zasílat pomocí datové schránky lze dokumenty, umožňuje-li to jejich povaha. Co to ale znamená? Většina dokumentů dnes vzniká v elektronické podobě. Jejich zasílání je tedy bezproblémové. Další dokumenty, které jsou nyní v papírové podobě, lze většinou převést do elektronické podoby – autorizovaná konverze papírových dokumentů. Některé dokumenty však konvertovat nelze, případně nelze převádět trojrozměrné předměty. Proto zprávy, které vykazují povahu nepřevoditelnosti do elektronické podoby, nelze pomocí datových schránek zasílat.

Na druhou stranu vše taktéž zasílat nelze, i když věc splňuje výše uvedené. Například pomocí datové schránky nelze zasílat zprávy tajné, zprávy, které nemají číslo jednací. Vracíme se tedy k tomu, jaký je rozdíl mezi klasickým e-mailem a datovou schránkou. Pomocí e-mailu mohou úředníci řešit běžné, provozní, záležitosti. V případě ale, že řešená správní věc nemá konkrétní číslo jednací, nelze ji zaslat pomocí datové schránky. Komunikace pomocí datových schránek je tedy omezena na konkrétní a označené informace.

3.2.9 Cena za použití datové schránky

Zprávy, které jsou zasílány orgány veřejné moci, jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Cena zpráv pro právnické, fyzické a podnikající fyzické osoby je rozdělena dle adresáta. V případě zasílání zpráv výhradně orgánům veřejné moci, jedná se o službu bezplatnou. Pokud budou dané subjekty zasílat zprávy jiným právnickým a fyzickým osobám, budou hradit cenu zásilky dle zvláštního předpisu.

3.2.10 Bezpečnost přihlašování – rozšířená autentizace

Pro přihlášení do datové schránky přes webový portál se využívaly dva základní druhy autentizace²² a to jméno s heslem, nebo jméno, heslo a osobní certifikát. V současné době je možné využít rozšířenou možnost přihlášení o dvě varianty zabezpečení. První je zabezpečení SMS kódem a druhé je zabezpečení bezpečnostním klíčem OTP (One Time Password = jednorázové heslo) tokenem. První typ funguje na základě zaslaného kódu pomocí SMS zprávy²³, druhý funguje na základě speciální software aplikace, která po propojení s datovou schránkou generuje kódy, které je třeba zadat po přihlášení do datové schránky.

Služby SMS autentizace a OTP autentizace se liší i v ceně. Zatímco druhý typ služby je zdarma, první typ je zpoplatněn 3 Kč za jednu odeslanou SMS zprávu.²⁴

3.2.11 Dotazy z praxe a zajímavosti

- V případě, že si subjekt aktivuje datovou schránku, má možnost nadále komunikovat se státem jinou, klasickou, cestou, nebo jen pomocí datové schránky?

Občan nebo firma nemusí s orgány veřejné moci komunikovat pouze prostřednictvím datové schránky. Nadále existuje možnost používat klasickou písemnou formu komunikace, či pomocí e-podatelný. Povinnost komunikovat pomocí datové schránky mají pouze orgány veřejné moci.

---

22 Ověření identity

23 Na stejném principu funguje přihlášení do elektronického bankovníctví například u Komerční banky, www.mojebanka.cz

24 Zdroj: Česká pošta . [online]. [cit. 2013-08-27]. Dostupné z: <http://www.ceskaposta.cz/cz/sluzby/datove-schranky/dalsi-autentizacni-metody-id33977/>

- Subjekt má ze zákona zřízenou datovou schránku, jeho počítačová gramotnost, či hardwarové vybavení mu využívání datové schránky neumožňuje. Lze v těchto případech schránku deaktivovat/odmítnout?

Bohužel, v těchto případech, kdy je schránka zřízena zákonem, nelze udělit výjimku. Naopak, od data aktivace²⁵ datové schránky jsou do ní zprávy doručovány. Zákon sice nenařizuje povinné přihlášení do datové schránky, má se ale za to, že pokud byla do schránky zpráva zaslána a nedošlo k přihlášení a došlo k její nevyzvednutí si do 10 dnů od jejího doručení, je zpráva ze zákona považována za doručenou fikcí, se všemi právními důsledky z toho plynoucí.

3.2.11.1 Nadstavba datové schránky, aneb elektronické volby v ČR

Elektronické volby by měly být alternativou pro voliče, oproti klasickým volbám, tak jak je známe. Po technické stránce by se jednalo o nadstavbu nad datovými schránkami.

Pilotní projekt by měl začít na podzim roku 2014, ostrý provoz v roce 2016 ve dvou volebních obvodech – č. 34 – Liberec a č. 61 – Olomouc – při volbách do Senátu. Odhad nákladů je 230 milionů Kč na vybudování samotného systému elektronických voleb, 112 milionů Kč na pilotní projekt a pak odhadem 22 milionů Kč na jedny volby celostátního rozsahu. Odhadem ještě 50 až 100 milionů Kč bude potřeba pro připojení všech okrskových komisí k internetu. Za těchto podmínek se ale bude jednat o dodatečné náklady ke klasickým nákladům na volby, neboť elektronické volby budou stále jen alternativou k dosavadní formě voleb. Stát tak bude muset vynaložit náklady na obě formy voleb.

Podle koaliční smlouvy uzavřené vládou v roce 2010, se měl pilotní projekt již odehrát (rok 2012) a ostrý provoz elektronických voleb měl být již v příštím roce, tj. v 2014 při volbách do Poslanecké sněmovny.

„Za vhodný a bezpečný způsob realizace elektronických voleb v rámci České republiky byla zvolena možnost využití ISDS, který umožní výběr z hlasovacích lístků i doručení volebního hlasu příslušné okrskové volební komisi. Vzhledem k nutnosti zajištění požadavku anonymity voleb je však nutné pro výkon volebního práva poskytnout voličům

---

²⁵ Datová schránka je zpřístupněna prvním přihlášením subjektu/pověřené osoby, nejpozději však patnáctým dnem po dni doručení přístupových údajů těmto osobám.

datovou schránku určenou pouze a výhradně k provedení hlasování – volební datovou schránku (VDS).“²⁶

„Představa je tedy taková, že tomu, kdo by chtěl využít možnost elektronické volby, by byla zřízena speciální datová schránka – ona „volební“ schránka. Požádat o ni by mohl na Czech POINTu, nebo „na dálku“ přes přihlašovací rozhraní nového informačního systému eVolby, který by byl nově vytvořen. Následně by o zřízení jeho volební datové schránky byl informován obecní úřad obce, v níž se nachází příslušný volební okrsek.

Před samotnými volbami by držitel volební datové schránky dostal všechny hlasovací lístky v elektronické podobě do své volební datové schránky. Volič by pak mohl hlasovat elektronicky (samozřejmě včetně všech možností, které má i klasické hlasování, např. včetně udílení preferenčních hlasů), a musel by tak učinit nejpozději 24 hodin před zahájením voleb ve volebních místnostech. Svůj hlas by skrze ISDS odeslal do nového IS eVolby, který by provedl další potřebné úkony. Hlavně anonymizaci uděleného hlasu, neboli skrytí identity hlasujícího, a samotný hlas pak předal příslušné volební komisi, k započítání v rámci příslušného volebního okrsku.

Okrsková volební komise tak ještě před zahájením „klasických“ voleb bude mít přesný přehled o tom, zda volič se zřízenou VDS využil možnosti hlasovat elektronicky či nikoli – a pokud ne, může tento volič přijít volit klasicky. Komise se přitom nesmí dozvědět, jak konkrétně hlasovali jednotliví voliči. Dostat by měla jen anonymizované výsledky hlasování, bez vazby na jednotlivé voliče. Pokud by elektronicky hlasující volič byl v daném okrsku pouze jeden, pak jeho hlas z principu nejde anonymizovat – ale pak by se jeho hodnotu měla komise dozvědět alespoň až po skončení hlasování.“²⁷

---

26 Zdroj: Ministerstvo vnitra. INFORMACE O ELEKTRONICKÉM ZPŮSOBU HLASOVÁNÍ. [online]. Podzim 2012 [cit. 2013-09-01]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=8822>

27 Zdroj: PETERKA, Jiří. Elektronické volby: budeme volit přes datové schránky? . *eArchiv.cz*. [online]. [cit. 2013-09-01]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/b12/b1022001.php3>

3.2.11.2 Datová schránka a internetbanking pospolu?

Se zajímavou myšlenkou propojení datové schránky a internetového bankovníctví přichází na podzim roku 2012 ČSOB, která požádala, prozatím jako jediná, Ministerstvo vnitra o vydání licence²⁸.

*„Po přihlášení do internetového bankovníctví hned zjistíte, že vám přišel "doporučený dopis" například z finančního úřadu. Můžete si jej v počítači okamžitě přečíst, nemusíte jít na poštu. Stejně rychle můžete odeslat i prokazatelnou odpověď, případně jedním kliknutím zaplatit předepsanou částku.“*²⁹ Tak to je ona, jasná myšlenka silné banky, která tímto marketingovým tahem zvyšuje atraktivitu svého elektronického bankovníctví a láká tak nové klienty.

Kromě představy „vylepšené“ datové schránky, propojené s internetovým bankovníctvím, ČSOB avizuje revoluci v archivaci. Jak již bylo zmíněno, pokud uživatel nemá Datový trezor, zpráva za 90 dní ze schránky zmizí. U propojené schránky by ke zmizení nedošlo a všechny zprávy by byly uloženy, ve formě originálu, v aplikaci internetového bankovníctví. Samozřejmě nic není zadarmo, ČSOB ale prozatím nezveřejnila poplatky, které by za službu požadovala. Prozatím jediným poplatkem, který banka zveřejnila, je 100 Kč, které by platila České poště za každou, takto propojenou, datovou schránku. Archivované zprávy by byly opatřeny Časovými razítky, za která by banka musela opět platit, což by se nutně muselo promítnout do bankovních poplatků (zvýhodněných balíčků?).

Tato myšlenka propojení je i velmi výhodná pro stát a to z hlediska zvýšení počtů datových schránek u běžných občanů a drobných podnikatelů, kteří nemají schránku zřízenou ze zákona. Z půl milionu zřízených schránek je necelých 10 % fyzických osob³⁰, proto jakékoliv nové nástroje, na zvýšení atraktivity schránek, jsou vítány. Stát nemusí vymýšlet zabezpečený systém, který by byl atraktivní pro fyzické osoby, nechává to na bance a tím tak nenásilnou formou (nikoliv povinně zákonem) podsouvá myšlenku zřízení

---

28 Zákon umožňující přístup do datové schránky přes internetové bankovníctví začal platit už v druhé polovině roku 2011

29 Zdroj: KUČERA, Petr. *Internetové bankovníctví čeká revoluce, přijde Era svět*. [online]. 22.11.2012 [cit. 2013-11-25]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/finance/penize/clanek.phtml?id=763824>

30 PELANTOVÁ, Petra. *Velký bankovní bratr*. [online]. 2.1.2013 [cit. 2013-11-25]. Dostupné z: <http://euro.e15.cz/archiv/velky-bankovni-bratr-948798>

schránky i fyzickým osobám. Pokud si vezmeme počet klientů ČSOB, který dle statistik činí 1,35 mil.³¹, a pokud by například jen polovina z nich využila možnosti propojení, pro stát by to znamenal příjem ve výši 70 mil. Kč.

Z tiskové zprávy ČSOB³² z listopadu 2013 vyplývá, že projekt Komfortních datových schránek je již v provozu a vlastní propojení internetbankingu a datové schránky (datových schránek) je v rukou uživatele internetového bankovníctví. Při prvním přihlášení bude klient banky přesměrován přes webový portál ISDS, kde následně provede vlastní propojení schránky a internetbankingu. Při každém dalším přihlášení již bude komfortně vždy směřovaný přímo do své datové schránky.

A co více, nabídnout klientům internetového bankovníctví datovou schránku může pro ČSOB znamenat velkou konkurenční výhodu.

3.2.12 Poštovní datová zpráva

Jedná se o elektronickou obdobu doporučeného dopisu. Tento způsob je vhodný pro subjekty, které chtějí rychle odeslat důležitou zprávu a možností právní prokazatelnosti jejího řádného odeslání a doručení protistraně. Příkladem mohou být zasílané faktury, upomínky, smlouvy a jiné výzvy.

Zatímco klasické datové zprávy slouží jen pro komunikaci s orgány veřejné moci – úřady – poštovní datové zprávy si mohou zasílat vzájemně právnické osoby, podnikající fyzické osoby a fyzické osoby (občané).

Mezi výhody lze zařadit nižší ceny oproti zasílání klasickou doporučenou poštou, vyšší důvěryhodnost než běžný e-mail díky prokazatelnosti a garanci doručení, vyšší bezpečnost než e-mail díky zabezpečenému systému datových schránek a pohodlnější a ekonomičtější než klasický dopis z důvodu odstranění obálek, známek, nákladů na tisk dokumentů.

Příjem zpráv je zdarma. Aktivace probíhá jednoduše v nastavení vlastní datové schránky, nabitím předplaceného kreditu nebo aktivací služby datový trezor. Platí se pouze za

---

31 PELANTOVÁ, Petra. Velký bankovní bratr. [online]. 2.1.2013 [cit. 2013-11-25]. Dostupné z: <http://euro.e15.cz/archiv/velky-bankovni-bratr-948798>

32 Zdroj: SLAVÍKOVÁ, Martina. Komfortní datové schránky už slouží klientům ČSOB a Ery. [online]. 11.11.2013. Dostupné z: <https://www.erasvet.cz/informace-z-ps/pro-media/stranky/tz13111.aspx>

zasílání zpráv, nikoliv za existenci (aktivní) služby, tj. v případě, že daný měsíc subjekt nezašle žádnou zprávu, faktura nebude vystavena. Cena zprávy je 14 Kč s DPH.

3.2.13 Rozdíl mezi doručením a dodáním³³

Rozdíl mezi doručením a dodáním poštovních (komerčních) datových zpráv není v oznámení příchodu nové zprávy na mobilní telefon, či e-mail. První rozdíl oproti klasickým datovým zprávám, zaslaných od veřejné moci, nalezneme po přihlášení do datové schránky. Počet doručených zpráv, které se objeví v hlavním menu, nepřičítá komerční zprávy, ale jen ty, které jsou zaslány od veřejné moci.

Rozdíl oproti datovým zprávám od veřejné moci a poštovním datovým zprávám je dále v tom, jak je na ně pohlíženo z hlediska doručení zprávy. Zprávy jsou brány jako doručené i v případě, že si je subjekt nepřečte, po deseti dnech od „dodání“, jedná se o doručení fikcí, o kterém bylo již hovořeno výše. Tento způsob doručení je platný pro zprávy od veřejné moci.³⁴ Na komerční zprávy je pohlíženo jinak. Komerční zprávy jsou po příchodu do datové schránky vedeny pouze jako „dodané“, ale ne jako doručené. Z pozice dodané lze zprávy převést do doručené explicitním souhlasem „ano, souhlasím“. Na druhou stranu chybí „ne, nesouhlasím“, případně jiná ikona vyjadřující nezájem o zprávu. Teoreticky se jí lze „zbavit“ po 90 dnech, kdy by měla být automaticky vymazána.

3.3 Datový trezor

Jak již bylo popsáno, oproti e-mailu jsou zprávy v datové schránce uloženy pouze 90 dnů. Následně jsou smazány bez zálohy. Datový trezor je řešením dané problematiky archivace, neboť uchovává datové zprávy i po 90 dnech od jejich doručení, zprávy se nikam nepřesunou a smazat je může jen uživatel datové schránky.

S využitím trezoru odpadá náročná archivace, ať již tištění zpráv, nebo ukládání do počítače a označování časovým razítkem. Trezor pracuje automaticky, sám zprávy ukládá. S využitím trezoru se prodlužuje i platnost zpráv, neboť zprávy uložené v trezoru svou platnost neztrácejí (oproti například zprávám vytištěným a uloženým v šanonu). Trezor

---

³³ Zdroj: PETERKA, Jiří. LUPA.CZ. [online]. [cit. 2013-08-27]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jak-funguje-zasilani-faktur/>

³⁴ Způsob doručování je upraven zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem.

posiluje ochranu dat, neboť Česká pošta zodpovídá za ochranu dat uložených v datovém trezoru, tj. data v trezoru by neměla připadnout do nepovolaných rukou.

3.3.1 Datový trezor „na zkoušku“

Každý uživatel, který si nově založí datovou schránku má nyní možnost vyzkoušet si výhody datového trezoru. S nově zřízenou datovou schránkou³⁵ obdrží uživatel i datový trezor s kapacitou 50 zpráv. Standardně jsou zprávy uloženy ve schránce 90 dnů, k tomu uživatel obdrží datový trezor „na zkoušku“ na další 3 měsíce. Volně lze tedy datový trezor využívat 6 měsíců od data založení. V této době si uživatel sám zhodnotí, zda datový trezor je pro něj důležitá věc a následně se rozhodne, zda bude služby nadále využívat.

Datový trezor lze dále využívat a to pomocí kreditu, nebo na základě smluvního ujednání.

V případě kreditního způsobu platby si uživatel vybírá ze třech kapacit trezoru – 50, 150, a nebo 250 zpráv. Zároveň si uživatel volí délku uchování zpráv v trezoru – 6 měsíců, 1, nebo 2 roky. Nabitím kreditu ovšem k aktivaci služby datový trezor nedochází, uživatel službu musí sám aktivovat v sekci nastavení „datový trezor“ v datové schránce.

Smluvní datový trezor má oproti předchozí variantě jednu významnou výhodu, uživatel nemusí sledovat dobu platnosti služby. Smlouva je vždy po jednom roce automaticky obnovena – zaslání nové faktury k úhradě služby. V tomto případě si uživatel může vybrat z šesti kapacit trezoru – od 100 do 5 000 zpráv. Pro archivaci více jak 5 000 zpráv je nutná individuální dohoda mezi uživatelem a provozovatelem služby.

Cena služby začíná již na 360 Kč s DPH (50 zpráv)/rok. Pro 5000 zpráv je cena 29.500 Kč s DPH/rok. V případě využití kreditního způsobu lze objednat trezor na 6 měsíců – polovina z uvedené ceny – nebo na 2 roky – dvojnásobek z uvedené ceny.

---

³⁵ Založené schránky po 20.4.2013

3.4 Bezpečný klíč

Bezpečný klíč zajišťuje vyšší stupeň bezpečnosti při přístupu k datové schránce a umožňuje dokumenty v elektronické podobě, kterou jsou uživatelům zasílány jako příloha zpráv, opatřit zaručeným elektronickým podpisem³⁶.

Služba Bezpečný klíč obsahuje komerční a kvalifikovaný certifikát vydaný certifikační autoritou PostSignum (CA PostSignum - Autorita PostSignum QCA vydává kvalifikované certifikáty, autorita PostSignum VCA vydává komerční certifikáty³⁷) a USB token iKey 4000, včetně software pro bezpečné uložení soukromého klíče a certifikátu.

- USB token je zařízení, které se podobá flash disku, sloužící k bezpečnému uložení soukromého klíče a certifikátu. Uživatel obdrží PIN kód, kterým se k soukromému klíči, uloženému na tokenu, přihlašuje. Software na tokenu zajišťuje, že soukromý klíč nemůže být z tokenu zkopírován. Kombinace certifikátu a tokenu představuje jeden z bezpečných způsobů autorizace³⁸ a autentizace³⁹.

Požádat o vydání Bezpečného klíče lze buď osobně, na pobočce Czech POINT⁴⁰, nebo prostřednictvím webu, na stránkách <http://www.bezpecnyklic.cz/bezpecnyklic/objednavka.html>.⁴¹

---

36 Data v elektronické podobě, která jsou svázaná s určitou zprávou a slouží k ověření identity podepsané osoby ve vztahu k této zprávě. Podpis zpráv je ověřován za použití kvalifikovaného certifikátu nebo komerčního certifikátu a zaručuje integritu dokumentu a identifikaci podepsané osoby. Zdroj: *Bezpečný klíč*. [online]. [cit. 2013-08-31]. Dostupné z: http://www.bezpecnyklic.cz/bezpecnyklic/slovnicek_pojmu.html

37 **PostSignum** je největší certifikační autorita v České republice. Vydává více než 10 000 certifikátů a přes 14 miliónů časových razítek za jediný měsíc. Je jediná certifikační autorita s certifikací shody s ČSN EN ISO 9001:2009 a ČSN ISO/IEC 27001:2006. Zdroj: *Certifikační autorita PostSignum*. [online]. [cit. 2013-09-01]. Dostupné z: http://www.postsignum.cz/casova_razitka.html

38 (schválení, oprávnění) tento proces označuje získání přístupu k informacím, funkcím a dalším objektům

39 (nepopíratelnost) údaje umožňující provést ověření identity fyzické osoby, tyto údaje jsou vedeny v rozsahu stanoveném zákonem, upravujícím vedení příslušného Základního registru

40 Přesné informace o postupu při žádosti na pobočce Czech POINT jsou dostupné na webu http://www.bezpecnyklic.cz/bezpecnyklic/informace_k_navsteve_pobocky_cp.html#po.

41 Certifikáty jsou vydávány do třech pracovních dní po obdržení žádosti o vydání certifikátu.

3.4.1 Kvalifikovaný a komerční certifikát⁴²

- **Kvalifikované certifikáty**

Kvalifikované certifikáty se dělí na osobní a systémové. **Osobní kvalifikovaný certifikát** slouží pro ověření elektronického podpisu. Lze jej využít při veškeré komunikaci, kdy protistrana kvalifikovaný certifikát vydaný PostSignum uznává. **Systémový kvalifikovaný certifikát** není přímo vázaný na konkrétního uživatele. Je tedy určený zejména pro subjekty, které potřebují zautomatizovat elektronické podepisování – například odesílaných odpovědí na obdržené zprávy nebo zasílání výsledků své činnosti.

- **Komerční certifikáty**

Komerční certifikáty lze využít například pro ověření elektronických podpisů, zajištění šifrované komunikace nebo autentizaci uživatelů.

Oproti kvalifikovaným certifikátům mají komerční certifikáty širší oblast využití. Rozdíl je také v jejich uznávání, neboť komerční certifikáty jsou automaticky uznávány jako kvalifikované. Jejich uznání je vázáno na oboustrannou dohodu mezi komunikujícími uživateli datových schránek.

Komerční certifikáty mohou být vydávány jak osobám, tak i technologickým komponentám – aplikacím, zařízením, serverům.

3.4.2 Typy Bezpečných klíčů

- Bezpečný klíč k datové schránce **KOMPLET**

Jedná se o typ klíče, který je určený pro uživatele mající zájem zvýšit bezpečnost přístupu ke schránce a zároveň chtějí využívat výhod elektronického podpisu. Uživatel získá token, obslužný software, osobní kvalifikovaný a komerční certifikát od CA PostSignum.

---

⁴² Zdroj: Práce s certifikáty. *Bezpečný klíč*. [online]. [cit. 2013-08-31]. Dostupné z: http://www.bezpecnyklic.cz/bezpecnyklic/prace_s_certifikaty.html#f33

- Bezpečný klíč k datové schránce – **přístupový**

Tento typ je určený pro uživatele, kteří již mají kvalifikovaný certifikát a chtějí zvýšit bezpečnost přístupu ke schránce. Uživatel získá, stejně jako v předchozím typu, token, software a osobní komerční certifikát od CA PostSignum.

- Bezpečný klíč k datové schránce - **podpisový**

Tento typ je pro uživatele, kteří mají již komerční certifikát a mají zájem získat kvalifikovaný certifikát a token pro bezpečné uložení soukromého klíče a certifikátu. V tomto případě získá uživatel token, software a osobní kvalifikovaný certifikát od CA PostSignum.

3.4.3 Ceny služby Bezpečný klíč⁴³

Ceny služby Bezpečný klíč se liší dle používaného typu klíče. V případě typu „podpisový“ a „přístupový“ je cena 1.822 Kč s DPH, typ „komplet“ je za cenu 1.511 Kč s DPH. USB token iKey 4000 lze pořídit za cenu 1.498 Kč s DPH. Software je dostupný do částky 665 Kč s DPH.

3.5 Kvalifikované⁴⁴ Časové razítko

Časové razítko je služba, která důvěryhodným způsobem propojuje data v elektronické podobě s časovým údajem. Časové razítko zaručuje, že data v elektronické podobě – elektronické transakce (např. fakturace), elektronické formuláře, archivovaná data aj. – existovala před okamžikem, uvedeným na časovém razítku, v dané podobě. Je tedy vhodným doplňkem k elektronickému podpisu. S Časovým razítkem tedy lze dokázat, kdy došlo k případným změnám na dokumentu.

Systémový čas, který je zaznamenávaný v dokumentech je lehce zmanipulovatelný, jedinež služba Časové razítko poskytuje nezpochybnitelný důkaz o tom, jak daný dokument vypadal v okamžiku, kdy došlo k jeho elektronickému „orazítkování“.

---

43 Zdroj: *Bezpečný klíč*. [online]. [cit. 2013-08-31]. Dostupné z: <http://www.bezpecnyklic.cz/bezpecnyklic/objednavka.html>

44 Vytváří jej kvalifikovaný poskytovatel; je „silnější“ než Časové razítko „bez přívlastku“.

Časové razítko dále prodlužuje platnost dokumentu s elektronickým podpisem. Jde o to, že elektronický podpis má sám o sobě platnost 1 rok. Pokud ale dokument uživatel „orazítkuje“, prodlouží se jeho platnost až na 5 let.

3.5.1 Generování Časového razítka

Časové razítko vzniká tak, že držitel dokumentu z daného dokumentu nejprve vytvoří otisk (hash) a ten následně zašle příslušné certifikační autoritě. Certifikační autorita otisk podepíše – s uvedením přesného času, kdy se tak stalo – a následně vrátí výsledek žadateli.

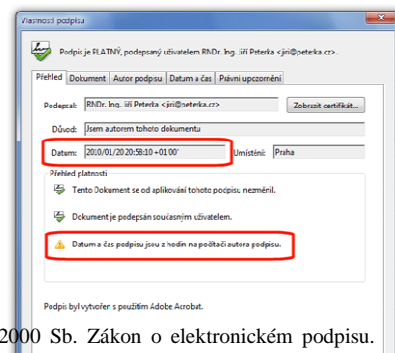
Generování časových razítek probíhá v reálném čase, strojově a bez přítomnosti člověka. Časové razítko není svým vydavatelem podepisováno, ale jen opatřováno elektronickou značkou, což je i požadováno přímo zákonem – musí být opatřeno „elektronickou značkou kvalifikovaného poskytovatele certifikačních služeb, který kvalifikované časové razítko vydal“⁴⁵. A tím pádem (z definice elektronické značky) vyplývá, že při vydávání časových razítek musí poskytovatel používat kvalifikovaný systémový certifikát.

Z logiky věci vyplývá, že aby Časové razítko plnilo svou funkci, je nutné dodržovat daný postup. Má-li časové razítko stvrzovat existenci elektronického podpisu v čase, musí být k dokumentu připojeno až po připojení elektronického podpisu.

3.5.2 Rozdíl mezi Časovým a kvalifikovaným Časovým razítkem

V roce 2004 se dostal do národní legislativy pojem Časové razítko. Jak již bylo výše uvedeno, časový údaj o době vzniku je součástí každého elektronického podpisu, protože se ovšem bere údaj ze systémových hodin na daném počítači, nelze se na tento časový údaj spolehnout. Řešením je tedy „podpis“ nějaké třetí strany, která svou důvěryhodností bude ručit za to, že bude uveden správný časový údaj.

Obrázek 4 - Příklad upozornění na to, že datum a čas podpisu nemusejí být důvěryhodné⁴⁶

45 § 12b, Zákon č. 227/2000 Sb. Zákon o elektronickém podpisu, zdroj: Zákon č. 227/2000 Sb. Zákon o elektronickém podpisu. Podnikatel.cz. [online]. [cit. 2013-09-01]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-227-2000-sb-zakon-o-elektronickem-podpisu/cele-zneni/>

46 Zdroj: PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*. [online]. Duben 2011 [cit. 2013-08-31]. Dostupné z: <http://bajecnysvet.cz/obsah/4x7.php>

Za zmínku ovšem stojí fakt, že oproti elektronickému podpisu a elektronické značce, kdy tyto konstrukty vyjadřují určitý vztah podepisující osoby k tomu, co je podepsáno, ve smyslu souhlasu (schválení), časové razítko nevyjadřuje vztah charakteru autorství či souhlasu s obsahem dokumentu, který je takto časovým razítkem označen. Poskytovatel, který přidává na elektronický dokument své časové razítko, nevyjadřuje ani svůj (ne)souhlas ani odpovědnost a ručení za obsah. Jde o to, že dokument není jeho vlastní, pouze propůjčuje své jméno k ověření časového údaje, nikoliv obsahu dokumentu, tj. to, na co poskytovatel dává své časové razítko, existovalo již (před tím) v okamžiku, kdy bylo časové razítko přidáváno. Časové razítko na druhou stranu neudává, jak dlouho existuje to, co je časovým razítkem právě opatřováno. Elektronický podpis na dokumentu, ke kterému je časové razítko připojováno, mohl vzniknout před několika sekundami, ale i před několika měsíci.

Na definici Časového razítka si lze všimnout, že zákon⁴⁷ vlastně pojem Časové razítko nezná a pracuje až s pojmem vyššího stupně, a to s pojmem kvalifikované Časové razítko. Použití pojmu kvalifikované souvisí s požadavkem na to, aby razítko poskytoval jen takový subjekt, který je sám kvalifikovaný.⁴⁸

3.5.3 Ceny služby kvalifikované Časové razítko

Ceny služby kvalifikované Časové razítko se odvíjí od počtu nakoupených razítek. Jednotlivé balíčky, s počty Časových razítek, lze zakoupit on-line, stejně jako Bezpečný klíč, na stránkách http://www.postsignum.cz/objednavky_produkty.html.

V případě nákupu balíčku s razítky je lze využívat bez časového omezení a jiných smluvních závazků.

Ceny balíčků začínají na 847 Kč s DPH (350 kusů Časového razítka) a končí na částce 96.800 Kč s DPH (100.000 kusů Časového razítka).⁴⁹

---

47 Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu

48 Koncem roku 2010 působili na tuzemském trhu tři kvalifikovaní poskytovatelé služby časových razítek: společnosti I. CA, PostSignum a eIdentity.

49 Zdroj: Objednávky produktů. *Certifikační autorita PostSignum*. [online]. [cit. 2013-08-31]. Dostupné z: http://www.postsignum.cz/objednavky_produkty.html

Na zákaznickém portálu PostSignum lze zjistit, kolik v daném měsíci uživatel již časových razítek využil, lze tak získat přehled o využití služby v čase.

3.5.4 Technická novela zákona o DPH⁵⁰ 1.1.2013

Podle technické novely zákona o DPH, která do naší legislativy v lednu 2013 přinesla aplikaci unijní směrnice 45/2010/EU, není nutné opatřovat elektronické faktury povinně kvalifikovaným elektronickým podpisem či elektronickou značkou a ani není nutné pro jejich zasílání používat systémy elektronické výměny dat (EDI) ve smyslu dokumentu 94/820/ES. Směrnice původní dvě podmínky považuje jen za příklady, jak zajistit obecněji formulované požadavky na faktury jako takové, bez ohledu na jejich provedení (dodavatel může předat odběrateli fakturu třeba ve formátu PDF či podobně bez elektronického podpisu; toto bude splňovat zákonné náležitosti, pokud s tím budou obě strany souhlasit a pokud budou ve svém účetnictví a záznamní povinnosti evidovat stejné údaje). Směrnice v článku 233⁵¹ říká toto: „*Věřohodnost původu faktury, neporušenost jejího obsahu a její čitelnost, bez ohledu na to, zda jde o fakturu v papírové nebo elektronické podobě, musí být zajištěny od okamžiku vystavení faktury do konce doby jejího uchování. Každá osoba povinná k dani si zvolí způsob zajištění věrohodnosti původu faktury, neporušenosti jejího obsahu a její čitelnosti.*”

Systém datových schránek v České republice podmínky splňuje. Jinak je ale velice těžké uvedené požadavky u elektronických dokladů zajistit, proto je nadále doporučováno využívat elektronický podpis a značku spolu se systémy EDI.

3.6 Elektronický podpis

Elektronický podpis je jedním z hlavních nástrojů identifikace a autentizace subjektů komunikujících v elektronickém světě.

---

50 Zdroj: Nepoužívání elektronických značek při e-fakturaci přinese firmám rizika. *ICT UNIE o.s.* . [online]. 04.12.2012 [cit. 2013-10-06]. Dostupné z: [http://www.ictu.cz/index.php?id=1153&no_cache=1&tx_ttnews\[tt_news\]=630&tx_ttnews\[backPid\]=14](http://www.ictu.cz/index.php?id=1153&no_cache=1&tx_ttnews[tt_news]=630&tx_ttnews[backPid]=14)

51 Zdroj: ŠEDIVÝ, Michal. Technická novela DPH 2013. *Účetní a daňová & CG Praha v.o.s.*. [online]. [cit. 2013-10-06]. Dostupné z: <http://www.udcg.cz/technick-novela-dph-2013v>

3.6.1 Elektronický podpis a certifikační autorita

Elektronický podpis představuje využití páru klíčů pro identifikaci partnerů, kteří komunikují v elektronickém prostředí. Pod pojmem pár klíčů si lze představit obecný název pro privátní klíč (taktéž označovaný jako data pro vytváření elektronického podpisu) a veřejný klíč (taktéž označovaný jako data pro ověřování elektronického podpisu).

Svou identitu subjekt prokazuje prostřednictvím certifikátu vydaného certifikační autoritou. Certifikační autorita vystupuje v komunikaci dvou subjektů jako nezávislá a důvěryhodná třetí strana. Cílem certifikační autority je prokazovat svázání identity komunikujícího subjektu s jeho daty pro tvorbu elektronického podpisu, prostřednictvím certifikátu, který tomu subjektu vydala. Tzn. certifikát je určitý průkaz totožnosti v elektronickém světě.

Certifikáty, vydávané certifikační autoritou, obsahují identifikační údaje, které zajišťují nezměnitelnost subjektů. Běžně používané certifikáty dále obsahují datum začátku a konce platnosti, název certifikační autority, která certifikát vydala, sériové číslo, případně další informace. Certifikační autorita garantuje jedinečnost subjektů dle užití identifikace subjektu. To je zajištěné legislativními a technickými pravidly provozu instituce Certifikační autority definované v Certifikační politice.

3.6.2 Zaručený elektronický podpis

Na zaručený elektronický podpis lze pohlížet na určitou vyšší formu elektronického podpisu. Náležitosti zaručeného elektronického podpisu upravuje především zákon č. 227/2000Sb. o elektronickém podpisu v platném znění. Zaručený elektronický podpis jsou digitální data, která podepisující osoba vytváří pomocí svého privátního klíče a zajišťuje jimi tak integritu a nepopíratelnost původu podepsaných dat.

Dle zákona je zaručeným elektronickým podpisem podpis, který splňuje následující požadavky:

- Je jednoznačně spojený s podepisující osobou
- Umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě

- Byl vytvořený a připojený k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou
- Je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat

3.6.3 Typy záruk zaručeného elektronického podpisu

Jednou ze záruk, kterou elektronický podpis poskytuje, je tzv. **integrita dokumentu**. Jedná se o neporušenost ve smyslu celistvosti a neměnnosti. Ovšem využití elektronického podpisu subjektu negarantuje, že elektronický dokument nebude pozměněný. Integrita dokumentu tedy zaručí, že spolehlivě poznáme, že dokument byl změně a tedy nedopovídá původnímu „našemu“ podepsanému dokumentu (nelze zjistit v čem byl změněný, ale že byl pozměněný).

Další zárukou je **identifikace**, neboli, elektronický podpis pomáhá identifikovat toho, komu patří (podepsanou osobou).

Další významnou zárukou je **autentizace**, neboli ověření identity. Rozdíl mezi identifikací a autentizací si lze představit na příkladu přihlášení se do e-mailové schránky. Identifikace je zadání správného „jména“ (login), autentizace je následné správné zadání hesla, tj. autentizace je odpověď na otázku „jsme opravdu ten, za koho se vydávám?“.

Zaručený elektronický podpis slouží i k poskytování důležité záruky, které se říká **nepopiratelnost**. Jedná se o záruku, kdy podepsaná osoba nemůže popřít, že daný podpis vytvořila a tím nemůže odmítnout důsledky svého podpisu. Podmínkou této záruky je ovšem kvalita podpisu v tom smyslu, že se lze spolehnout na identitu podepsaného subjektu. Právě u záruky nepopiratelnosti přichází v úvahu nadstavba zaručeného elektronického podpisu a to uznávaný elektronický podpis. Na rozdíl od zaručeného podpisu ten uznávaný klade přísné požadavky na zjištění a vyjádření identity toho, kdo je podepsanou osobou. Uznávaný elektronický podpis například literární postavy Josefa Švejka, kterou uvádí ve své knize *Báječný svět elektronického podpisu* Jiří Peterka⁵², tak nemůže existovat, neboť se nejedná o skutečně existující fyzickou osobu.

---

⁵² Zde autor uvádí, že zaručený elektronický podpis může existovat i pro smyšlenou osobu, popř. pseudonym, v případě uznávaného elektronického podpisu tak již nelze činit; zdroj: PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*. [online]. Duben 2011 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z: <http://bajecnysvet.cz/obsah/4x2.php>

3.6.4 Uznávaný elektronický podpis

„Uznávaným elektronickým podpisem se podle zákona rozumí zaručený elektronický podpis, který je založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb a obsahuje údaje, které umožňují jednoznačnou identifikaci podepisující osoby. Dále se jedná o zaručený elektronický podpis, založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném poskytovatelem certifikačních služeb, který je usazen mimo území České republiky, byl-li kvalifikovaný certifikát vydán v rámci služby vedené v seznamu důvěryhodných certifikačních služeb jako služba, pro jejíž poskytování je poskytovatel certifikačních služeb akreditován, nebo jako služba, nad jejímž poskytováním je vykonáván dohled podle předpisu Evropské unie.⁵³“

V zákoně je přímo definováno, že pro komunikaci se státem, je nutný vždy uznávaný elektronický podpis. Má to svou logiku, pokud něco od státu/samosprávy požadujeme, příslušný orgán musím mít dostatečnou jistotu ohledně toho, kdo mu požadavek posílá. Proto vyžaduje kvalifikovaný certifikát a požaduje, aby tento certifikát byl vystavený akreditovanou certifikační autoritou. Tedy takovou, jejíž důvěryhodnost a způsob fungování si stát ověřil v rámci procesu udělování akreditace.

Pokud by stát požadoval pouze zaručený elektronický podpis, ale nikoli již uznávaný, měl by prakticky záruku jen o neporušené integritě (tj. že s obsahem podání nebylo nějak manipulováno). Neměl by ale dostatečnou jistotu ohledně toho, kdo mu podání podává. Jedná se tedy i o ochranu subjektů, proti zneužití jejich dat, v případě, že by za ně žádal někdo jiný, za ně se vydávající.

3.6.5 Co nelze považovat za elektronický podpis

Co rozhodně nelze považovat za zaručený, nebo dokonce uznávaný, elektronický podpis, jsou různé „patičky“ v e-mailové komunikaci a naskenovaný podpis a následně vložený do dokumentu jako obrázek. Ač se může zdát, že by tento typ mohl vyhovovat definici elektronického podpisu v zákoně, opravdu tomu tak není⁵⁴.

---

53 Zdroj: Co je to elektronický podpis a k čemu slouží. *První certifikační autorita, a.s. (ICA)*. [online]. [cit. 2013-09-08]. Dostupné z: <http://www.ica.cz/Elektronicky-podpis>

54 Vágní definice elektronického podpisu neuvádí žádný požadavek na jeho vznik, tj. požadavku na asymetrické klíče a certifikáty.

Tyto „typy elektronických podpisů“ jsou využitelné právě jen v komunikaci pomocí e-mailů (identifikace subjektu s kontakty v zápatí), či při hromadných reklamních dopisech, kde je sken podpisu „podepisující osoby“ uměle vložen, jako obrázek.

Tento typ podpisů nemá právní váhu a je tedy jen doplňkem ke komunikaci.

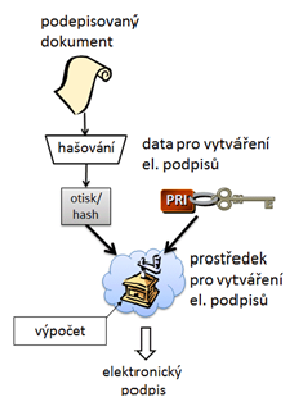
Obrázek 5 - co není elektronickým podpisem⁵⁵

3.6.6 Hašování a kolizní dokumenty

V češtině si lze pod pojmem hašování (ang. hashing) představit vytváření otisků. Podstatou hašování je, zjednodušeně, inteligentní zmenšování dokumentů – „z libovolně velkého“ na „pěvně danou velikost“.

Důvodem pro potřebu hašování je to, že při podepisování/označování potřebujeme pracovat s bloky dat o pevné velikosti. Navíc je vhodné, aby bloky pevné velikosti byly dostatečně malé na to, aby jejich zpracování (nejen v rámci elektronického podepisování, ale třeba i šifrování), mohlo být dostatečně rychlé.

Obrázek 6 – hašování při tvorbě elektronického podpisu⁵⁶

Hašování na jedné straně přináší řešení s podpisem libovolně velkých dokumentů, na druhé straně ale přináší problém s kolizními dokumenty. Jde o to, že se může stát, že dva naprosto odlišné dokumenty, s různou velikostí, budou mít stejný otisk. Tyto zmenšeniny budou mít, po podpisu, stejný elektronický podpis. Nebude tak jasné, ke kterému dokumentu daný podpis patří.

Jak tedy předejít problematice stejných otisků resp. kolizních dokumentů? Jde o to, aby hledání kolizních dokumentů (tj. jejich výpočet) bylo tak ztíženo, aby nešlo dělat příliš

⁵⁵ Vlastní práce; data spol. STOMIX, spol. s r.o., září 2013

⁵⁶ Zdroj obrázku: PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*. [online]. [cit. 2013-09-14]. Dostupné z: <http://www.bajecnysvet.cz/ilustrace/kap2/obr9.php>

rychle. Resp., aby příslušný výpočet byl tak složitý, že zabere velmi dlouhou dobu, kterou nelze zkrátit ani jakkoliv obejít. Zmíněná „dlouhá doba“ by neměla být kratší, než jsou nějaké stovky (miliony) let, tj. aby se skutečně nikomu nevyplatilo čekat na výsledek. K nemožnosti hledat kolizní dokumenty „nějak rychleji“ patří i správná konstrukce hašovacích funkcí.

3.6.7 Platnost elektronických podpisů

Platnost elektronického podpisu jako takového není v čase apriorně omezena⁵⁷. Omezována je možnost ověřit a tím prokázat platnost podpisu s využitím certifikátu, na kterém je podpis založený a to prostřednictvím umělého omezování životnosti těchto certifikátů. Z právního hlediska totiž nelze zneplatnit elektronický podpis po určitém časovém období. V případě, že by tomu tak bylo, smlouvy by šly uzavírat elektronickou cestou jen na takovou dobu, po kterou by podpis platil.

Konkrétně u certifikátů, na kterých jsou založené podpisy a značky, je omezena jejich řádná platnost obvykle na jeden rok. V případě certifikátů⁵⁸, na kterých jsou založená časová razítka, bývá jejich platnost delší.

Celá záležitost okolo ověřování a vyhodnocování platnosti elektronického podpisu je ale ještě komplikovanější a nejde v ní jen o aktuální platnost či neplatnost příslušného certifikátu. Jde také o to, kdy přesně konkrétní elektronický podpis či značka vznikl – a zda v této době byl certifikát platný. Obecně je totiž nutné posuzovat platnost elektronického podpisu k okamžiku jeho vzniku.

Jak ale zjistíme, kdy konkrétní elektronický podpis vznikl? Odpověď by na první pohled mohla být jednoduchá: každý elektronický podpis (i značka) v sobě obsahuje údaj o době svého vzniku. Problém je ale v tom, že tento údaj o čase je přebírán ze systémových hodin počítače, na kterém elektronický podpis vzniká. Což znamená, že uživatel si může hodiny nastavit, jak on potřebuje a nelze se tedy bohužel na časový údaj spolehnout.

---

⁵⁷ Nezávislost platnosti podpisu na čase platí nejen pro podpisy elektronické, ale i pro podpisy vlastnoruční.

⁵⁸ U certifikátů od CA PostSignum jde o 3 roky, od I. CA jde o 5 let, a od eIdentity na 6 let; zdroj: PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*. [online]. [cit. 2013-09-14]. Dostupné z: <http://bajecnysvet.cz/obsah/2x6x1.php>

3.6.8 Princip digitální continuity

Jak již bylo zmíněno výše, platnost podpisu a možnost ověření této platnosti, jsou dvě rozdílné věci, proto je třeba hledat jiné možnosti, pokud přijdeme o standardní možnost ověření platnosti podpisu. Nelze si vystačit s výsledkem „já nevím“, kdy nejsme schopni ověřit platnost podpisu nyní, či v nějaké, předem určené, době, kdy jím bylo elektronicky „něco“ podepsáno.

Pod principem digitální continuity si lze představit možnost ověření platnosti elektronického podpisu k takovému časovému okamžiku, k jakému jsme to schopni provést a následně, s odkazem na hypotézu o přetrvávání platnosti elektronického podpisu i přes ztrátu možnosti ověření, možnost odvození platnosti podpisu v aktuálním čase (v čase, který nás zajímá a je po okamžiku, kdy se podařilo podpis ověřit).

Kontinuita může být porušena ztrátou integrity dokumentu, což lze ale ověřit právě při vyhodnocování platnosti. Problém je ale v něčem jiném, v mezidobí, od vzniku podpisu do aktuálního okamžiku, kdy integritu vyhodnocujeme, mohlo dojít k takovému vývoji v oblasti kryptografie a růstu výpočetní kapacity, že je teoreticky možné vypočítat k danému dokumentu nějaký kolizní dokument. Pokud by došlo k připojení původního elektronického podpisu právě k tomuto koliznímu dokumentu, nedošlo by k odhalení, že se jedná o kolizní dokument, protože při vyhodnocení platnosti by nedošlo k prokázání porušení integrity. Hrozí tedy reálné riziko, že někdo vymění původní dokument za nový, nechá u něj původní podpis a bude tvrdit, že se jedná o pravý a původní dokument.

Obranou může být řešení s přerazítkováním, řešení s důvěryhodnou úschovou (obdoba klasické služby úschovy listinných dokumentů u notáře) a koncept LTV⁵⁹ (Long Term Validation).

- **řešení s přerazítkováním** – nové podepsání již jednou podepsaného dokumentu ještě před tím, než skončí platnost certifikátu, na kterém je původní podpis založený; problém s přerazítkováním lze najít v případě archivace subjektem, který nemá s dokumentem, resp. obsahem, nic společného; v případě přerazítkování

---

⁵⁹ Koncept, který řeší problematiku revokace (předčasné zneplatnění) certifikátu ještě v době jeho řádné platnosti.

dojde k „odsouhlasení“ obsahu; alternativou je využívání nových a nových časových razítek

3.6.8.1 Problematika dlouhodobé archivace

Naše legislativa požaduje po právních subjektech dlouhodobou archivaci různých dokumentů. Představme si například mzdové listy, faktury, ... vše má podnik, jako originál, v elektronické podobě a nutně musí „udržet“ použitelnost dokumentů po pěti, deseti, dvaceti letech. Existují standardy ETSI (European Telecommunication Standard Institute), které definují tři skupiny formátů⁶⁰, které dávají vodítko, jak v elektronické archivaci postupovat.

- PAdES – připojování e-podpisu k PDF dokumentům
- XAdES – připojování e-podpisu k dokumentům ve formátu XML
- CAdES – Připojování e-podpisu k dokumentům v libovolném formátu

Nejdůležitější je první norma PAdES LTV, která jednoznačně určuje náležitosti, které má mít dokument ve formátu PDF určený k dlouhodobé archivaci.

Jednoznačně vyplývá, že pro dlouhodobou archivaci je nutné zajistit – **věrohodnost** (nezpochybnitelně ověřit pravost dokumentu, resp. platnost připojených e-podpisů), **neporušitelnost** (nezpochybnitelně prokázat, že v dokumentu nebyly provedeny dodatečné změny), **otevřený formát** (dokument půjde kdykoliv zobrazit) a **nezávislost na uložení** (možnost použít dokument i mimo IS, v kterém je archivovaný). A jak toho dosáhnout? Archivovat jen takové dokumenty, které jsou prokazatelně pravé (před archivací bylo ověřeno), ukládat dokumenty vč. potřebných metadat (tj. i dokument, že v době ověření byl e-podpis platný), dodržovat princip digitální kontinuity („přerazítkovávat“ dříve, než původnímu razítku skončí platnost) a převádět dokumenty do správného formátu (PDF/A a výše, tento formát garantuje budoucí zobrazitelnou bez ztráty informace). Požadavky na nástroj, který připraví dokument na dlouhodobou archivaci, je jasný – musí umět zkontrolovat platnost dokumentu, provést převod do PDF/A, připojit metadata a pravidelně

---

⁶⁰ Zdroj: NEMRAVA, Pavel. *ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY: NA ŘADU PŘÍCHÁZÍ DLOUHODOBÁ ARCHIVACE*. [online]. 2012 [cit. 2013-11-29]. Dostupné z: <http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%201-12/12.pdf>

„přerazítkovávat“ časovými razítky. Příkladem je společnost Software602, jejichž systém prošel ověřením přímo u ETSI.

Evropská komise přijala rozhodnutí (2011/130/EC), které normy ETSI označuje za referenční normy. Tj. ten, kdo podle nich bude postupovat, bude mít jistotu, že dokumenty budou akceptovány. V případě, že se někdo rozhodne postupovat jinak, je mu uloženo, aby na vlastní náklady vybudoval a provozoval IS, který bude umožňovat ověření autenticity dokumentů a aby dal služby tohoto systému zdarma k veřejnému užívání.⁶¹

3.6.9 Interní a externí elektronický podpis

Rozdíl mezi interním a externím elektronickým podpisem/značkou/razítkem je ve způsobu připojení k dokumentu, který máme zájem podepsat/označit.

V případě **interního** způsobu připojení je podpis přímo vložený do dokumentu. Podmínkou je, aby příslušný formát dokumentu takového vložení umožňoval. Nejrozšířenější formáty .DOC a .PDF takového vložení umožňují.

Externí způsob připojení je využíván pro formáty dokumentů, které vložení neumožňují (například .TXT). v tomto případě je podpis vložený do samostatného souboru.

Obě varianty mají svá pro i svá proti. Například u interního podpisu se nemůže stát, že by se elektronický podpis někde „ztratil“. Je-li uložený ve stejném souboru spolu se samotným dokumentem, je vždy k dispozici.

Na druhou stranu u interních podpisů může být problém s tím, když má být jeden dokument opatřen více podpisy současně. Pak jde opět o to, zda příslušný formát umožňuje vkládat více podpisů současně.

Externí podpis zase má tu zřejmou výhodu, že nevyžaduje pro sebe jakoukoli podporu od použitého datového formátu. Pomocí externího podpisu tak může být podepsáno skutečně cokoli, co může mít podobu souboru. Jednoduché je také připojování více podpisů k jednomu dokumentu.

---

⁶¹ Zdroj: ŽEMLIČKA, Jakub. *Legislativní požadavky archivace elektronických dokumentů*. [online]. 2012. Dostupné z: <http://www.systemonline.cz/sprava-dokumentu/legislativni-pozadavky-archivace-elektronickych-dokumentu.htm>

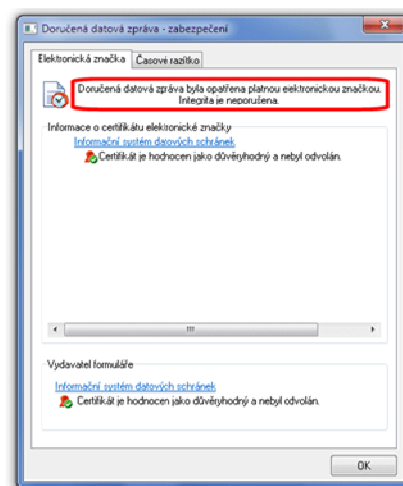
Nevýhodou je naopak složitější udržování logické vazby mezi samotným podpisem a podepsaným dokumentem. Tomu se u externích elektronických podpisů pomáhá vhodným (stejným) pojmenováním, samotný soubor i jeho podpis a případné časové razítko (jako soubory) dostanou stejné jméno, a liší se jen svými příponami. Případně se vše řeší vhodným zapouzdřením, kdy všechny soubory, které spolu logicky souvisí (samotné dokumenty, soubory s podpisy či značkami a soubory s časovými razítky), se „obalí“ nějakou společnou nadstavbou, která umožňuje zachytit jejich logickou.

V běžné praxi se dnes využívají spíše interní elektronické podpisy.

3.7 Elektronická značka

V případě elektronického podpisu se předpokládá, že to, co daný subjekt podepisuje i zná, resp. se vždy daný člověk seznámí s obsahem dokumentu a následně jej podepíše. Tento předpoklad ale lze těžko splnit, pokud elektronický podpis vytváří nějaký „program“, bez přímé účasti člověka. Příkladem mohou být různé sestavy z informačních systémů, které jsou generovány automaticky a v takovém množství, že zde přímá účast člověka není možná.

V roce 2004, jak již bylo zmíněno výše, byl do legislativy České republiky zaveden termín **elektronická značka**. Elektronická značka tak vychází vstříc tomu, aby člověk nemusel být fyzicky přítomen u každého podpisu. Namísto toho se u elektronických značek předpokládá, že člověk jednou nastaví program a ten následně generuje jednotlivé elektronické „podpisy“ (značky) sám.

Obrázek 7 - příklad elektronické značky v datové zprávě⁶²

V případě elektronických značek se již nemluví o „podepisování dokumentů“, ale o **označování**. Pojem „podepsaná či podepisující osoba“ je taktéž nahrazen **označující osobou**. Označující osoba negeneruje jednotlivé značky, ale nastavuje a řídí program, který následně značky generuje. Tj. označující osoba je stále člověk. Předpoklad seznámení se

⁶² Zdroj: PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*. [online]. [cit. 2013-09-08]. Dostupné z: <http://bajecnysvet.cz/obsah/4x6.php>

s obsahem zde neplatí, nepředpokládá se, že by se označující osoba seznámila s obsahem dokumentu.

Změnu, oproti elektronickému podpisu, lze najít i v používání certifikátů. Pro účely elektronického podpisu se využívají osobní certifikáty⁶³, vystavované fyzickým osobám. V případě elektronických značek a časových razítek se využívají systémové certifikáty, které mohou být vystaveny jak fyzickým osobám, tak i právnickým a dalším obdobným subjektům. Co se týká technické a právní stránky, elektronická značka je svými nároky a podmínkami téměř shodná s elektronickým podpisem.

3.7.1 Uznávaná elektronická značka

„Shodnost“ se zaručeným elektronickým podpisem je nabourána v identifikaci certifikátu v definici elektronické značky dle zákona⁶⁴. V případě definice zaručeného elektronického podpisu žádnou zmínku o kvalitě certifikátu nenalezneme. Naopak je tomu u elektronické značky, definice již o kvalifikovaném certifikátu hovoří, neboť identifikace označující osoby má být možná „skrze použitý kvalifikovaný systémový certifikát“. Elektronická značka je tedy právně silnější než zaručený podpis a lze ji položit na jednu úroveň se zaručeným elektronickým podpisem, založeným na kvalifikovaném certifikátu.

V naší legislativě ale existuje i pojem **uznávaná elektronická značka**. Objevuje se v zákoně č. 300/2008 Sb. (o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů), konkrétně v jeho §20, kde se říká, že datová zpráva má být opatřena elektronickou značkou, založenou na kvalifikovaném systémovém certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb (dále jen „uznávaná elektronická značka“).

Fakticky se tedy uznávaná elektronická značka liší od elektronické značky (bez přívlastku) v požadavku na to, aby kvalifikovaný systémový certifikát byl vydán některým akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb, a nikoli jen kvalifikovaným poskytovatelem.

---

⁶³ Osobní certifikáty se vystavují pouze reálně existujícím fyzickým osobám, ať již jsou zaměstnanci organizací, podnikajícími fyzickými osobami (OSVČ) nebo nepodnikajícími fyzickými osobami

⁶⁴ Novela zákona č. 227/2000 Sb., konkrétně zákon č. 440/2004 Sb.

3.8 Czech POINT

3.8.1 Co to je Czech POINT?

Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál (Czech POINT) je projekt, který si klade za cíl redukci nadbytečné byrokracie ve vztahu občan – veřejná správa. Do nedávné doby musel občas navštívit několik úřadů, než došlo k vyřízení jeho žádosti. Projekt Czech POINT slouží jako asistované místo výkonu veřejné správy, umožňující komunikaci se státem prostřednictvím jednoho místa tak, aby „obíhala data a nikoliv občan“.

„Cílem projektu Czech POINT je tedy vytvořit garantovanou službu pro komunikaci se státem prostřednictvím jednoho, univerzálního, místa, na které je možné získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů, úředně ověřit dokumenty a listiny, převést písemné dokumenty do elektronické podoby a naopak (konverze⁶⁵), získat informace o průběhu správních řízení ve vztahu k občanovi a podat podání pro zahájení řízení správních orgánů. Jde tedy o maximální využití údajů ve vlastnictví státu tak, aby byly minimalizovány požadavky na občany.“⁶⁶ Cílem je zrychlení a zpřístupnění služeb občanům. Z toho důvodu se vytváří široká a snadno dostupná síť kontaktních míst Czech POINTů v republice. Jak již bylo zmíněno, snahou je o sdružování poskytovaných služeb na jednom místě a zamezení tak dřívějšímu cestování „po úřadech“.

Projekt Czech POINT přináší značné ulehčení komunikace se státem. V některých situacích stačí dojít pouze na jeden úřad. V konečné fázi projektu by občan mohl své záležitosti vyřizovat i z domova prostřednictvím internetu (k čemu již částečně dochází pomocí CzechPOINT@home, viz dále).

Provozovatelem služby je Ministerstvo vnitra a projekt je „na trhu“ již více jak 5 let. Vybudováním toho systému komunikace byly naplněny cíle stanovené usnesením vlády č. 1085 ze dne 20. září 2006 k prosazování a implementaci e-Governmentu v České republice v letech 1999 až 2006, konkrétně v oblasti vybudování struktury univerzálních kontaktních míst s úřady pro obyvatele státu.

---

65 Řídí se Zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů; Dokument, který provedením konverze vznikl, má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu, jehož převedením výstup vznikl.

66 Zdroj: Co je Czech POINT. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2013-09-14]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/22>

Kontaktní místa veřejné správy jsou organizačně provázanými prvky smysluplného celku, v které jsou, za jednotných podmínek, realizovány nabídky definovaných služeb veřejné správy.

Obrovským ulehčením jsou kontaktní místa pro menší města, kdy, pro základní služby, nemusí občan/firma dojíždět do větších měst, kde se daný úřad nachází. Czech POINT si tedy klade za cíl nejen snížení byrokracie, ale snížení i vynakládaných finančních a časových nákladů na dojíždění „za úřady“.

Statistické údaje o projektu Czech POINT jsou uvedeny v **příloze č. 3**.

3.8.2 Historie projektu Czech POINT

V březnu roku 2007 se rozběhl pilotní provoz ve 37 obcích České republiky. Na základě zkušeností ze zkušebního provozu byl od ledna 2008 zahájen ostrý provoz na více než osmi set pobočkách, zpočátku nejvíce na matrikách při obecních úřadech. Postupně se začala síť poboček rozrůstat (i v zahraničí, na zastupitelských úřadech ČR). Během roku 2008 došlo k rozšíření služeb o výpis z trestního rejstříku nebo výpis z bodového registru řidičů. Na konci srpna roku 2008 byl vydán dvoumiliontý výpis.

Obrázek 8 – logo projektu Czech POINT⁶⁷

Rok 2009, významný mezník v oblasti datových schránek, přinesl rozšíření služeb poskytovaných kontaktním místem veřejné správy. Jednalo se především o agendy pro Informační systém datových schránek a autorizovanou konverzi dokumentů. Díky dotacím ze strukturálních fondů si i ty nejmenší obce mohli zakoupit vybavení nutné k provozování kontaktních míst. Počet poboček kontaktních míst tak přesáhl pětitisícovou hranici.

Červenec 2010 znamenal výrazný posun v rozvoji systému Czech POINT, kdy byl napojen na Informační systém evidence obyvatel. V této souvislosti se rozšířilo i rozhraní pro vnitřní potřeby úřadu - CzechPOINT@Office. Prostřednictvím tohoto rozhraní hlásí matriční úřady, ohlašovny a soudy všechny změny do Informačního systému evidence obyvatel.

---

⁶⁷ Zdroj: Czech POINT – kontaktní místa veřejné správy. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2013-09-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-symbol-egovernmentu-czech-point-kontaktni-mista-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

Počátkem roku 2011 byl vydán 4.500.000 výpis a proběhla 10.000.000 operace v projektu Czech POINT. Došlo i k dalšímu nárůstu kontaktní míst – 6.500, z toho 5.000 kontaktních míst občané nalezou na obecních úřadech.

Leden 2013 přinesl další zajímavá čísla. Bylo vydáno rekordních 192.493 výpisů. Na prvních místech se stále drží výpis z Rejstříku trestů (64.988) a výpis z Katastru nemovitostí (47.388). Celkem k tomuto datu bylo vydáno 8.267.482 výpisů. Každý vydaný výpis představuje velkou časovou úsporu pro občana a na druhé straně pro orgány veřejné moci zjednodušení komunikace s občany. Počet kontaktních míst v lednu vzrostl o dalších 16, tj. celkem již bylo 6.943 kontaktních míst.⁶⁸

3.8.3 Co vše Czech POINT nabízí?

Mezi služby nabízené Czech POINTy patří výpis z katastru nemovitostí, výpis z obchodního rejstříku, výpis z živnostenského rejstříku, výpis z rejstříku trestů, výpis z rejstříku trestů pro právnickou osobu, přijetí podání podle živnostenského zákona (§ 72), žádost o výpis nebo opis z Rejstříku trestů podle zákona č. 124/2008 Sb., výpis z bodového hodnocení řidiče, vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů, podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH, výpis z Insolvenčního rejstříku, podání žádosti o zřízení datové schránky, autorizovaná konverze dokumentů, centrální úložiště ověřovacích doložek⁶⁹, úschovna systému Czech POINT⁷⁰, czechPOINT@office, základní registry.

---

68 Zdroj: Místo blackoutů nový rekord!. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/612>

69 „Na základě zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, vede systém Czech POINT centrální evidenci všech ověřovacích doložek provedených autorizovanou konverzí dokumentů na žádost a z moci úřední, kterou provádějí orgány veřejné moci. Prostřednictvím webového rozhraní je možné ověřit výstup z autorizované konverze na adrese <https://www.czechpoint.cz/overovaciodolozky/>. Pro kontrolu je nutné zadat do pole Identifikační číslo ověřovací doložky - číslo provedené konverze, které je umístěno na dokumentu pod 2D kódem. Systém pak zobrazí původní ověřovací doložku z centrálního úložiště ověřovacích doložek tak, jak byla vytvořena při samotné konverzi. V případě, že nedojde ke shodě čísla v centrálním úložišti ověřovacích doložek s číslem ověřovací doložky zadaným ke kontrole, tak se jedná o dokument, který v žádném případě nevznikl provedením autorizované konverze dokumentů. V takovém případě nelze považovat kontrolovaný dokument za výstup z autorizované konverze dokumentů.“; zdroj: Centrální úložiště ověřovacích doložek. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/449>

70 Úschovna dokumentů je podpůrný systém pro autorizovanou konverzi dokumentů. **Využívá se pro dočasné uložení dokumentů v rámci konverze.** Při konverzi dokumentu L-E, lze dokument pro další použití uložit do úschovny po dobu 3 dnů. Při konverzi dokumentu E-L, může být elektronický dokument uložen do úschovny prostřednictvím portálu, nebo odesláním z datové schránky. Následně může být na kontaktním místě Czech POINT konvertován do listinné podoby. Dokument určený pro konverzi může být uložen

3.8.4 Dostupnost kontaktních míst

Czech POINTy jsou v současné době dostupné na obecních a městských úřadech, na pobočkách České pošty, na pobočkách Hospodářské komory ČR, na českých zastupitelstvích v zahraničí, u vybraných notářů, nebo prostřednictvím e-shopu na www.czechpoint.cz.

Obrovskou novinkou je možnost využití nového typu kontaktního místa – banky⁷¹. Přelomovou novinku představilo Ministerstvo vnitra 8. dubna 2013 na konferenci Internet ve státní správě a samosprávě v Hradci Králové. Czech POINT bude možné využít přímo na vybraných Era finančních centrech Československé obchodní banky. Druhou novinkou, představenou na konferenci, byl projekt CzechPOINT@home, o kterém je hovořeno níže.

Dne 5. dubna 2013 udělilo Ministerstvo vnitra Československé bance autorizaci pro provádění služeb Czech POINTu. Pokud si tedy například klient banky bude žádat o úvěr, nemusí již na úřad pro výpis z Katastru nemovitostí, ale získá jej přímo na pobočce banky.

Možnost fungovat jako úřad mají za přesně stanovených podmínek všechny bankovní instituce od konce roku 2011. Banka má v takovém případě povinnost vykonávat všechny agendy dostupné na Czech POINTu a zaměstnanci banky se stávají tzv. asistenty Czech POINTu, kteří musí složit zkoušku z konverze. Autorizace se vydává na pět let a za roční poplatek dva miliony Kč. Ministerstvo vnitra má možnost nad subjekty s autorizací vykonávat kontrolní činnost, případně akreditaci i odebrat.

3.8.5 CzechPOINT@home

CzechPOINT@home je internetové kontaktní místo určené pro fyzické osoby, podnikající fyzické osoby i právnické osoby. Hlavním přínosem projektu CzechPOINT@home je přístup k výpisům bez nutnosti návštěvy kontaktního místa Czech POINT. Subjekt obdrží požadovaný výpis v elektronické formě, včetně elektronického podpisu, což mu umožní

---

v úschovně až 30 dnů.; portál dostupný na <https://www.czechpoint.cz/uschovna/>; zdroj: Úschovna systému Czech POINT. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/450>

71 Zdroj: Czech POINT bude k dispozici v bance i z domova. *ISVS.CZ*. [online]. 15.4.2013 [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/czech-point-bude-dispozici-bance-domova>

nakládat s tímto výpisem jako s elektronickým originálem. Jedinou podmínkou je, aby subjekt byl uživatelem datové schránky.

Výpisy do datové schránky jsou doručovány zdarma.

3.8.6 eGON – prsty Czech POINTu

„Moderní, přátelský a efektivní úřad“ to jsou hesla eGONa. EGON je symbol elektronizace veřejné správy a v přeneseném významu se na něj díváme jako na živého tvora – chlapce, ve kterém vše souvisí se vším a fungování jednotlivých částí se navzájem podmiňuje a ovlivňuje. Životní funkce eGONa zajišťují čtyři sekce, jedná se o prsty, oběhovou soustavu, srdce a mozek.

Obrázek 9 - eGON⁷²

Prsty, na obrázku čtyři modrá kolečka, jsou soustavy snadno dostupných kontaktních míst, tedy projekt Czech POINT. **Oběhovou soustavou** je KIVS – Komunikační infrastruktura veřejné správy, která zajišťuje bezpečný přenos dat. **Srdcem** eGONa je Zákon o eGovernmentu – zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi č. 300/2008 Sb. **Mozkem** eGONA jsou čtyři Základní registry veřejné správy⁷³, což jsou bezpečné a aktuální databáze dat o občanech a státních a nestátních subjektech.

Projekt eGON byl zahájen na konci roku 2006. Představuje komplexní projekt elektronizace veřejné správy, jehož hlavním cílem je usnadnění života občanům a zvýšení efektivity veřejné správy díky důmyslnému využití informačních technologií.

---

72 Zdroj obrázku: eGON jako symbol eGovernmentu – moderního, přátelského a efektivního úřadu. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-jako-symbol-egovernmentu-moderniho-pratelskeho-a-efektivniho-uradu-252052.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

73 Registr obyvatel – ROB (obsahuje základní údaje o občanech a cizincích s povolením k pobytu, mezi tyto údaje patří: jméno a příjmení, datum a místo narození a úmrtí a státní občanství); Registr práv a povinností – RPP (obsahuje referenční údaje o působnosti orgánů veřejné moci, mj. oprávnění k přístupu do jednotlivých údajů, informace o změnách provedených v těchto údajích apod.; slouží jako garance bezpečné správy dat občanů a subjektů vedených v jednotlivých registrech); Registr osob – ROS (obsahuje údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách, orgánech veřejné moci i o nekomerčních subjektech, jako jsou občanská sdružení a církev); Registr územní identifikace, adres a nemovitostí – RUIAN (spravuje údaje o základních územních a správních prvcích); zdroj: Základní registry veřejné správy. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>

Rok 2007 byl věnován přípravám projektu. V roce 2008 byla přijata legislativní opatření, umožňující ožívování eGONa jako živého organismu. V červnu 2008 byl přijatý zákon č. 300/2008 Sb., o autorizované konverzi dokumentů („Zákon o eGovernmentu“), který je zásadní normou pro zavádění datových schránek od 1. 7. 2009.

Rok 2009 byl věnován rozvoji Komunikační infrastruktury veřejné správy, od července roku 2011 došlo k poslední fázi projektu a to, spuštění ostrého provozu Základních registrů.

4 Praktická část

4.1 Úvod

Praktická část diplomové práce se zabývá aktuální analýzou stavu vybrané základní školy a vybrané fyzické podnikající osoby (FPO) ve smyslu využívání nabízených možností e-Governmentu v roce 2013. Cílem této analýzy je zjistit, zda dochází k plnému využívání možností nabízených státem v oblasti elektronické komunikace. V případě, že nikoliv, cílem je i nabídnout pohled do nabídky elektronické komunikace a poskytnout tak náhled na možnost efektivnější práce v oblasti komunikace s orgány veřejné moci. Na těchto úvahách jsou formulovány hypotézy, uvedené u každého subjektu.

Ke zjištění stavu využívání služeb e-Governmentu byly použity osobní rozhovory s představiteli subjektů, s ekonomkou základní školy a FPO. Dále i přímá účast v pracovním procesu během praxe. Rozhovory byly vedeny v létě a na podzim roku 2013.

Ke zkoumání byly vybrány subjekty z okresu Mělník a to, Základní škola Jungmannovy sady Mělník, příspěvková organizace a FPO s trvalým bydlištěm v Mělníku s působností ve Středočeském, výjimečně Libereckém, kraji.

Z těchto dvou analýz rozdílných subjektů lze dospět k subjektivním názorům, které by mohly poskytnout zpětnou informaci provozovateli e-Governmentu v České republice co a jak vylepšit, případně, kde zvýšit informování o možnostech a povinnostech občanů/právnických osob.

Pro praktickou část byly následně vytvořeny i tři dotazníky – segment fyzické podnikající osoby, základní školy a laická veřejnost České republiky. Dotazníky byly distribuovány v průběhu října až prosince 2013 elektronickou formou, pomocí e-mailu, sociální sítě a odkazu na dotazník na vybraném diskusním portálu podnikatelů. Dotazník pro segment fyzické podnikající osoby a laickou veřejnost byl volně dostupný a tak mohl svou odpověď přispívat i náhodný, autorkou předem nevybraný, subjekt. Pro dotazník segmentu základní školy, byl dotazník uzavřen a zaslán pouze na vybrané základní školy v České republice. Osloveno bylo 250 základních škol. Jak bylo očekáváno, návratnost nebyla vysoká. Cílem ovšem v tomto segmentu nebyla kvantita, ale kvalita odpovědí, neboť se

zástupce základní školy mohl svobodně vyjádřit k názoru na aktuální stav e-Governmentu, což pro zpracování názorů bylo podstatné.

Výsledky dotazníků a výsledky rozhovorů byly následně konfrontovány. Cílem bylo zjištění, zda se názory z osobních rozhovorů shodují, či vylučují s názory z dotazníků.

4.2 Základní škola, osobní rozhovor

Základní školu Jungmannovy sady v Mělníku si autorka vybrala záměrně, neboť v hodnocení kvality je škola umístována na předních příčkách svou kvalitou a přístupem k dětem. K osobnímu rozhovoru si autorka vybrala ekonomku školy, která má na starost právě komunikaci s orgány veřejné moci.

Během analyzování v průběhu roku 2013 došlo k výrazným posunům v oblasti využívání nabídky elektronické komunikace. Proto i hypotéza, která byla během léta 2013 stanovena a v ten daný okamžik by byla potvrzena, na konci roku 2013 by byla vyvrácena. Původní hypotéza byla stanovena tak, že základní škola nevyužívá plně nabídky elektronické komunikace s orgány veřejné moci a soukromými subjekty. Za tento posun může částečně změna v legislativě, která povinnost elektronické komunikace od roku 2014 nařizuje a částečně i osobní iniciativa autorky během analýzy, kdy se ekonomka školy začala aktivně o nabídku služeb zajímat.

Rozhovor byl koncipován jako přímá diskuse, kde byly předem připraveny otázky, ale byl ponechán i prostor pro vlastní vyjádření a názory mimo dané otázky.

Otázky v rozhovoru byly vedeny od všeobecných dotazů na znalost pojmů, přes dotazy na vstupní a průběžná školení, archivaci až po četnost využívání datové schránky a spokojenost s jejich fungováním.

Podrobné výsledky rozhovoru jsou uvedeny v **příloze č. 4**.

4.2.1 Shrnutí rozhovoru, analýza stanovených hypotéz

Poslední shrnující otázka, v rozhovoru s ekonomkou školy, byla „**Je pro Vás osobně elektronická komunikace s orgány státní moci přínosem?**“. Jak je z předešlého výsledku rozhovoru patrné, ekonomka proces elektronizace uvítala a bere jej jako

jednoznačné pozitivum. Datovou schránku, přes počáteční neznalost, aktivně využívá nad rámec povinností daných zákonem. Elektronická podání všeho typu využívá pravidelně, to jak za pomoci elektronického podpisu, tak i bez něj. Neznalosti, které během rozhovoru objevila, podnítily pouze její zvědavost a snahu se opět samostatně vzdělávat.

Výhodu elektronické komunikace spatřuje zejména v rychlosti zaslání, resp. rychlosti možné opravy, v případě chyby. Ač se jedná o ženu ve věku 50+, moderní technologie se snaží maximálně využívat pro zefektivnění své práce a svého osobního života.

Jak již bylo zmíněno, problém spatřuje v nedostatečné informovanosti – minimální, popř. zpožděné informace o zaváděných novinkách v oblasti elektronizace – ze strany provozovatele e-Governmentu a existence vysoké byrokracie, která využívání datové schránky upozaduje a stále preferuje listinnou, či nezabezpečenou e-mailovou komunikaci.

Jak je i z rozhovoru patrné, procesem zefektivnění své práce musí projít nejen „úřad“, ale i podniky a organizace samotné. Neschopnost, či neochota některých zaměstnanců přijmout efektivní elektronickou komunikaci za vlastní, pouze brzdí rozvoj, své kolegy a zajímavé projekty nepřináší kýžený výsledek.

Jak již bylo zmíněno v úvodu, na začátku analýzy subjektu byla stanovena následující hypotéza.

H: „Ekonomka Základní školy Jungmannovy sady v Mělníku nevyužívá plně služby aktuálně nabízené e-Governmentem v České Republice.“

Po důkladné analýze aktuálního stavu využívání služeb e-Governmentu je nutné hypotézu zamítnout, neboť i přes některé neznalosti, ekonomka využívá veškeré služby nabízené e-Governmentem, které ke svému pracovnímu zařazení potřebuje.

Druhou hypotézou, stanovenou na počátku analýzy, byla hypotéza týkající se datové schránky a jejího přínosu.

H: „Datová schránka nepřináší ekonomce Základní školy Jungmannovy sady v Mělníku přínos v podobě zefektivnění pracovní činnosti.“

Zde byla hypotéza opět vyvrácena, neboť, jak již bylo zmíněno, ekonomka považuje datovou schránku za efektivní nástroj pro elektronickou komunikaci.

4.3 Fyzická podnikající osoba (FPO), osobní rozhovor

Pro osobní rozhovor byly vybrány dvě podnikající osoby. Jednou je muž (dále jen M), vlastník datové schránky, uživatelsky zdatný ve zvládnání internetu a základních software. Živnost je zaměřena na elektroinstalace, působnost živnostníka lze najít ve Středočeském a Libereckém kraji, částečně i v Praze. Druhou osobou je žena (dále jen Ž), bez datové schránky⁷⁴, opět běžná počítačová gramotnost, v účetních programech nadstandardní. Působnost podnikatelky je ve Středočeském kraji, částečně i v Praze. Živnost je zaměřena na vedení a zpracování účetnictví. Oba subjekty nevlastní elektronický podpis a jsou ve věku 50+.

Z rozhovorů obou zúčastněných vyplývá, že ani jeden z nich není pro povinné zavedení datových schránek pro všechny ekonomické subjekty v ČR. Ani případné výlučné využívání elektronické komunikace s orgány veřejné moci nepovažují za efektivní a vhodné řešení.

Oba subjekty s orgány veřejné moci komunikují prostřednictvím telefonu, e-mailu, písemnou formou a formou osobní, ve které, zejména (M) spatřuje možnost přímého kontaktu s úředníkem a operativního řešení případných problémů⁷⁵. Subjekt (M) dále ke komunikaci s orgány veřejné moci využívá datovou schránku. Datovou schránku subjekt (M) využívá pro předložení Souhrnného hlášení k dani. Toto hlášení se uvádí ve formátu .XML. Důvodem, proč je nutné zasílat datovou schránkou⁷⁶ je fakt, že subjekt pracuje v rámci tzv. režimu přenesení daňové povinnosti⁷⁷.

---

74 Účetnictví je zpracováváno pro konkrétní podniky a FPO, pro svou práci nepotřebuje vlastnit datovou schránku.

75 Například sociální pojištění, předávané 1 x ročně, bylo vždy osobně předáváno na úřadě, kde byla vždy částka úředníkem opravena, nyní, když bude zasíláno poprvé přes datovou schránku, pravděpodobně dojde k chybnému hlášení.

76 Pozn.: informace o povinnosti zasílat datovou schránkou byla předložena účetní daného subjektu, která (M) veden celkové účetnictví a spravuje datovou schránku.

77 Novela zákona o DPH z roku 2012 zavedla zvláštní režim přenesení daně pro velké množství plátců. Jedná se o režim, kdy povinnost přiznat a zaplatit daň má plátec, pro kterého bylo tuzemské zdanitelné plnění uskutečněno. Plátec, který uskutečnil zdanitelné plnění, vystaví daňový doklad, který bude obsahovat sazbu daně, ale nikoliv její výši. Navíc připojí povinné sdělení, že výši daně je povinen doplnit a přiznat plátec, pro kterého bylo plnění uskutečněno.

Oba subjekty využívají tvorbu elektronických faktur, z finančních důvodů jsou e-faktury zasílány pomocí běžného e-mailového účtu.

Myšlenka **propojení internetového bankovníctví a datové schránky** je pro oba subjekty zajímavá. Zejména, pokud by fungovalo i zasílání elektronických faktur do datové schránky od soukromých subjektů. Zde opět narážíme na problematiku finanční náročnosti poštovních datových zpráv v porovnání s ekvivalentem v podobě zasílání prostým e-mailem, či dokonce na omezený počet datových schránek u drobných živnostníků.

Představme si modelovou situaci, kdy (M) odebere stavební materiál u svého dodavatele. Ten vystaví e-fakturu, zašle ji podnikateli do datové schránky, ten se pomocí smart telefonu do datové schránky přihlásí, resp. do aplikace internetové banky a platbu za fakturu, pomocí vygenerovaného platebního příkazu, ihned odešle. Pokud subjekt hradí 1-2 faktury měsíčně, časovou úsporu nenalezneme, ale v případě zvýšeného počtu fakturace, úspora času v podobě předpřipravených platebních příkazů (bez nutnosti opisovat čísla účtu, variabilní symbol, kontrola správnosti aj.) je značná.

4.3.1 Analýza stanovených hypotéz

Při osobním rozhovoru s (Ž) se autorka zaměřila na fakt, zda (Ž) zná výhody datové schránky a pokud ano, proč ji nemá zřízenou. Přestože výhody ji byly známy, neměla důvod k založení. Během rozhovoru (Ž) došla k závěru, si datovou schránku založí a nahradí tak stávající komunikaci s veřejnou správou.

Na základě této skutečnosti byly stanoveny dvě hypotézy, týkající se náročnosti založení datové schránky a práce s ní. Neboť v případě anketního dotazu mezi FPO v průběhu podzimu 2013 se autorka setkala s odpověďmi, na otázku proč nemají zřízenou datovou schránku, „je to složité a náročné“.

Byly stanoveny následující hypotézy:

H: „Vybraná průměrná fyzická podnikající osoba není schopná si sama (bez pomoci) zřídit datovou schránku.“

Zdroj: Jak na to - režim přenesení daňové povinnosti. Tomáš Hlavsa – zakládání firem a účetní poradenství. [online]. 31.10.2013 [cit. 2013-12-27]. Dostupné z: http://www.help1.cz/clanek_prenesení_danové_povinnosti.html

Osobním cílem bylo nechat (Ž) vybrat způsob založení datové schránky a sledovat postup při aktivaci a práci s ní. Výsledkem měla být analýza náročnosti založení datové schránky a vyvrácení/potvrzení stanovené hypotézy.

Subjekt si vybral jako způsob založení ruční vyplnění vytištěného formuláře Žádost o zřízení datové schránky pro podnikající fyzické osoby, kde odkaz na něj našel na webu <http://www.datoveschranky.info/> (první odkaz, který prohlížeč vyhledal při zadání klíčových slov „datová schránka“). Zde lze nalézt i velmi podrobný návod, jak dále postupovat. Subjekt vyplněný formulář zanesl na nejbližší pobočku Czech POINT (cca 1 km od místa bydliště), zde došlo k překontrolování vyplněných údajů spolu s občanským průkazem, zadání do systému pracovníků České pošty a předání podnikatelce Potvrzení žádosti o zřízení datové schránky, kde jsou uvedeny identifikační údaje virtuální obálky a ID datové schránky, potřebné následně k přihlášení. Již druhý den byla schránka vytvořena a subjekt měl na uvedené e-mailové adrese informaci, jak dále postupovat.

Shrme-li tedy časovou a finanční náročnost založení datové schránky, během několika málo hodin byla schránka plně funkční a připravena podnikatelce k práci. Finanční náročnost – tisk 1 ks formuláře formátu A4, připojení k internetu (dnes již naprosto běžná věc; případně existence internetových kaváren/knihoven), doprava k nejbližšímu kontaktnímu místu Czech POINT (v tomto případě bez dopravného).

Subjekt si tedy byl za minimálních nákladů schopen sám zřídit datovou schránku, bez potřeby bližší konzultace. Dostupné informace na výše uvedeném webu subjekt shledává dostačující, stejně tak i informovanost ze strany pracovníka České pošty, resp. aktivačního mailu.

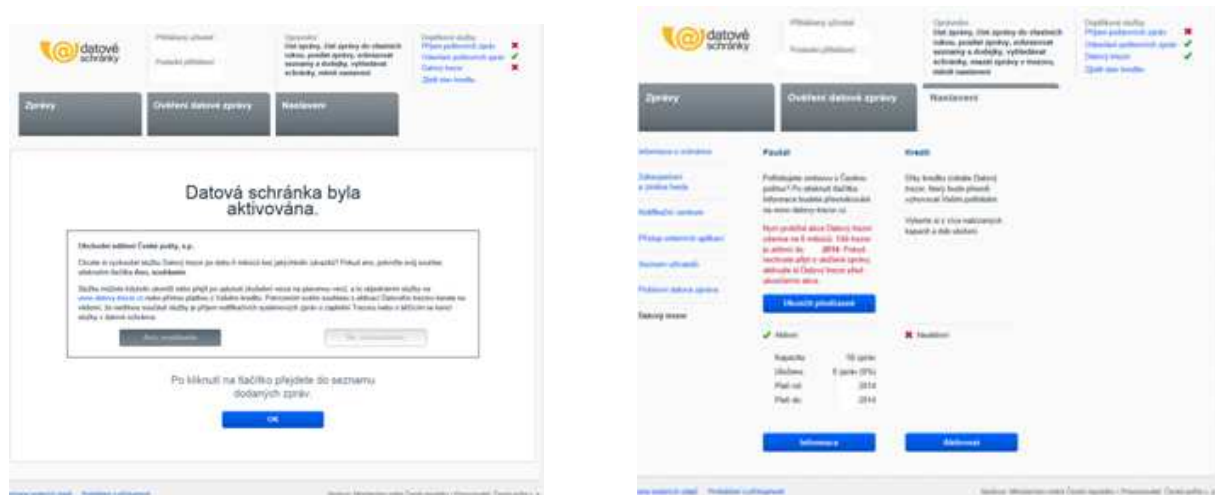
Z tohoto důvodu lze stanovenou hypotézu jednoznačně zamítnout. Z těchto zjištění vyplývá, že založení datové schránky, není ani časové, ani nijak významně ekonomicky náročné, aby se jednalo o překážku k jejímu založení.

Následně se autorka zabírala hypotézou týkající se vlastní práce s datovou schránkou. Cílem bylo analyzovat, zda daný subjekt dokáže efektivně pracovat s datovou schránkou, dokáže si nastavit základní rozhraní a vyžádat si pomocí služby CzechPOINT@home potřebný výpis.

H: „Vybraný subjekt není schopen běžné práce s datovou schránkou – datová schránka není uživatelsky přívětivá.“

Zde byl vybraný subjekt (Ž) pozorován při prvotním přihlášení a nastavování datové schránky. Jak již bylo zmíněno výše, do třech pracovních dnů je ze zákona datová schránka zřízena a uživateli je na jeho zadaný e-mail zaslán postup, jak datovou schránku aktivovat. Vybraný subjekt (Ž) se přesně držel instrukcí – došlo k vygenerování uživatelského jména a hesla přes Aktivační portál ISDS, po prvotním přihlášení změnil povinně heslo a následně si sám nastavil službu Datový trezor na zkoušku, na kterou byl ihned po řádném přihlášení upozorněn.

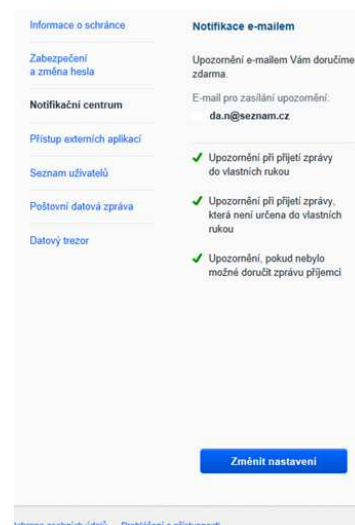
Obrázek 10 - aktivace služby Datový trezor⁷⁸

V přehledu nastavení datové schránky uživatel jasně vidí, kdy jeho Datový trezor na zkoušku končí a má tak čas na rozmyšlení, zda jej dále využije, resp. službu si pro další využívání zaplatí (v uvedených materiálech bylo jméno osoby a datum vymazáno).

Následně si uživatel ve své datové schránce nastavil zasílání upozornění na novou zprávu pomocí e-mailu (tato služba je zdarma).

Obrázek 11 - notifikace e-mailem⁷⁹

⁷⁸ Zdroj obrázku: datová schránka vybrané fyzické podnikající osoby

⁷⁹ Zdroj obrázku: datová schránka vybrané fyzické podnikající osoby

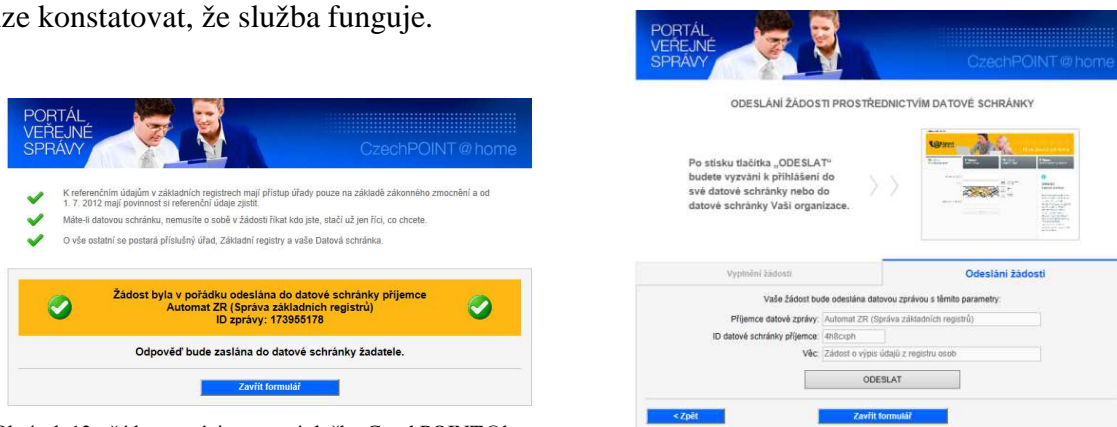
Jak je patrné, uživatelka byla sama schopna si nastavit základní rozhraní datové schránky, tj. službu datová schránka lze považovat za intuitivně řešenou, informující v prvních krocích uživatele o možnostech nastavení.

Druhou analýzou schopnosti ovládat datovou schránku bylo vyžádání si výpisu pomocí služby CzechPOINT@home. Protože uživatelka službu do té doby neznala, byla jí předložena základní informace, co služba nabízí. Cílem analýzy bylo, zda uživatelka sama nalezne informace, kde (resp. jak) o výpis požádat.

Zde nastal problém, neboť na webu Czech POINT není o způsobu získání výpisu pomocí uvedené služby zmínka. Na webu nalezneme pouze holé informace, co služba je. Jediné tedy, pokud uživatel „netuší“, kde službu hledat, je zadat klíčové slovo „CzechPOINT@home“ na internetovém vyhledávači. Teprve až pátý odkaz ve vyhledávači (použit Seznam.cz, který uživatelka využívá) odkazuje na portál <http://portal.gov.cz>, kde se (pokud se uživatel neztratí ve všech odkazech) nalezne odkaz na danou službu.

Uživatelka dále postupovala po jednotlivých krocích k získání elektronického výpisu do datové schránky. Po rozkliknutí „kompletní seznam výpisů“ se uživateli nabídl seznam dostupných výpisů, které lze pomocí služby získat. Protože se jednalo o test schopností uživatelky, byl vybrán jako příklad Výpis údajů z Registru osob. Následně byla uživatelka přesměrována na potvrzení zamýšleného (tj. žádost o zaslání) a přihlášení se do datové schránky.

Během několika vteřin byl výpis zaslán do uživatelčiny datové schránky. Z tohoto pohledu lze konstatovat, že služba funguje.

Obrázek 12 - žádost o výpis pomocí služby CzechPOINT@home

Shrneme-li si zjištěné poznatky, uživatelka byla sama schopna si nastavit datovou schránku tak, aby pro ni představovala efektivní nástroj práce. První, tzv. úvodní, zprávu v datové schránce, si byla schopna vyzvednout a vytisknout. Odesílání datové zprávy nebylo možné vyzkoušet, ale dle simulace odesílání, uživatelka je schopna novou zprávu vytvořit, dohledat ID partnerské datové schránky a přílohu odeslat. Problém lze spatřit v simulaci žádosti o elektronický výpis pomocí CzechPOINT@home, neboť sama uživatelka necítila dostatečnou informační podporu jak a kde výpis získat. Služba se jí zdá nepřehledná. Dále shledává, že seznam dostupných výpisů není plně dostačující, uvítala by rozšíření nabídky výpisů, tak, jak jej nabízejí běžná pracoviště Czech POINT.

Vrátíme-li se ke stanovené hypotéze. Je na místě ji opět zamítnout, neboť během úvodní práce s datovou schránkou a i následně poté, uživatelka prokázala, že je schopna samostatně práce s datovou schránkou, čímž i dokazuje, že schránka je vizuálně řešena tak, aby uživatele efektivně vedla.

4.4 Dotazníková šetření, říjen-prosinec 2013⁸⁰

4.4.1 Dotazníkové šetření základních škol České republiky

Dotazníkové šetření probíhalo v období 22. 11. 2013 - 07. 12. 2013, jednalo se o uzavřený okruh respondentů, kteří byli přímo osloveni e-mailem zjištěným z veřejných zdrojů. Celkový počet oslovených základních škol byl 250. Cílem výběru bylo zahrnout všechny kraje České republiky a zde z každého kraje vybrat, propočteným poměrem počtu krajů-celkového počtu zamýšlených oslovených-počtu základních škol v kraji, náhodně základní školy pro vlastní oslovení. Školy byly vybírány bez ohledu na zřizovatele, tj. bez rozdílu, zda se jednalo o soukromou, či státní základní školu.

Cílem uvedeného dotazníku bylo zjištění, jaký je obecný pohled na elektronickou komunikaci s veřejnou správou z pohledu základní školy. Dotazník byl zaměřen na četnost a způsob využívání datové schránky, dále na (ne)využívání Datového trezoru pro archivaci, existenci vstupního a průběžného školení v oblasti e-Governmentu a způsob komunikace s orgány veřejné moci. Konečným cílem byla komparace zjištěných

---

⁸⁰ Zdrojem pro uvedené výsledky byla dotazníková šetření prováděná v říjnu až prosinci 2013, odkazy na výsledky jsou uvedeny ve zdrojích diplomové práce.

podstatných informací s informacemi získanými během osobního rozhovoru s ekonomkou konkrétní základní školy. Touto analýzou by měly být odhaleny stávající slabiny e-Governmentu, tak, jak je spatřují uživatelé v praxi.

Počet kvalitních odpovědí, zařaditelných do výsledku výzkumu, bylo 42.

Struktura respondentů dle kraje			Struktura respondentů dle zřizovatele		
Jihomoravský kraj	6	14%	státní škola	41	98%
Jihočeský kraj	6	14%	soukromá škola	1	2%
Středočeský kraj	5	12%			
Pardubický kraj	4	10%	Struktura respondentů dle správce datové schránky		
Plzeňský kraj	3	7%	ředitel/ka organizace	23	55%
Ústecký kraj	3	7%	jiné	8	19%
Liberecký kraj	3	7%	asistent/ka organizace	6	14%
Královéhradecký kraj	3	7%	ekonom/ka organizace	5	12%
Vysočina	2	5%			
Zlínský kraj	2	5%			
Moravskoslezský kraj	2	5%			
Karlovarský kraj	2	5%			
Praha	1	2%			

Obrázek 13 - struktura respondentů dotazníkového šetření o základních školách ČR⁸¹

Jak je patrné ze struktury respondentů uvedené výše, více jak z 50 % jsou datové schránky spravovány řediteli/ředitelkami základních škol. Druhou polovinu tvoří ekonomové, asistenti a další zaměstnanci škol.

Vyjma Olomouckého kraje jsou zde zastoupeny všechny kraje České republiky. Lze tedy výsledky dotazníkového šetření chápat jako objektivní.

4.4.1.1 Otázky dotazníkového šetření

Dotazník obsahoval celkem 13 otázek. Tři z nich, jejichž výsledky jsou uvedeny v základních údajích výše, se týkaly zjištění lokality školy, typu zřizovatele a pracovního zařazení správce datové schránky.

Zbýlých 10 otázek byl již směřován přímo na elektronickou komunikaci s veřejnou správou.

1. Jak často průměrně využíváte službu datová schránka (zasílání a přijímání zpráv)?

⁸¹ Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

Téměř 29 % respondentů uvedlo četnost práce s datovou schránkou ve výši 1 až 3 x za čtvrt roku, což je, ve srovnání s ekonomkou školy v Mělníku, velmi malá četnost. 21 % uvedlo četnost ve výši 1 až 3 x měsíčně, 14 % respondentů 1 až 3 x za čtrnáct dní. **10 % respondentů uvedlo 1 až 3 x týdně.** Pouhé 2 % respondentů uvedlo denní aktivní práci s datovou schránkou. Zbýlých 24 % respondentů neuvedlo pravidelnost práce s datovou schránkou, dle jejich odpovědí, dochází k práci pouze tehdy, je-li v datové schránce nová zpráva, či práce s ní je nevyhnutelně nutná.

2. Datovou schránku využíváte VÝHRADNĚ ke komunikaci s orgány veřejné moci?

Na předešlou otázku plynule navazuje otázka týkající se zaměření komunikace. Otázka byla koncipována tak, aby došlo ke zjištění, zda datovou schránku organizace využívají i ke komerčním účelům.

Na tuto otázku 92 % respondentů jasně uvedlo, že jejich komunikace se vztahuje výhradně na komunikaci s orgány veřejné moci, pouhých 8 % schránku využívá i ke komerčním účelům.

Z analýzy vztahu mezi četností aktivní práce s datovou schránkou a jejím způsobem využívání jasně vyplývá, že organizace, které svou schránku aktivně využívají méně jak 1 až 3 x týdně, využívají ji výhradně ke komunikaci s veřejnou správou. **Pouze organizace, aktivně využívající datovou schránku na denní a týdenní bázi, službu aktivně využívají i pro komerční účely.** Ani jedna organizace využívající datovou schránku pro komerční účely není soukromého typu.

3. Využila Vaše organizace v minulosti či využívá datovou schránku k zasílání elektronických faktur?

Otázka na zasílání elektronických faktur plyně navazuje na strukturu komunikace a logicky odpovídá výsledkům otázky předešlé.

95 % organizací nikdy datovou schránku k zaslání elektronické faktury nevyužilo.

Tato otázka byla zařazena spíše jako kontrolní otázka otázky předešlé. Neboť bylo vhodné uvažovat, že ten, který v otázce předešlé uvede výhradní komunikaci mimo komerční

sektor, může si v této otázce uvědomit, že „někdy“ elektronická faktura byla datovou schránkou zaslána. Tudíž pokud by mezi touto a předešlou otázkou byl významný rozdíl, otázka předešlá by měla malou vypovídací schopnost a její výsledky by bylo možné interpretovat chybně.

4. Využívá Vaše organizace Časových razítek?

Jak lze již z předchozích výsledků usuzovat, práce s Časovými razítky dosahuje minimálních hodnot. Pouhých 10 % respondentů uvádí aktivní práci s Časovými razítky. Více jak 88 % respondentů časová razítka nevyužívá.

Otázkou je, zda organizace vůbec význam Časového razítka zná. Jak vyplynulo z rozhovoru s ekonomkou v Mělníku, taktéž nebyla schopna odpovědět, co razítko je a k čemu by jej využila.

Následující dvě otázky se týkaly archivace datových zpráv a elektronické komunikace.

5. Využívá Vaše organizace služby Datový trezor?

95 % respondentů uvedlo, že Datový trezor vůbec nemá a nepoužívá. Pouhých 5 % organizací tak své datové zprávy uchovává v zabezpečeném Datovém trezoru.

Bylo tedy zajímavé sledovat výsledek následující otázky na všeobecný způsob archivace v organizacích.

6. Jak se ve Vaší organizaci archivují zprávy z datové schránky/elektronické dokumenty?

Výběr odpovědí byl otevřený, tudíž každý respondent mohl uvést více možností, jak v konkrétním případě dochází k archivaci. Četnost a typy archivace jsou uvedeny v následujícím přehledu.

způsob archivace	četnost
prosté uložení do počítače (např. v PDF formátu)	22
prostý tisk - fyzická podoba	22
nearchivují	6
s využitím služby Datový trezor	2
spisová služba E-lite	2
s využitím elektronického podpisu/značky	1

Obrázek 14 - způsob archivace elektronické komunikace, základní školy ČR⁸²

82 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

Jak je z výsledků patrné, jasně převažuje prosté uložení komunikace do počítače a fyzický tisk dokumentů. Že se jedná o nevhodné formy archivace, není nutné ani zmiňovat. Už jen fakt papírového tisku, který naprosto ničí myšlenku elektronické komunikace, posunuje komunikaci a její archivaci zpět v čase. Nejen, že je nutné hledat vhodné prostory pro takto archivované zprávy, ale i v případě potřeby předání další osobě, je nutné (pravděpodobně?) takto vytištěnou zprávu znovu naskenovat a poslat dané osobě, případně fyzicky zaslat/donést. Částečně lepší variantou je uložení zprávy do počítače. Bylo by ovšem vhodné uvažovat o uložení nikoliv prostém, ale uložení v počítači s právní vahou, tj. využití elektronických podpisů a Časových razítek. Jak je v přehledu uvedeno, pouhý jeden subjekt uvedl archivaci pomocí elektronického podpisu/značky.

Jak je z předešlých otázek patrné, využívání Datového trezoru je stále „v plenkách“, pouhé dva subjekty uvedly Datový trezor, jako způsob archivace. Tristní je ovšem fakt, že 6 subjektů ze 42 uvedlo, že svou komunikaci vůbec nearchivují.

7. Bylo ve Vaší organizaci provedeno vstupní školení na používání datové schránky?

Důležitou otázkou pro analýzu elektronické komunikace bylo i zjištění, zda došlo k nějakému vstupnímu školení v oblasti e-Governmentu a práce s datovou schránkou.

69 % respondentů uvedlo, že k žádnému, byť drobnému, vstupnímu školení v jejich organizaci nedošlo. 31 % respondentů uvedlo, že v jejich organizaci došlo ke vstupnímu školení. Bohužel ani jeden subjekt neuvedl možnost „*ano, bylo provedeno vstupní školení; nadále dochází k průběžnému vzdělávání*“. Tudiž, veškeré novinky v oblasti práce s datovými schránkami, resp. i v oblasti e-Governmentu, musí zaměstnanci daných organizací zjišťovat sami. Stejně tedy jako v případě ekonomky v Mělníku, práce v oblasti e-Governmentu je provázána se samostudiem.

8. Jakým způsobem komunikuje Vaše organizace s orgány veřejné moci?

Podstatnou otázkou je i pohled na jiné typy komunikace s orgány veřejné moci. Jak, mimo datové schránky, organizace s veřejnou správou komunikují? Výběr otázek byl opět otevřený, tudíž organizace opět mohly uvést více způsobů, kterými s veřejnou správou komunikují.

Obrázek 15 - způsob komunikace s orgány veřejné moci, základní školy ČR⁸³

způsob komunikace	četnost
písemně - poštou	36
e-mailem	34
telefonicky	31
pomocí datové schránky	26
osobně	22
pomocí e-podatelny	2
<i>„Z naší strany datovou schránkou, ne vždy je to však akceptováno. Z druhé strany je to výrazně horší.“</i>	1

S naprostou převahou se ve výsledcích setkáváme s písemnou komunikací pomocí služeb České pošty. Druhým nejčtenějším způsobem, je komunikace pomocí e-mailu. Teprve až čtvrtým nejčtenějším způsobem komunikace, je komunikace s využitím datové schránky. Telefonickou komunikaci berme spíše jako způsob komunikace, kterým dané organizace zjišťují organizační a provozní záležitosti, rozhodně jej nelze postavit na úroveň komunikace písemné, neboť „po telefonu“ nic nikam organizace nezasílá/nepředává. Respondenti, kteří uvedli telefonický způsob komunikace, uvedli i další, tj. dále zařadili buď formu písemnou, nebo elektronickou (datová schránka či e-mail).

9. Zavedení datové schránky je pro Vaši organizaci přínosem.

Poslední otázkou je dotaz na přínos pro organizaci po zavedení datové schránky. I přes malou četnost jejího využívání a využívání i jiných způsobů komunikace s veřejnou správou bylo očekáváno, že přibližně polovina respondentů uvede, že v zavedení datové schránky spatřuje pro organizaci (a svou práci) přínos.

Výsledky byly překvapující. **Pouhých 17 % respondentů souhlasilo s tvrzením uvedeném v otázce, tj. datová schránka je pro ně přínos.** Více jak 45 % respondentů striktně odmítalo přínos datové schránky a 38 %, tedy pouze o pár respondentů méně, nedokázalo odpovědět. Dle těchto respondentů není jasné, zda datová schránka je pro organizaci přínos, či „nutné zlo“.

Tento výsledek je o to překvapující, že projekt datových schránek není nový, tudíž uživatelé měli již dostatek času si „přivyknout“ na změnu a akceptovat schránku jako efektivní nástroj komunikace. Na druhou stranu, pokud veřejná správa komunikaci pomocí datové schránky nevyžaduje (resp. akceptuje i jiné možnosti, či je dokonce preferuje), přechod na komunikaci výhradně pomocí datové schránky bude ještě zdlouhavý.

⁸³ Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

10. Vaše názory na datovou schránku a elektronickou komunikaci všeobecně.

Na závěr byla položena nepovinná otázka pro vyjádření názoru.

Většinou se zde objevovaly negativní názory. Převažoval názor, že datová schránka je „jen zbytečně složitý e-mail“, dle uvedených názorů by postačovala komunikace pomocí e-mailu, nebo e-mailu s elektronickým podpisem.

Negace z názorů je ale cítit i z důvodu nevyužívání datové schránky ze strany veřejné správy. Dva názory jasně naznačují, že datová schránka je přínos, ale měla by být využívána ze strany „státu“, což se, dle jejich zkušeností, neděje.

„Jednoznačný přínos - pokud by byla důsledně využívána (alespoň ve státní správě). Na MŠMT posíláme posíláme, Česká pošta doručuje s výrazným prodlením, termíny jsou šibeniční a datová schránka není akceptována. Nefunguje to.“

4.4.1.2 Stanovení a výpočet statistických hypotéz

Pro výpočet statistických hypotéz byl použit test Chí-kvadrát nezávislosti (rozsah souboru je větší jak 40, lze tedy použít Chí-kvadrát test pro nezávislost). Cílem je zjistit, zda existuje závislost mezi stanovenými znaky z dotazníkového šetření. Zjištěná data z dotazníkového šetření jsou uspořádána v tzv. asociačních/kontingenčních tabulkách. Hladina významnosti alfa je stanovena 5 %. Počet znaků 2. V případě nedostatečného počtu odpovědí v očekávaných četnostech je uvažováno +5 odpovědí ke zjištěným (výsledek není ovlivněn) skutečným četnostem.

		znak 1		celkem
		ANO	NE	
znak 2	ANO	a	b	a + b
	NE	c	d	c + d
celkem		a + c	b + d	n

Obrázek 16 - způsob výpočtu Chí-kvadrát test nezávislosti – asociační tabulka⁸⁴

H₀: „Neexistuje závislost mezi tím, zda proběhlo vstupní školení pro práci s datovou schránkou a tím, zda organizace využívá službu Datový trezor.“

⁸⁴ Zdroj: SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil Kába. *Statistické metody II*. 1. vyd., 1. dotisk, Praha: Reprografické studio PEF ČZU v Praze, 2008, 105 str. ISBN 978-80-213-1736-9.

H₁: „Existuje závislost mezi tím, zda proběhlo vstupní školení pro práci s datovou schránkou a tím, zda organizace využívá službu Datový trezor.“

Mezi sledované znaky patří využívání služby Datový trezor a existence vstupního školení pro používání a práci s datovými schránkami. Zjištěné skutečné četnosti jsou uvedeny v **příloze č. 5**.

Na základě uvedeného vzorce pro výpočet Chí-kvadrát testu, byl zjištěn následující výsledek: Testové kritérium $\chi^2 = 28392/30160 = \mathbf{0,9414}$ a kritická hodnota $\chi^2_{0,05 (1)} = \mathbf{3,841}$ (dle tabulek).

$$\chi^2 = \frac{n(ad-bc)^2}{(a+b)(a+c)(b+d)(c+d)}$$

Následuje porovnání vypočtené hodnoty a kritické hodnoty: $\chi^2 < \chi^2_{0,05 (1)}$ ... nulovou hypotézu, na hladině významnosti 5 %, o nezávislosti nezamítáme

Z výše uvedeného výsledku je patrné, že existuje, mezi uvedenými znaky, nezávislost. Tj. skutečnost, zda proběhlo, či neproběhlo vstupní školení na používání datových schránek, nemá přímý vliv na využívání služby Datový trezor v organizaci.

H₀: „Neexistuje závislost mezi tím, zda proběhlo vstupní školení pro práci s datovou schránkou a tím, zda organizace považuje zavedení datové schránky za přínos.“

H₁: „Existuje závislost mezi tím, zda proběhlo vstupní školení pro práci s datovou schránkou a tím, zda organizace považuje zavedení datové schránky za přínos.“

Mezi sledované znaky patří pohled na přínos zavedení datové schránky ze strany organizace a existence vstupního školení pro používání a práci s datovými schránkami. Zjištěné skutečné a očekávané četnosti jsou uvedeny v **příloze č. 6**.

Na základě uvedeného vzorce pro výpočet Chí-kvadrát testu, byl zjištěn následující výsledek: Testové kritérium $\chi^2 = \mathbf{4,113}$ a kritická hodnota $\chi^2_{0,05 (k-1)*(m-1)} = \mathbf{5,991}$ (dle tabulek), kde k a m jsou počty obměn jednotlivých znaků.

$$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Následuje porovnání vypočtené hodnoty a kritické hodnoty: $\chi^2 < \chi^2_{0,05 (2)}$ ... nulovou hypotézu, na hladině významnosti 5 %, o nezávislosti nezamítáme

Z výše uvedeného výsledku je patrné, že existuje, mezi uvedenými znaky, nezávislost. Tj. skutečnost, zda proběhlo, či neproběhlo vstupní školení, nemá přímý vliv na pohled na přínos zavedení datových schránek v organizaci.

Z výše uvedených dílčích výsledků testovaných hypotéz vyplývá, že **existence vstupního školení nemá přímý vliv na využívání služby Datový trezor**, tj. neovlivňuje pohled na archivaci elektronické komunikace a **dále nemá vliv ani na názor organizací, zda zavedení datových schránek shledávají jako přínosný krok.**

4.4.2 Dotazníkové šetření fyzické podnikající osoby České republiky

Dotazníkové šetření probíhalo v období 29. 10. 2013 - 29. 11. 2013, oproti předchozímu šetření, nebyl okruh respondentů uzavřen a dotazník byl volně přístupný na portálu Vyplňto.cz. Kromě volné možnosti přístupu na zmíněném portálu, byly náhodně osloveny fyzické podnikající osoby pomocí e-mailu z veřejně dostupných adres. Cílem nebylo poměrné pokrytí FPO dle krajů, ale dle vykonávaných činností. Oslovování pomocí e-mailu tedy sledovalo poměrné zastoupení všech kategorií vykonávaných činností. Dále byl odkaz na dotazník umístěn na portálu Webtrh.cz, který je hojně navštěvován právě FPO.

Počet kvalitních odpovědí, zařaditelných do výsledku výzkumu, bylo 135.

Cílem dotazníku bylo, mimo jiné, zjištění názoru FPO na povinné zavedení datových schránek, resp. povinnost elektronické komunikace. Dalšími sledovanými podněty byla všeobecná znalost pojmů e-Governmentu, práce s datovou schránkou a způsoby komunikace s orgány veřejné moci.

Stejně jako v předešlém dotazníku byly sledovány zajímavé souvislosti mezi jednotlivými znaky.

Konečným cílem šetření je odhalení postoje FPO k datovým schránkám, následně použitelném ke komparaci názorů FPO uvedených v osobních rozhovorech.

4.4.2.1 Základní údaje z dotazníkového šetření

Struktura respondentů dle věku			Struktura respondentů dle pohlaví respondenta		
věk 26-35	46	34%	muž	77	57%
věk 18-25	35	26%	žena	58	43%
věk 36-45	28	21%			
věk 46-55	21	15%	Struktura respondentů dle převážující činnosti		
věk 56-65	4	3%	FPO	78	58%
věk 65+	1	1%	zaměstnanec (HPP)	41	30%
			jiné (student, důchodce, rodičovská dovolená)	16	12%

4.4.2.2 Základní údaje z dotazníkového šetření očištěná

Response byly očištěny o odpovědi zaměstnanců na hlavní pracovní poměr a kategorie „jiné“. Pro účely vyhodnocení tohoto dotazníku byly zařazeny odpovědi od FPO, tj. 78 responsů.

Struktura respondentů dle věku			Struktura respondentů dle vzdělání respondenta		
věk 26-35	28	36%	střední s maturitou	32	41%
věk 36-45	19	24%	vysokoškolské	30	38%
věk 46-55	14	18%	střední odborné bez maturity	9	12%
věk 18-25	14	18%	vyšší odborné	5	6%
věk 56-65	3	4%	základní	2	3%
Struktura respondentů dle místa trvalého bydliště			Struktura respondentů dle kategorie činnosti FPO		
Hlavní město Praha	19	24	jiné	28	36%
10.001-50.000 obyvatel	15	19	informační technologie	17	22%
do 1.000 obyvatel	11	14	ekonomika	9	12%
1.001-5.000 obyvatel	10	13	marketing	8	10%
50.001-100.000 obyvatel	8	10	stavebnictví	5	6%
5.001-10.000 obyvatel	8	10	průmysl a výroba	5	6%
více jak 100.000 obyvatel	7	9	administrativa	2	3%
			zdravotnictví a sociální péče	1	1%
Struktura respondentů dle pohlaví respondenta			logistika a doprava	1	1%
muž	50	64%	vzdělávání a koučink	1	1%
žena	28	36%	pojišťovnictví a finanční služby	1	1%

Obrázek 17 - struktura respondentů dotazníkového šetření o FPO ČR⁸⁵

Jak je patrné, převážnou část respondentů tvoří muži a osoby ve věku 26 až 35 let. Pokud vyfiltrujeme pouze segment muži, opět věková skupina 26 až 35 převládá s 40 % (20 mužů). Stejně tak i druhou nejpočetnější skupinou respondentů mužů je skupina 36 až 45 let s 26 % (13 mužů).

Analogicky tomu, jak lze najít u věkové segmentace, poměr a prvenství v oblasti vzdělání je u skupiny mužů stejný, jako u skupiny muži a ženy dohromady.

⁸⁵ Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

4.4.2.3 Otázky dotazníkového šetření

1. Jakým způsobem nyní komunikujete s orgány veřejné moci?

Cílem otázky bylo zjistit, zda v současné době FPO preferují osobní, písemný, či elektronický styk s veřejnou správou. Jednalo se o otevřenou otázku s více možnostmi odpovědí.

82 % respondentů uvedlo, jako způsob komunikace, osobní přístup. 53 % respondentů dále uvedlo, že nyní komunikují telefonicky. Zde je to obdobné, jako u předešlého dotazníku, tj. telefonickou komunikaci berme jako způsob zjišťování informací, nikoliv jako předávání dokumentů, či zasílání přehledů. Necelých 44 % uvedlo elektronickou komunikaci pomocí e-mailu, tj. nezabezpečenou komunikaci. **Komunikaci pomocí datové schránky uvedlo pouze 29 % respondentů.** 14 % uvedených respondentů využívá ke komunikaci též elektronický podpis a elektronická podání. 10 % využívá služeb Czech POINT (osobně byl předpoklad na využívání Czech POINTu vyšší než zjištěné procento). Doporučený dopis, resp. písemnou komunikaci využívají pouze 3 % dotazovaných. Přes 1 % respondentů uvedlo, že dosud nekomunikovali (?).

Jak je z výsledků otázky patrné, stále u zvoleného souboru FPO převládá osobní komunikace s orgány veřejné moci. Zabezpečenou komunikaci pomocí datové schránky využívá necelá třetina dotázaných respondentů.

2. Je ve Vaší blízkosti dostupné kontaktní místo Czech POINT?

Cílem této otázky bylo zjištění, zda je v blízkosti subjektu dostupná služba Czech POINT, tj. dochází k naplnění myšlenky „dostupného úřadu“ i v odlehlejších lokalitách od velkých měst.

74 % uvedlo, že do max. 2 km od jejich bydliště/výkonu práce je kontaktní místo Czech POINT dostupné. 12 % respondentů nedokázalo odpovědět, tj. tyto subjekty neměly prozatím potřebu služby využít. 14 % uvedlo, že v blízkosti do 2 km kontaktní místo není.

3. Víte, co je to služba datové schránky?

Následná otázka byla zaměřena na zjištění, zda FPO znají pojem datová schránka. Předpokladem byla 90 %-ní znalost. Předpoklad byl naplněn, 91 % respondentů uvedlo, že pojem znají. 5 % uvedlo nikoliv, 4 % si nebyla jista.

- V případě, že respondent uvedl odpověď **ANO**, následovaly otázky:

Máte zřízenou datovou schránku?

69 % uvedlo, že datovou schránku zřízenou nemá, tj. pouhých 31 % z daného souboru datovou schránku vlastní.

Odpovědí na tuto otázku byl dotazník dále větven, pokud byla odpověď ano, dotazník se dále směřoval následujícím směrem:

Využil/a jste již služby CzechPOINT@home?

45 % respondentů službu nezná, 41 % službu nevyužilo, 14 % již službu CzechPOINT@home využilo. Výsledek bohužel neříká, proč je služba tak málo využívána, důvodem může být nízká propagace, či malé množství dostupných výpisů pomocí této služby.

Využíváte datovou schránku POUZE ke komunikaci s orgány veřejné moci?

91 % respondentů schránku využívá výhradně ke komunikaci s veřejnou správou, nejedná se o překvapivý výsledek. Tento procentní podíl byl předpokládaný.

Jste spokojen/spokojena se službou datová schránka?

Téměř polovina dotázaných odpověděla neutrálně. V poměru mezi spokojen (spokojen velmi) a nespokojen (nespokojen velmi) došlo k převaze pozitivního pohledu na datovou schránku. Detailně jsou četnosti uvedeny v následující tabulce.

Obrázek 18 - spokojenost s datovou schránkou, FPO ČR⁸⁶

spokojenost s datovou schránkou, FPO	četnost	%-ní vyjádření
neutrální	10	45.45%
spokojen/spokojena	6	27.27%
nespokojen/nespokojena	3	13.64%
velice spokojen/spokojena	2	9.09%
velice nespokojen/nespokojena	1	4.55%

Pokud byla odpověď na otázku **Máte zřízenou datovou schránku?** ne (49 respondentů), následovala otázka:

Uvažujete o zřízení datové schránky do konce roku 2013?

Zde téměř 86 % respondentů uvedlo, že o založení schránky neuvažuje. Jen 14 % respondentů myšlenka založení datové schránky do konce roku 2013 zaujala.

- V případě, že respondent uvedl odpověď na **otázku č. 3 NE**, následovala otázka, zda uvažuje o zřízení datové schránky do konce roku 2013, jak bylo předpokládáno, všechny odpovědi byly NE.

4. Vlastníte aktuálně elektronický podpis?

Dotaz na elektronický podpis byl již určen všem FPO. 72 % v současné době elektronický podpis nemá a ani v minulosti jej neměla. 9 % v současné době elektronický podpis nevlastní, ale v minulosti jej měla. Pětina dotázaných v současné době elektronický podpis vlastní. Proč je aktuální počet elektronických podpisů nízký, možná souvisí s cenou služby. Pokud by byla služba zdarma, popř. existence minima úkonů k jeho obnově, počet aktivních elektronických podpisů by mohl být vyšší (dohad vychází z osobních rozhovorů s FPO mimo dotazníkové šetření).

5. Souhlasíte s povinnou elektronickou komunikací s orgány veřejné moci (tj. bez osobní komunikace a listinné podoby dokumentů)?

Předposlední otázka se zabývá hypotetickou skutečností, že by byla zcela zrušena osobní komunikace s úředníky, tj. vše by bylo řešeno buď z pohodlí domova, nebo pomocí

⁸⁶ Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

kontaktních míst Czech POINTu. Jak lze již z předešlých odpovědí usuzovat, existuje stále preference osobního jednání.

62 % respondentů je striktně proti zavedení výhradně elektronické komunikace. 23 % by naopak takovouto situaci uvítalo. 15 % respondentů odpovědělo „nevím“.

6. Souhlasíte s povinností založit si datovou schránku pro všechny právní subjekty (tj. i FPO)?

Poslední otázka je již zcela reálná a navazuje na avizovanou situaci z léta 2013, kdy již od 1.1.2014 měla být povinná komunikace pomocí datové schránky či elektronického podání s elektronickým podpisem pro FPO. Naštěstí byla tato povinnost na podzim posunuta o rok, tj. účinnost od 1.1.2015. Jedná se ovšem o rozhodnutí již bývalé vlády, proto lze očekávat další změny.

Odpovědi na tuto otázku byly předem předpokládáné, **83 % respondentů striktně odmítá povinné zavádění datových schránek pro všechny právní subjekty.** 17 % s povinnou datovou schránkou pro všechny právní subjekty souhlasí.

Pokud se podíváme na celkové výsledky dotazníku, tj. zapojíme do názoru na povinné datové schránky i laickou veřejnost (zaměstnance a kategorii „jiné“). Celkově pro „ne“ odpověď je 75 %. V případě sledování pouze laické veřejnosti, pro odpověď „ne“ se rozhodlo 63 % respondentů.

4.4.2.4 Stanovení a výpočet statistických hypotéz

H₀: „Neexistuje závislost mezi dosaženým vzděláním respondentů a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“

H₁: „Existuje závislost mezi dosaženým vzděláním respondentů a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“

Mezi sledované znaky patří dosažené vzdělání respondentů, upravené do třech kategorií – SŠ a VOŠ, VŠ, ZŠ a SŠ bez maturity -, a názor na povinné zřizování datových schránek

všem právním subjektům, tj. preference komunikace s orgány veřejné moci pomocí datové schránky. Zjištěné skutečné a očekávané četnosti jsou uvedeny v **příloze č. 7**.

Na základě vzorce pro výpočet Chí-kvadrát testu byl zjištěn následující výsledek: Testové kritérium $\chi^2 = 0,586$ a kritická hodnota $\chi^2_{0,05 (k-1)*(m-1)} = 5,991$ (dle tabulek), kde k a m jsou počty obměn jednotliv. znaků.

Následuje porovnání vypočtené hodnoty a kritické hodnoty: $\chi^2 < \chi^2_{0,05 (2)} \dots$ nulovou hypotézu, na hladině významnosti 5 %, o nezávislosti nezamítáme

Z výše uvedeného výsledku vyplývá, že existuje, mezi uvedenými znaky, nezávislost. Tj. dosažené vzdělání respondentů nemá přímý vliv na jejich názor týkající se povinného zavádění datových schránek pro všechny právní subjekty v České republice.

H₀: „Neexistuje závislost mezi pohlavím respondentů a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“

H₁: „Existuje závislost mezi pohlavím respondentů a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“

Mezi sledované znaky patří pohlaví respondenta a názor na povinné zřizování datových schránek všem právním subjektům. Zjištěné skutečné četnosti jsou uvedeny v **příloze č. 8**.

Na základě vzorce pro výpočet Chí-kvadrát testu byl zjištěn následující výsledek: Testové kritérium $\chi^2 = 1318200/1183000 = 1,1143$ a kritická hodnota $\chi^2_{0,05 (1)} = 3,841$ (dle tabulek).

Následuje porovnání vypočtené hodnoty a kritické hodnoty: $\chi^2 < \chi^2_{0,05 (1)} \dots$ nulovou hypotézu, na hladině významnosti 5 %, o nezávislosti nezamítáme

Z výše uvedeného výsledku vyplývá, že existuje, mezi uvedenými znaky, nezávislost. Tj. pohlaví respondentů nemá přímý vliv na jejich názor týkající se povinného zavádění datových schránek pro všechny právní subjekty v České republice.

H₀: „Neexistuje závislost mezi tím, zda respondent má aktuálně zřízenou datovou schránku a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“

H₁: „Existuje závislost mezi tím, zda respondent má aktuálně zřízenou datovou schránku a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“

Mezi sledované znaky patří informace, zda respondent má aktuálně zřízenou datovou schránku, tj. s problematikou se již aktivně sám setkal, a názor na povinné zřizování datových schránek všem právním subjektům. Zjištěné skutečné četnosti jsou uvedeny v **příloze č. 9**.

Na základě vzorce pro výpočet Chí-kvadrát testu, byl zjištěn následující výsledek: Testové kritérium $\chi^2 = 6929064/907192 = 7,6379$ a kritická hodnota $\chi^2_{0,05 (1)} = 3,841$ (dle tabulek)

Následuje porovnání vypočtené hodnoty a kritické hodnoty: $\chi^2 > \chi^2_{0,05 (1)}$ ... nulovou hypotézu, na hladině významnosti 5 %, o nezávislosti zamítáme a **přijímáme hypotézu alternativní**.

Z výše uvedeného výsledku vyplývá, že existuje, mezi uvedenými znaky, na hladině významnosti 5 %, závislost. Tj. situace, zda respondent má, či nemá aktuálně zřízenou datovou schránku, má přímý vliv na názor týkající se povinného zavádění datových schránek pro všechny právní subjekty v České republice.

Z uvedených dílčích výsledků testovaných hypotéz vyplývá, že **znaky v podobě pohlaví a vzdělání respondentů nemají přímé vlivy na názory týkající se povinného zavádění datových schránek**. Na druhou stranu bylo prokázáno, že **názor na povinné datové schránky je ovlivněn znakem týkající se (ne)vlastnění datové schránky respondentem**.

4.4.3 Dotazníkové šetření občané České republiky – všeobecná znalost

Posledním typem dotazníkového šetření, byl průzkum u laické veřejnosti. Cílem šetření bylo zjištění, jak veřejnost vnímá e-Government, zda jej využívá a jaký má na něj názor.

Výsledky tohoto průzkumu budou dále porovnány s oficiálními výsledky využívání e-Governmentu v České republice.

Dotazníkové šetření probíhalo v období 29. 11. 2013 - 10. 12. 2013. Dotazník byl opět publikován na portálu Vyplňto.cz. Jednalo se o volně dostupný dotazník, autorkou distribuovaný e-maily, osobní komunikací (následně převod do elektronické podoby) a sociální sítí Facebook.

Počet kvalitních odpovědí, zařaditelných do výsledků, bylo 67.

4.4.3.1 Základní údaje z dotazníkového šetření

Struktura respondentů dle věku			Struktura respondentů dle vzdělání respondenta		
věk 25-34	26	39%	vysokoškolské	40	60%
věk 16-24	18	27%	střední s maturitou	16	24%
věk 35-44	14	21%	vyšší odborné	5	7%
věk 45-54	9	13%	střední odborné bez maturity	4	6%
			základní	2	3%
Struktura respondentů dle místa trvalého bydliště			Struktura respondentů dle kategorie činnosti		
Hlavní město Praha	18	27%	zaměstnanec v soukromém sektoru	21	31%
10.001-50.000 obyvatel	16	24%	státní zaměstnanec	18	27%
1.001-5.000 obyvatel	10	15%	student/ka	14	21%
50.001-100.000 obyvatel	6	9%	rodičovská dovolená	6	9%
5.001-10.000 obyvatel	6	9%	FPO	4	6%
do 1.000 obyvatel	5	7%	děchodce	2	3%
více jak 100.000 obyvatel (mimo Prahy a Brna)	5	7%	nezaměstnaný/ná	1	2%
Brno	1	2%	jiné	1	1%
Struktura respondentů dle pohlaví respondenta					
žena	36	54%			
muž	31	46%			

Obrázek 19 - struktura respondentů dotazníkového šetření, všeobecná veřejnost ČR⁸⁷

Jak je patrné ze struktury uvedené výše, poměr muži a ženy je zastoupen téměř v přesné polovině. Obdobně jsou zastoupeny i věkové kategorie a poměr státní zaměstnanec a zaměstnanec v soukromém sektoru. Nerovnováhu lze najít ve struktuře dle vzdělání, kde s 60 % převažují vysokoškolsky vzdělaní respondenti.

4.4.3.2 Otázky dotazníkového šetření

1. Domníváte se, že znáte význam pojmu "e-Government"?

58 % respondentů uvedlo, jako svou odpověď, ANO. 42 % NE.

⁸⁷ Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

První otázka byla koncipována tak, aby si sám respondent určil další větvení dotazníku. V případě, že zde odpověděl ANO, následovaly otázky větší specifikace:

- **Kdy jste se poprvé setkal/a s pojmem e-Government?**

Na otázku mohl respondent uvést více jak jednu odpověď či svou vlastní.

41 % respondentů uvedlo, jako své první setkání s tímto pojmem, ve škole. 23 % uvedlo různé webové neoficiální portály, čímž byly myšleny neoficiální stránky a diskuzní fóra. 21 % se setkala s pojmem ve svém zaměstnání. 8 % studiem oficiálních webových stránek, 5 % na odborné přednášce a 3 % v odborném tisku.

Jak vyplývá z uvedeného, největší vliv na znalost pojmu má školní vzdělání.

- **Zajímáte se o novinky v oblasti e-Governmentu?**

Následná otázka měla za cíl zjištění, zda se občané aktivně o novinky z dané oblasti zajímají.

54 % uvedlo, že nikoliv. 44 % uvedlo, že se o novinky zajímá, ale pouze z povahy svého zaměstnání, nebo oboru studia. Pouhá necelá 3 % uvedla, že se samostatně vzdělává sledováním novinek v oblasti e-Governmentu.

2. Jak v současné době komunikujete s orgány veřejné?

Obrázek 20 - způsob komunikace s orgány veřejné moci, všeobecná veřejnost ČR⁸⁸

Obdobně jako u FPO, v komunikaci jasně převažuje osobní jednání. Stejně tak i na druhém místě nalezneme komunikaci e-mailem.

způsob komunikace	četnost
osobně	42
e-mailem	35
telefonicky	33
doporučený dopis	20
pomocí datové schránky	15
služba Czech POINT	13
nekomunikuji	10
pomocí e-podatelny	6
elektronické podání - s využitím elektronického podpisu	1

88 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

Následně na to navazovala otázka na spokojenost s komunikací (např. přístup úředníka, pomoc při vyplňování žádosti, poskytnutí vyčerpávající odpovědi, rychlost vyřízení žádosti).

3. Jak jste obecně spokojen/a s průběhem Vaší komunikace s orgány veřejné moci?

45 % uvedlo jako výsledek „dobrý“. **30 % respondentů je s komunikací spokojeno a označilo ji za „chvalitebný“.** 12 % jako „dostatečný“, 6 % dokonce „nedostatečný“. 8 % hodnotí své zkušenosti jako „výborné“. Po součtu kladných odezev vč. neutrálního, lze usuzovat, že existuje všeobecná relativní spokojenost s komunikací.

Následné dvě otázky se týkají již využitých služeb z oblasti e-Governmentu.

4. Jaké složky e-Governmentu jste již využil/a? a Jaké byly důvody, proč jste využil/a služeb e-Governmentu?

Obrázek 21 – využití služby e-Governmentu, všeobecná veřejnost ČR⁸⁹

využití služby	četnost	%-ní podíl
vyhledávání informací z webových stránek měst a obcí	50	74,63%
vyhledávání informací z webových stránek orgánů veřejné moci	42	62,69%
stažení formuláře ze stránek orgánů veřejné moci	42	62,69%
komunikace e-mailem	38	56,72%
Czech POINT	30	44,78%
on-line vyplnění formuláře na stránkách orgánů veřejné moci	25	37,31%
datové schránky	14	20,90%
e-podatelny	8	11,94%
žádné	4	5,97%
CzechPOINT@home	1	1,49%

důvod využití služby e-Governmentu	četnost	%-ní podíl
časová flexibilita/úspora času	32	47,76%
možnost komunikace z domova/kanceláře	32	47,76%
úspora nákladů (poštovné, cestovné, aj.)	21	31,34%
nevyužil/a jsem	17	25,37%
rychlost a kvalita odezvy	16	23,88%
blízkost kontaktního místa místu bydliště/pracoviště	11	16,42%
nevyhovuje mi všeobecně přístup úředníků v klasických úřadech	6	8,96%
vysoká míra zabezpečení dat	1	1,49%
povinnost/povinnost v práci	2	2,98%

Obrázek 22 – důvod využití služby e-Governmentu, všeobecná veřejnost ČR⁹⁰

89 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

90 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

Jak z výsledků šetření vyplývá, na prvních příčkách využitých služeb e-Governmentu jasně vede vyhledávání informací z webových stránek obcí a orgánů veřejné moci. Mezi hlavní důvody využití daných služeb respondenti řadí časovou úsporu a možnost komunikace z pohodlí domova/kanceláře.

V případě, že respondent uvedl, že prozatím „nekomunikoval“, byla požadována bližší specifikace. Některé odpovědi byly zajímavé. Bohužel z negativního postoje respondentů je spíše cítit, že o problematice mají zkreslené informace (či nedostatečné) a následně tak nevyužívají nabízené možnosti.

„Je to komplikace navíc, stejně vše důležité nakonec musí být na papíře, například životnost datových správ ve schránce je pouhých 90 dní,...“ ... Zná respondent Datový trezor? Zná pojem autorizovaná konverze? Nebo je tento názor jen důsledkem špatné zkušenosti?

„Snažím se držet mimo oblast veřejné správy, jakékoliv setkání s úředníky zvyšuje mou depresi.“ ... Tento názor je evidentně poznamenán špatnou zkušeností v jednání s úředníky. Právě pro tuto osobu by elektronická komunikace měla být tím správným řešením.

Následující otázky směřovaly k datovým schránkám, resp. k myšlence propojení internetového bankovníctví a datové schránky.

5. Máte zřízenou svou osobní datovou schránku? a Je pro Vás zajímavá myšlenka propojení internetového bankovníctví a datové schránky?

87 % uvedlo, že datovou schránku nevlastní (takové číslo i bylo předpokládáno), 9 % uvedlo, že ano, má zřízenou a to ze zákona. 4 % má datovou schránku zřízenou dobrovolně.

Na otázku, zda je zajímavá myšlenka propojení schránky a internetového bankovníctví uvedla téměř polovina respondentů, že o této problematice nic neví. **40 % uvedlo, že by o tuto službu zájem nemělo**, pouhých 11 % by službu uvítalo.

Osobně lze spatřit problém v minimální „osvětě“. Je dostatečně tato myšlenka ze strany bankovního sektoru, či státu propagována?

Mimo několik odborných článků se autorka s tímto nesešla, taktéž, pokud hovořila s lidmi ve svém okolí, o novince nikdy neslyšeli.

S obdobnou neznalostí pojmu se autorka setkala při otázce **Znáte pojem e-neschopenka?**. 81 % respondentů o pojmu nikdy neslyšelo.

6. Služby e-Governmentu jsou pro mě osobně přínosem:

Poslední otázka byla směřována na názor veřejnosti, zda spatřuje přínos v oblasti e-Governmentu pro svou osobu.

39 % uvedlo „spíše souhlasím“, 18 % „souhlasím“, 28 % „nevím“, 12 % „spíše nesouhlasím“ a 3 % „nesouhlasím“. **Positivní zprávou tedy je, že i přes nedostatky, které e-Government má, většina zde dotázaných jej hodnotí jako pozitivní a efektivní věc.**

V závěru uvedme citace některých respondentů na otázku volného vyjádření názorů na proces elektronizace veřejné správy:

„Nelíbí se mi, že jsou vždycky nové věci elektronizace veřejné správy hned povinné pro určitou oblast občanů (sKarty, datové schránky apod.). Pokud žijeme ve svobodné společnosti, měl by se e-government zavádět nejprve jako volitelný, teprve v okamžiku, kdy na konkrétní službu přešla valná většina občanů, mohlo by se mluvit o povinnosti.“

„Požadovaný elektronický podpis (přes Českou Poštu) je nestandardní a mezinárodně neuznávaný. Nejsou uznávány jiné certifikáty. Postup přechodu na e-governement je extrémně pomalý a používané postupy jsou komplikované a nepraktické. Ve většině případů nelze tyto služby prakticky využít vůbec. Řada věcí by šla administrovat elektronicky zcela bez zásahu úředníka, nebo jen automatickým propojením dat.“

„Pracovníci veřejné správy i přes svoji povinnost doručovat přednostně do datové schránky často volí běžnou poštu a svým pohodlím tak zvyšují státu náklady na poštovní a občana obírají o čas. Nadto se takové doručení může stát procesně neúčinným.“

Jak je patrné, respondenti nejsou výslovně proti elektronizaci, ba naopak, ale uvádějí některé problémy, které osobně považují za „brzdu“ procesu elektronizace.

A na závěr komentář, který shrnuje celý dotazník vcelku výstižně:

„větší informační osvěta a jednotnost by jistě prospěly“ ... Pokud občané a společnosti neuvidí v procesu elektronizace veřejné správy pozitivní myšlenky a budou tento proces brát jako „nutné zlo“, nikdy novinky nepřijmou za své. Rozhodně lze souhlasit s první částí věty a to, nutnost maximálně možné osvěty pro veřejnost, společnosti a státní zaměstnance.

4.4.3.3 Stanovení a výpočet statistických hypotéz

H₀: „**Neexistuje závislost mezi dosaženým vzděláním respondentů a názorem zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.**“

H₁: „**Existuje závislost mezi dosaženým vzděláním respondentů a názorem zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.**“

Mezi sledované znaky patří dosažené vzdělání respondentů, upravené do třech kategorií – SŠ a VOŠ, VŠ, ZŠ a SŠ bez maturity -, a názor na přínos služeb e-Governmentu. Zjištěné skutečné a očekávané četnosti jsou uvedeny v **příloze č. 10**.

Na základě vzorce pro výpočet Chí-kvadrát testu, byl zjištěn následující výsledek: Testové kritérium $\chi^2 = 5,193$ a kritická hodnota $\chi^2_{0,05 (k-1)*(m-1)} = 9,488$ (dle tabulek), kde k a m jsou počty obměn jednotliv. znaků.

Následuje porovnání vypočtené hodnoty a kritické hodnoty: $\chi^2 < \chi^2_{0,05 (4)}$ ... nulovou hypotézu, na hladině významnosti 5 %, o nezávislosti nezamítáme

Z výše uvedeného výsledku vyplývá, že existuje, mezi uvedenými znaky, nezávislost. Tj. dosažené vzdělání respondentů nemá přímý vliv na jejich názor týkající se přínosu služeb e-Governmentu v České republice.

H₀: „**Neexistuje závislost mezi pohlavím respondentů a názorem zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.**“

H₁: „**Existuje závislost mezi pohlavím respondentů a názorem zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.**“

Mezi sledované znaky patří pohlaví respondentů a názor na přínos služeb e-Governmentu. Zjištěné skutečné a očekávané četnosti jsou uvedeny v **příloze č. 11**.

Na základě vzorce pro výpočet Chí-kvadrát testu, byl zjištěn následující výsledek: Testové kritérium $\chi^2 = 0,505$ a kritická hodnota $\chi^2_{0,05 (k-1)*(m-1)} = 5,991$ (dle tabulek), kde k a m jsou počty obměn jednotliv. znaků.

Následuje porovnání vypočtené hodnoty a kritické hodnoty: $\chi^2 < \chi^2_{0,05 (2)}$ ... nulovou hypotézu, na hladině významnosti 5 %, o nezávislosti nezamítáme

Z výše uvedeného výsledku vyplývá, že existuje, mezi uvedenými znaky, nezávislost. Tj. pohlaví respondentů nemá přímý vliv na jejich názor týkající se přínosu služeb e-Governmentu v České republice.

H₀: „Neexistuje závislost mezi spokojeností respondentů s průběhem komunikace s orgány veřejné moci a názorem, zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.“

H₁: „Existuje závislost mezi spokojeností respondentů s průběhem komunikace s orgány veřejné moci a názorem, zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.“

Mezi sledované znaky patří ocenění průběhu komunikace s orgány veřejné moci – rozdělené do třech kategorií – názor, zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos. Zjištěné skutečné četnosti jsou uvedeny v **příloze č. 12**.

Na základě uvedeného vzorce pro výpočet Chí-kvadrát testu, byl zjištěn následující výsledek: Testové kritérium $\chi^2 = 20,833$ a kritická hodnota $\chi^2_{0,05 (k-1)*(m-1)} = 9,488$ (dle tabulek), kde k a m jsou počty obměn jednotliv. znaků.

Následuje porovnání vypočtené hodnoty a kritické hodnoty: $\chi^2 > \chi^2_{0,05 (4)}$ ... nulovou hypotézu, na hladině významnosti 5 %, o nezávislosti zamítáme a **přijímáme hypotézu alternativní**

Z výše uvedeného výsledku vyplývá, že existuje, mezi uvedenými znaky, na hladině významnosti 5 %, závislost. Tj. situace, zda respondent je spokojen s průběhem komunikace s orgány veřejné moci (pozitivní minulá zkušenost), má přímý vliv na názor týkající se přínosu zavádění služeb e-Governmentu, resp. elektronizaci veřejné správy v České republice.

Z uvedených dílčích výsledků testovaných hypotéz vyplývá, že **znaky v podobě pohlaví a vzdělání respondentů nemají přímé vlivy na názory týkající se pozitivního přínosu zaváděním služeb e-Governmentu.** Na druhé straně bylo prokázáno, že **názor na přínos e-Governmentu je ovlivněn minulou zkušeností respondentů v oblasti komunikace s orgány veřejné moci. Čím lépe respondenti hodnotí své předešlé zkušenosti, tím lépe přijímají e-Government.**

4.4.4 souhrn testovaných statistických hypotéz

	obsah nulové - testované - hypotézy, souhrn	
šetření základní školy České republiky	„Neexistuje závislost mezi tím, zda proběhlo vstupní školení pro práci s datovou schránkou a tím, zda organizace využívá službu Datový trezor.“	hypotézu nezamítáme
	„Neexistuje závislost mezi tím, zda proběhlo vstupní školení pro práci s datovou schránkou a tím, zda organizace považuje zavedení datové schránky za přínos.“	hypotézu nezamítáme
šetření fyzické podnikající osoby České republiky	„Neexistuje závislost mezi dosaženým vzděláním respondentů a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“	hypotézu nezamítáme
	„Neexistuje závislost mezi pohlavím respondentů a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“	hypotézu nezamítáme
	„Neexistuje závislost mezi tím, zda respondent má aktuálně zřízenou datovou schránku a názorem na povinné zavedení datových schránek pro všechny právní subjekty, tj. i fyzické podnikající osoby.“	hypotézu zamítáme a přijímáme alternativní hypotézu
šetření občané České republiky	„Neexistuje závislost mezi dosaženým vzděláním respondentů a názorem zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.“	hypotézu nezamítáme
	„Neexistuje závislost mezi pohlavím respondentů a názorem zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.“	hypotézu nezamítáme
	„Neexistuje závislost mezi spokojeností respondentů s průběhem komunikace s orgány veřejné moci a názorem, zda jsou služby e-Governmentu považovány za přínos.“	hypotézu zamítáme a přijímáme alternativní hypotézu

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

V této kapitole práce budou zhodnoceny zjištěné výsledky z osobních rozhovorů a porovnány s obecnými výsledky zjištěnými pomocí dotazníkových šetření a statistických údajů o způsobech využívání elektronické komunikace občany České republiky a světa.

Rozhovory s ekonomkou školy v Mělníku, které byly vedeny po delší časové období, nabídly pohled do aktivní práce dané osoby v oblastech komunikace s orgány veřejné moci. Během rozhovorů byly zjištěny drobné nedostatky ve znalostech základních pojmů e-Governmentu, na druhé straně ukázaly připravenost ekonomky k probíhajícím změnám a akceptaci procesu elektronizace. V počátcích ekonomka školy v elektronické komunikaci tápala, později, a to zejména díky samostudiu, začala nabídku elektronické komunikace efektivně využívat. Dnes sama uznává, že proces elektronické komunikace je jednoznačným pozitivem a jí zefektivnil práci ekonoma/mzdové účetní dané organizace.

Pokud srovnáme pozitivní pohled ekonomky v Mělníku s všeobecnými výsledky dotazníkového šetření, výsledky jsou v některých případech velmi podobné, v některých naopak velmi rozdílné. Shodný postoj lze najít ve způsobech archivace elektronické komunikace. Jak již bylo uvedeno, způsoby archivace (resp. nearchivace) jsou u zjišťovaných subjektů na velmi špatné úrovni. Obdobně je tomu v oblasti využívání datových schránek ke komerčním účelům. Když jsou již datové schránky komerčně využívány, jedná se pouze o několik procent organizací. Naopak rozdíly mezi základní školou v Mělníku a souhrnem České republiky lze spatřit ve frekvenci využívání datové schránky a všeobecně ve způsobu preferovaných komunikačních kanálů vůči orgánům veřejné moci. Zde je ekonomka v Mělníku jednoznačně pro elektronickou verzi komunikace. Velkým rozdílem v odpovědích je i pohled na přínos elektronické komunikace, resp. datových schránek pro organizaci. Kde ekonomka v Mělníku jasně považuje datové schránky a elektronickou komunikaci za přínos, z obecného zjištění tak rozhodně nevyplývá. Vždyť pouhých 17 % respondentů z řad základních škol uvedlo, že datové schránky jsou pro ně jednoznačný přínos.

Jak je patrné z výsledků rozhovorů a šetření, proces elektronizace veřejné správy a preference elektronické komunikace je stále, u některých subjektů, v počátcích. U uvedených subjektů lze najít jak nezájem o novinky, tak i špatné zkušenosti

s elektronickou komunikací, které vyústily k návratu ke klasické, listinné, komunikaci. Jednoznačné doporučení pro základní školy a podobné subjekty je zvýšení informační a počítačové gramotnosti pracovníků na pozicích aktivně zapojených do procesu elektronické komunikace vně organizace. Dále zvyšování povědomí o způsobech a výhodách elektronické komunikace v organizacích, například pravidelnými školeními a informačními brožurami ze stran zřizovatelů. Rozhodně je ale nutné podotknout, že pouhé připravení zaměstnanců základních škol a podobných organizací na elektronickou komunikaci není výhra. Dále je nutné prosazovat proces elektronizace veřejné správy uvnitř. Neboť, jak již bylo uvedeno, pokud „stát“ elektronickou komunikaci nebude prosazovat, nebudou organizace motivovány k jejímu aktivnímu a efektivnímu využívání.

Osobní rozhovory s fyzickými podnikajícími osobami a dotazníkové šetření mají společného jmenovatele a to, nechť k povinnému. Jak z rozhovorů i dotazníků vyplývá, jasná většina respondentů je striktně proti zavádění povinné elektronické komunikace s orgány veřejné moci. Osobně zde nespátřují takovou výhodu, která by byla převahou pro založení datové schránky, či využití elektronického podpisu.

Pokud se detailně podíváme na důvody, jedním z nich je i finanční stránka. Spousta respondentů uvedla, že zřízení elektronického podpisu je finančně náročné, vůči jeho možnostem využití. Finanční náročnost někteří spatřují i v datové schránce, která je zdarma. Je o to, že stále někteří živnostníci nemají počítač/internet, resp. ke své práci a životu jej nepotřebují. Například se autorka setkala s odpovědí: „*proč bych měl mít počítač s internetem, když i naše lékařka jej nemá...*“. Proto proces přechodu na výlučně elektronickou komunikace bude pravděpodobně narážet na odpor převážně u těchto subjektů. Procentní podíl uživatelů České republiky a světa názorně vysvětluje **příloha č. 13**, kde je uvedeno mezinárodní srovnání využívání internetu jednotlivci v letech 2006 a 2012. Z uvedeného vyplývá, že Česká republika je se 75 % na průměru EU 27. Tj. stále 25 % uživatelů internet nevyužívá. V případě grafu sledující využívání internetu ve vztahu k veřejné správě, je procento využívání mnohem nižší (pouhých 32 %).

Cílem tedy provozovatele e-Governmentu v České republice by měla být co největší schopnost přiblížení „úřadu“ pomocí kontaktních míst (např. Czech POINT). Zde by se skloubila výhoda elektronizace a osobního přístupu pracovníka (nikoliv úředníka), kterou by osoby uvedené výše uvítali. Česká republika není připravena na rychlý přechod do

výlučně elektronické komunikace, stále zde musí existovat místo, kde občan bude moci komunikovat s živou bytostí. Na druhé straně, z negativních zkušeností respondentů, vyplývá, že je potřeba, aby se veřejná správa k občanům (právním subjektům) chovala jako ke svým rovnocenným partnerům a zákazníkům. Protože až tehdy lze vybudovat efektivní komunikaci mezi státním a soukromým sektorem.

Druhým vážným důvodem odmítání nabídky elektronické komunikace, je stejně jako u základních škol, minimum osvěty. Běžní občané a živnostníci o novinkách nevědí, pokud se sami aktivně o problematiku nezajímají, zamýšlené novinky jim nejsou známe. Proto by mělo být cílem provozovatele e-Governmentu provádění co největší informační kampaně, představující výhody elektronické komunikace. Na druhou stranu stát musí stále pracovat na způsobech rozšiřující možnosti využívání například datových schránek, čímž by podnítil i běžné občany k jejich zřízení.

Poslední zamyšlení nad elektronickou komunikací se bude týkat výsledků šetření veřejnosti České republiky. Srovnáme zjištěné výsledky týkající se využívaných služeb e-Governmentu se statistickými údaji České republiky a dalších zemí světa. Cílem je zjistit, zda je sledovaný vzorek průměrný vůči české populaci.

Vraťme se tedy již k zmíněné tabulce uvedených četností a %-ního podílu respondentů na celku, která v dotazníkovém šetření veřejnosti sledovala, jaké služby občané využívají (obr. č. 21, kapitola 4.4.3.2). Jasně převažuje vyhledávání informací na webech organizací a měst, na druhém místě nalezneme stahování formulářů, na třetím komunikaci e-mailem a čtvrtém on-line vyplnění formulářů. Při porovnání s celorepublikovým průměrem dojdeme ke stejným výsledkům. Výjimkou je rok 2011, který byl ovlivněn Sčítáním lidu, bytů a domů, čímž došlo k jednorázovému navýšení počtu uživatelů, kteří on-line vyplnili formulář. Detailní graf České republiky je uveden v **příloze č. 14**.

Lze tedy usuzovat, že zjištěné údaje z dotazníkového šetření odpovídají průměru České republiky.

6 Závěr

Teoretická část diplomové práce se zabývala terminologií elektronické komunikace ve vztahu k veřejné správě v České republice. Praktická část na teoretická východiska navazovala a pomocí dotazníkových šetření a doplňujících osobních rozhovorů s vybranými právními subjekty nabídla pohled na aktuální stav elektronické komunikace, tak, jak ji pozorují, s jejími pozitivy i negativy, základní školy, fyzické podnikající osoby a občané České republiky.

Na základě provedených šetření byly potvrzeny, resp. vyvráceny stanovené hypotézy u daných subjektů.

Cílem diplomové práce bylo analyzovat aktuální stav procesu elektronizace veřejné správy a stavu, v jakém se nachází možnosti elektronické komunikace směrem k veřejné správě s vizemi do budoucnosti.

Jednoznačným výsledkem šetření, je nutnost větší osvěty v dané problematice. Neboť, jak bylo prokázáno, subjekty nejsou vysloveně proti procesu elektronizace, ale schází jim vstupní informace a podpora ze strany provozovatele e-Governmentu.

V budoucnu bude důležité dále analyzovat a sledovat vývoj procesu elektronizace veřejné správy a rozvoje možností elektronické komunikace. Pro kvalitní zákony a efektivní práci veřejné správy v tomto směru, je nutná stabilní vláda. Doufejme, že aktuálně zvolená vláda proces elektronizace povede k efektivnímu rozvoji.

7 Seznam použitých zdrojů

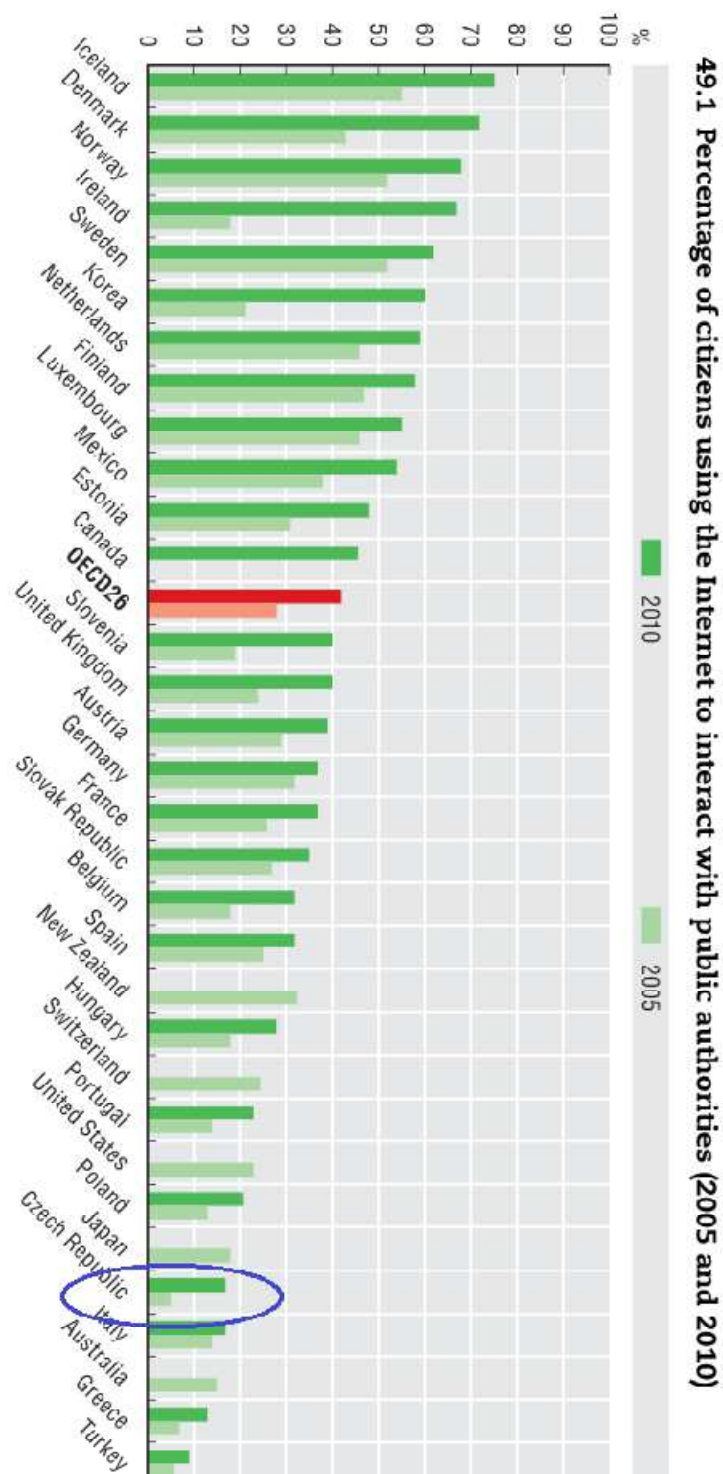
1. BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, 287 p. ISBN 978-80-7263-617-4.
2. BUDIŠ, Petr a Bohumír ŠTĚDRONĚ. *Elektronické komunikace: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Bratislava: Magnet Press Slovakia, 2008, 110 s. ISBN 978-80-89169-11-5.
3. LIDINSKÝ, Vít et al. *EGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 145 s. ISBN 978-80-247-2462-1.
4. SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil Kába. *Statistické metody II*. 1. vyd., 1. dotisk, Praha: Reprografické studio PEF ČZU v Praze, 2008, 105 str. ISBN 978-80-213-1736-9.
5. PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*. Praha: CZ.NIC, c2011, 430 s. CZ.NIC. ISBN 978-80-904248-3-8. [online]. Dostupné z: <http://www.bajecnysvet.cz/>
6. PETERKA, Jiří. *eArchiv.cz*. [online]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/index.php3>
7. *Datové schránky*. [online]. Dostupné z: <http://www.datoveschranky.info/>
8. INFORMAČNÍ SYSTÉM DATOVÝCH SCHRÁNEK, Základní informace, Verze 3.0. *Datové schránky*. [online]. Červenec 2009 [cit. 2013-08-25]. Dostupné z: http://www.datoveschranky.info/assets/ke-stazeni/isds_ver3_0_web.pdf
9. MINISTERSTVO INFORMATIKY ČESKÉ REPUBLIKY. *EGovernment* [online]. Dostupné z: http://www.czechpoint.cz/web/docs/eGon_brozura.pdf
10. Czech POINT. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/>
11. European eGovernment Action Plan 2011-2015. *Digital agenda for Europe*. [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-egovernment-action-plan-2011-2015>
12. Strategický rámec rozvoje eGovernmentu 2014+. *Iniciativa informatiky pro občany*. [online]. Dostupné z: <http://iio.707.cz/egovernment/strategicky-ramec-egov-2014>
13. *Smart Administration*. [online]. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/>

14. ICT UNIE o.s.. [online]. Dostupné z: <http://www.ictu.cz/index.php>
15. CIO Business World.cz | IT strategie pro manažery [online]. Dostupné z: <http://businessworld.cz/>
16. ISVS.CZ – zpravodajství o ISVS a eGovernmentu. [online]. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/>
17. Ministerstvo vnitra České republiky. [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/egovernment.aspx>
18. Ministerstvo vnitra. Portál veřejné správy. [online]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/obcan/>
19. PVS - parlament, vláda, samospráva. [online]. Dostupné z: <http://www.parlament-vlada.eu/index.php/hlavni-temata-e-government>
20. eGONcentrum.cz. [online]. Dostupné z: <http://www.egoncentrum.cz>
21. Egovernment - infocom. [online]. Dostupné z: <http://www.egovernment.cz/archiv/>
22. Česká pošta. [online]. Dostupné z: <http://www.ceskaposta.cz/cz/sluzby/>
23. Bezpečný klíč. [online]. Dostupné z: <http://www.bezpecnyklic.cz/bezpecnyklic/index.php>
24. Certifikační autorita PostSignum. [online]. Dostupné z: <http://www.postsignum.cz/index.php>
25. Produkty a služby. První certifikační autorita, a.s. (I.CA). [online]. Dostupné z: <http://www.ica.cz/Sluzby>
26. LUPA.CZ. [online]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/>
27. e – Podání. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČNÍ. [online]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/e-podani/>
28. eZDRAV.cz - odborný portál o elektronickém zdravotnictví. [online]. Dostupné z: <http://www.ezdrav.cz/>
29. Zákon č. 227/2000 Sb. Zákon o elektronickém podpisu. Podnikatel.cz. [online]. [cit. 2013-09-01]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-227-2000-sb-zakon-o-elektronickem-podpisu/cele-zneni/>

30. Zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. *Portál veřejné správy*. [online]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=67315&fulltext=&nr=300~2F2008&part=&name=&rpp=15#local-contentc>
31. *ManagementMania*. [online]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs>
32. AFFAIRS, Department of Economic and Social. *United Nations e-Government survey, 2012: e-Government for the people*. New York: United Nations. ISBN 978-921-1231-908. Dostupné z: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan048065.pdf>
33. OECD (2011), *Uptake of e-Government services*, in *Government at a Glance 2011*, OECD Publishing. 1.8.2011. [online]. Dostupné z: http://dx.doi.org/10.1787/gov_glance-2011-55-en
34. *Eurostat*. [online]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>
35. Informační společnost v číslech 2013. *Český statistický úřad*. [online]. 8.4.2013. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/9705-13>
36. Interní materiály Základní školy Jungmannovy sady Mělník, příspěvkové organizace; web organizace <http://www.zsjungsady.cz/>
37. Interní materiály sledované fyzické podnikající osoby
38. NEDVĚD, Veronika. *Povinné datové schránky pro OSVČ (výsledky průzkumu)*. 2013. Dostupné z: <http://povinne-datove-schranky-2014.vyplnto.cz>
39. NEDVĚD, Veronika. *E-government z pohledu občanů ČR (výsledky průzkumu)*. 2013. Dostupné z: <http://e-government-z-pohledu-obcan.vyplnto.cz>
40. NEDVĚD, Veronika. *Využívání datových schránek u základních škol ČR (výsledky průzkumu)*. 2013. Dostupné z: <http://e-government-z-pohledu-zs.vyplnto.cz>

8 Přílohy

Obrázek 23 - příloha č. 1, uživatelé internetu ve vztahu k veřejné správě, mezinárodní srovnání⁹¹

91 Zdroj: OECD (2011), *Uptake of e-Government services, in Government at a Glance 2011*, OECD Publishing, 1.8.2011. [online].

Dostupné z: http://dx.doi.org/10.1787/gov_glance-2011-55-en

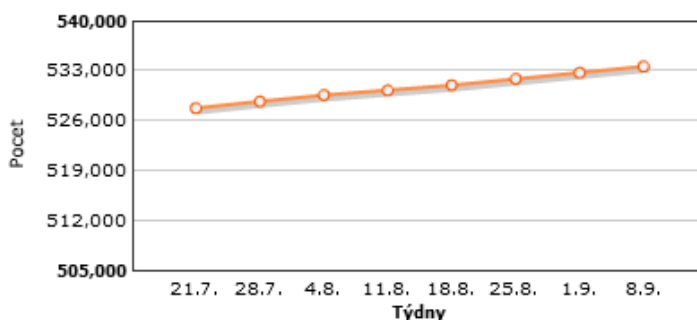
Obrázek 24 – příloha č.2, statistické údaje k 8.9.2013 - počet zřízených datových schránek a počet odeslaných datových zpráv v období od 21.7. do 8.9.2013⁹²

K 8.9.2013 bylo zřízeno celkem 533.585 datových schránek, celkový počet odeslaných zpráv byl 148.056.190 s průměrnou úspěšností doručení přihlášením 97,3 %.

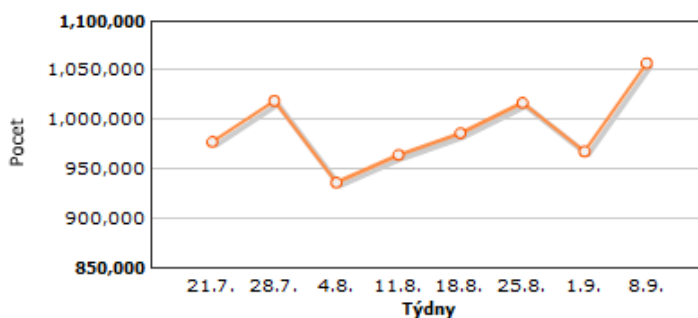
Jak je z grafů patrné, počet zřízených datových schránek stále roste, koncem listopadu 2013 se počet blíží již k 550 tis.⁹³

S růstem počtu datových schránek roste i počet odeslaných zpráv. V říjnu a listopadu 2013 se průměrný počet odeslaných zpráv za období 13.10. až 25.11. pohybuje v průměru 1.187 tis. zpráv za týden. Což oproti statistice uvedené v grafu, za období červenec až září, značí nárůst o cca 200 tis. zpráv za týden.

Celkový počet zřízených datových schránek

Počet odeslaných datových zpráv - týdenní statistiky

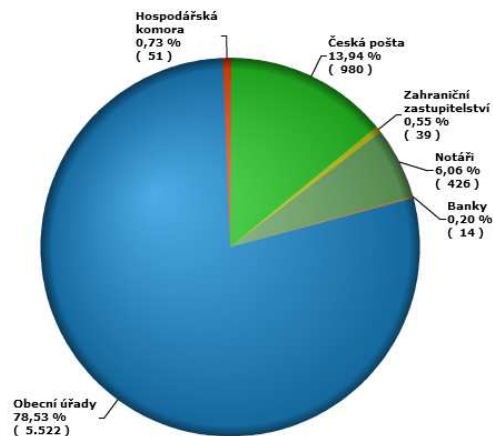

92 Zdroj: *Datové schránky*. [online]. [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.datoveschranky.info/cz/statistiky-id34635/>

93 K datu 25.11.2013 je udáván počet 548.374 datových schránek.

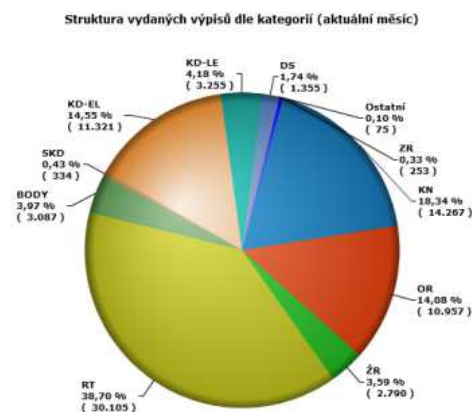
Obrázek 25 - příloha č. 3, statistické údaje k 15.9.2013- počet pracovišť Czech POINT 09/2012-09/2013; struktura pracovišť Czech POINTu k září 2013; struktura vydaných výpisů celkem od zahájení projektu; struktura vydaných výpisů září 2013; struktura vydaných výpisů dle institucí⁹⁴

Celkový počet k 15.09.2013: 7.032

K datu 15.9.2013 je registrováno 7.032 kontaktních míst projektu Czech POINT. Vývoj nárůstu pracovišť a jejich aktuální procentní struktura je zachycena na následujících grafech. Za sledované období září 2013 – září 2013 se k projektu připojilo více jak 100 nových pracovišť. Z hlediska struktura pracovišť jasně převládají Obecní úřady.

Na následujícím grafu je zachycena struktura vydaných výpisů od počátku fungování projektu Czech POINT až po 15.9.2013. Jak je patrné, téměř polovina všech výpisů jsou výpisy z Rejstříku trestů (RT). Druhou významnou položkou jsou výpisy z Katastru nemovitostí (KN) a výpisy z Obchodního rejstříku (OR). Analogicky je tomu tak i u měsíční struktury (září 2013).⁹⁵

94 Zdroj: Aktuální statistiky Czech POINT. Ministerstvo vnitra České republiky. [online]. [cit. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488>

95 Katastr nemovitostí (KN), Obchodní rejstřík (OR), Živnostenský rejstřík (ŽR), Rejstřík trestů (RT), Centrální registr řidičů (BODY), Systém kvalifikovaných dodavatelů (SKD), Konverze dokumentů Elektronická-Listinná (KD-EL), Konverze dokumentů L-E (KD-LE), Žádost o zřízení datové schránky (DS), Základní registry (ZR), Ostatní (Ostatní)

Posledním grafem je struktura vydaných výpisů dle institucí, které jsou do projektu Czech POINT zapojeny. Jak je patrné, více jak polovina z kontaktních míst, tvoří Česká pošta, na druhém a třetím místě jsou Statutární města a obce třetího typu (obce s rozšířenou působností).

Obrázek 26 - příloha č. 4, podrobné výsledky osobního rozhovoru ze základní školy v Mělníku

Výsledky rozhovoru

Ekonomka základní školy pracuje na této pozici od roku 2004. Pod pojmem **e-Government** si představuje, tak jako všeobecná laická veřejnost, elektronickou komunikaci například pomocí Czech POINTu, či datových schránek a elektronických podatelů. Dotazem na **vzdělávání** bylo zjištěno, že k žádnému vstupnímu školení na problematiku elektronické komunikace a datových schránek nedošlo. Ekonomka byla na fungování datové schránky částečně proškolená externím pracovníkem IT. Oficiálně ale k žádnému školení, či zaslání brožury, nedošlo. Ekonomka je tedy v oblasti elektronické komunikace samoukem. Tím je tedy vysvětleno, proč jsou některé, níže zmíněné pojmy, pro ekonomku nové. Předpokladem prvotního vzdělávání by tedy následně bylo jejich efektivní využívání, nebo minimálně znalost jejich existence. Webové portály a diskusní fóra týkající se novinek v oblasti elektronické komunikace nesleduje. Navštěvuje pouze portály, které ke své pracovní pozici potřebuje.

Elektronické podpisy v organizaci vlastní ekonomka, ředitel základní školy, zástupkyně ředitele školy a sekretářka. Přístup do datové schránky měl do podzimu 2013 pouze ředitel školy, komunikace pomocí datové schránky byla tedy neefektivní, neboť podklady

připravovala ekonomka, následně je předávala řediteli a ten je, pomocí svého přístupu, odesílal. Koncem roku 2013 již došlo ke zřízení přístupu i ekonomce, jako pověřené osoby. Administrátorem⁹⁶ nadále zůstává ředitel školy. Z důvodu existence již dvou jmen a hesel k jedné datové schránky, lze přesně určit, kdo jakou operaci provedl.

Pojem **časové razítko** ekonomka nezná, tím je i řečeno, že organizace časová razítka nepoužívá a momentálně ani neví, k jakému účelu by je využila. S tímto pojmem souvisí i otázka na zasílání elektronických faktur – zda a vůbec dochází k jejich zasílání elektronickou formou, či nadále formou písemnou přes Českou poštu. Datovou schránku organizace využívá výhradně pro komunikaci s orgány veřejné moci, tudíž **elektronické faktury**, které občas organizace vystaví, zasílá ekonomka s elektronickým podpisem přes e-mailový účet školy, nikoliv přes datovou schránku, kde by byla za prvé zvýšená ochrana citlivých dat a za druhé zpětná kontrola, zda zpráva opravdu příjemci byla doručena. Na otázku proč nedochází k zasílání přes datovou schránku, byla odpověď jednak finanční (za soukromé zprávy je subjekt povinen zaplatit) důvod a jednak i (ne)rozšířenost datové schránky mezi subjekty (datová schránka je stále pro FPO nepovinná, kdež to e-mailový účet má velmi velké procento z nich). Zde je jasně patrné, že pokud by byla datová schránka povinná pro všechny subjekty a zasílání poštovních datových zpráv by bylo již finančně zajímavé (pořád je zde myšlenka „poslat e-mailem“, který je zdarma), subjekty by elektronickou fakturaci využívaly mnohem více.

Pozn. autorky: obdobné problémy se zasíláním faktur jsou ve společnosti STOMIX, spol. s r.o., kde referent logistiky vystaví fakturu, vytiskne ji a připojí vlastnoruční podpis a razítko – podnik nemá zřízené elektronické podpisy pro referentky a účetní – následně dochází k zaslání Českou poštou. V případě velkých odběratelů je faktura referentkou skenována a zasílána na předem stanovený e-mail odběratele. Nejedná se ovšem o elektronickou fakturu v pravém slova smyslu. Dokonce se jedná o velmi neefektivní práci. Velcí odběratelé, kteří mají datovou schránku zřízenou, by uvítaly zasílání faktur do ní. Problém je na straně drobných živnostníků, kteří často nemají ani zřízený e-mailový účet.

Z těchto zjištění vyplývá, že stát, jako garant projektu elektronizace, by měl co nejvíce podporovat zřizování datových schránek a komunikaci pomocí nich. Pokud stát

---

⁹⁶ Administrátor je člověk, který bude provádět nastavení datové schránky a případně i pověřen dalších osob.

nepředstaví výhody komunikace (bezpečnost, vysoké % doručení, ...), zajímavý projekt, jako jsou datové schránky, nebude nikdy v globální míře využíván. Projekt musí být představován jako efektivní novinka, nikoliv jako nutné zlo.

Se zasíláním elektronických faktur je i spojen dotaz na problematiku **sloučení internetbankingu a datové schránky**, která byla představena dříve v teoretické části práce. Z osobního pohledu ekonomky se jedná o velmi zajímavý projekt, který by mohla využívat i v soukromém životě, pokud by si zřídila datovou schránku (zde narážíme opět na nutnost informovat občany o výhodách datové schránky). Ve fungování v dané organizaci pouze naráží na byrokratický postup, který neumožňuje, po přijetí elektronické faktury, ihned nechat si vystavit příkaz a platbu odeslat. Přijatá faktura je vytištěna a předána vedení ke schválení, až následně je možné fakturu uhradit. S elektronizací veřejné a státní správy tedy, ruku v ruce, jde o nutnost elektronizace a zefektivnění pracovních postupů uvnitř organizace (podniku – viz STOMIX).

Pokud se zaměříme na problematiku **zabezpečení přihlášení a archivaci**. V obojím lze shledat mezery. Přihlašování do datové schránky probíhá pouze za pomoci loginu a hesla, možnosti rozšířené autentizace nejsou využívány. Zaměříme-li se na archivaci ve vybrané základní škole, datový trezor není využíván, zprávy tedy po 90 dnech sami zmizí. Jak tedy škola archivuje? Pouze prostým tiskem zpráv (nejen z datové schránky, ale všeobecně elektronickou komunikací), v lepším případě tiskem do .PDF formátu a uložením na disk počítače a externí HDD. Zde by bylo naprosto vhodné změnit pohled na způsob archivace důležitých zpráv.

Podíváme-li se na **četnost využívání datové schránky**, z rozhovoru vyplynulo, že ekonomka odešla (nyní veškerou práci s datovou schránkou zastává výhradně ona) v průměru šest datových zpráv měsíčně, v průměru jednu datovou zprávu měsíčně přijme.

V průměru třikrát týdně se ekonomka do datové schránky přihlásí a zkontroluje ji. Nově příchozí zprávy jsou avizovány na telefon ředitele základní školy.

Po četnosti práce s datovou schránkou je zajímavá i **struktura komunikace**, resp. s kým organizace komunikuje. Přímo pro ředitele školy jsou určeny datové zprávy od městského úřadu týkající se platového výměru, schválených dotací a odměn. Jedná se tedy o zprávy

personálního a provozního charakteru. Dále dochází ke komunikaci se zdravotními pojišťovnami a Českou správou sociální zabezpečení (ČSSZ). S Finančním úřadem organizace nekomunikuje.

S ČSSZ ekonomka komunikuje a dostává zápisy o výsledcích kontrol a informace o vrácení přeplatků, zprávy jsou zasílány do datové schránky. Ekonomka měsíčně předává Přehled o výši pojistného. Do podzimu roku 2013 zasílala měsíční přehledy pomocí e-podatelný ČSSZ⁹⁷. Během analýzy využívání možností e-Governmentu došlo ke změně a ekonomka začala využívat možnost datové schránky a zasílat, zmíněný přehled, právě pomocí ní. Přednost v elektronické komunikaci spatřuje ekonomka zejména i ve zpětné kontrole, minulý měsíc⁹⁸ došlo k situaci, kdy ekonomka přihlašovala nového zaměstnance v organizaci. Jednalo se o ženu, ovšem ve formuláři zaškrtnla „muž“. Po odeslání přišla zpětná informace, že požadavek není možné zpracovat, neboť, na základě uvedeného rodného čísla není možné, aby novou osobou byl muž. Po opravení a následném znovu odeslání došlo k zaslání potvrzení o přijetí požadavku. Pokud by byla využívána stará metoda (písemná), oprava chyby by byla časově a finančně náročná.

Komunikace se **zdravotní pojišťovnou** poprvé v minulém měsíci⁹⁹ proběhla pomocí datové schránky. Jediná Všeobecná pojišťovna vrátila Přehled o výši pojistného zpět a zažádala o jeho zasílání formou e-podatelný. Ostatní využívané pojišťovny zaslání přehledu datovou schránkou akceptovaly.

Změna v podávání hlášení ČSSZ od 1.1.2014¹⁰⁰, která byla na podzim 2013 avizována, byla o rok odložena. Tj. podniky mají stále možnost využívat klasickou listinnou podobu

---

97 Služba e - **Podání** umožňuje elektronické podání vybraných formulářů při plnění povinností z oblasti sociálního zabezpečení podle příslušných právních předpisů. e - Podání (v XML formátu) urychlují vzájemnou komunikaci subjektu s ČSSZ. Pro vytvoření a odeslání e - Podání je nutné mít instalován software, který službu e - Podání podporuje, anebo mohou podávající využít interaktivní formuláře pro e - Podání v Software602. e - Podání se zasílají do datové schránky e-podani CSSZ (ID 5ffu6xx) nebo s uznávaným elektronickým podpisem na Veřejné rozhraní pro e - Podání ČSSZ (VREP).

Mezi **výhody e – Podání** patří dostupnost 24 hodin denně, 7 dní v týdnu; automatická odezva (informace o přijetí a/nebo zamítnutí e - Podání); možnost okamžité opravy a opětovného zaslání e – Podání; odpadá nutnost tisku údajů do předtištěných tiskopisů nebo tisku celých formulářů a jejich následné zaslání na OSSZ/PSSZ/MSSZ; vysoká míra zabezpečení přenosu dat.

Zdroj: e – Podání. *ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ* [online]. [cit. 2013-12-15]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/e-podani/>
98 Prosinec 2013.

99 Prosinec 2013.

100 O avizované povinnosti od ledna 2014 se ekonomka dozvěděla náhodou. Žádná interní informace o chystané změně nebyla ze strany ČSSZ zaslána.

předávání podkladů ČSSZ. Během tohoto přechodného období bude ČSSZ dále monitorovat vývoj spojený s elektronickým podáním. Z monitorovací zprávy ČSSZ vyplývá zásadní rozdíl v komunikaci mezi malými zaměstnavateli (do 10 zaměstnanců) a velkými zaměstnavateli. Malí zaměstnavatelé ČSSZ zpravidla zasílají své dokumenty v listinné podobě, velcí zaměstnavatelé v naprosté většině případů využívají elektronickou komunikaci. Malí zaměstnavatelé s celkovým počtem cca 650 tisíc zaměstnanců tvoří v evidenci ČSSZ zhruba 80 %. Na druhé straně 9 % velkých zaměstnavatelů s více než 25 zaměstnanci zaměstnává přes 3 miliony lidí.¹⁰¹

Komunikace mezi organizací a městem Mělník/Středočeským krajem v oblasti problematiky **dotací** a **grantů** probíhá stále písemně, případně elektronickou podobou pomocí e-mailového účtu. Ekonomka zpracovává jedenkrát za tři měsíce monitorovací zprávu a tu předává k auditu. V případě, že by byla zpráva zaslána pomocí datové schránky, dané osobně, která audit provádí, by se dostávala zdlouhavě, tj. z důvodu překročení vnitřní byrokracie úřadu, monitorovací zprávu ekonomka zasílá přímo na e-mailovou adresu dané osoby.

Jak tedy z výše uvedeného vyplývá, postupně organizace přechází na elektronickou formu dokumentů a elektronickou, efektivní, komunikaci. Ač z rozhovoru s ekonomkou vyplývá, práce s datovou schránkou je pro ni přínos, některé organizace stále preferují komunikaci osobní (písemnou), nebo nezabezpečenou, pomocí e-mailu.

Mezi poslední projednávaná témata rozhovoru patřily pojmy Czech POINT, **autorizovaná konverze** a **e-neschopenka**. Ani jednu službu ekonomka nevyužívá, nebo nezná. Czech POINT pro práci v příspěvkové organizaci nevyužije, tj. ani služba CzechPOINT@home nebyla prozatím využita (o službě nebyla informována). Autorizovanou konverzi z listinné

---

101 Povinnost komunikovat ve stanovených případech s Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ) výhradně elektronicky ukládá zaměstnavatelům, stejně jako lékařům a OSVČ, zákon č. 470/2011 Sb. Těm zaměstnavatelům, kteří se nestihli dostatečně připravit na elektronické předávání tiskopisů od 1. 1. 2014, ČSSZ ještě v roce 2014 umožní splnit tuto povinnost i prostřednictvím tiskopisu v klasické papírové podobě. Po projednání závěrů monitorovací zprávy k zavedení elektronické komunikace s ministrem práce a sociálních věcí Františkem Koníčkem rozhodl ústřední ředitel ČSSZ Vilém Kahoun o udělení roční výjimky vztahující se na všechny tiskopisy podávané ze zákona zaměstnavateli. Dříve udělené výjimky pro lékaře a osoby samostatně výdělečně činné samozřejmě zůstávají v platnosti.

Zdroj: ČSSZ informuje: povinná elektronická komunikace v roce 2014. *ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ*. [online]. 4.12.2013 [cit. 2013-12-15]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2013/2013-12-04-cssz-informuje-povinna-elektronicka-komunikace-v-roce-2014.htm>

do písemné podoby a naopak opět ještě nevyužila ani v pracovním a ani soukromém životě. S pojmem e-neschopenka¹⁰² (jejichž cílem výrazné zjednodušení administrativy spojené s hlášením začátku, pokračováním či ukončením pracovní neschopnosti) se ekonomka setkala až při osobním rozhovoru. Myšlenka elektronické neschopenky ji zaujala a bude sledovat její vývoj a povinné zavedení, které mělo být již od ledna 2014, nakonec bylo odloženo o dva roky, tj. od ledna 2016¹⁰³.

Posledním tématem rozhovoru byl **všeobecná počítačová gramotnost** dané základní školy, jak ji ekonomka vnímá u sebe a svého okolí. Výsledky nejsou uspokojivé. Na stupnici 1-10 (10 je nejlepší; schopnost uživatelské práce) hodnotí ekonomka průměrného zaměstnance školy (pedagog, asistent pedagoga, administrativní pracovník) na stupni 3 (!). Nízkou úroveň počítačové gramotnosti zaměstnanců základní školy předložila na příkladech zasílání interních e-mailů, komunikace pomocí e-mailu s rodiči, neochota přijmout informační a komunikační systém, neschopnost práce v Excelu. Sebe ekonomka řadí na stupeň 8 (zde je započítán IS školy, práce s MS Office, práce s datovou schránkou). Stále ovšem objevuje nové možnosti, které ji softwary nabízejí. Nebrání se jakýmkoliv efektivním školením. Počítačová gramotnost školy byla interně vyhodnocena jako velmi slabá, proto v prosinci 2013 bylo ředitelem školy nařízeno povinné školení pro zaměstnance v oblasti práce s počítačem, práce se software a elektronické komunikace s rodiči žáků.

---

102 Pokud lékař zjistí, že u pacienta (pojištěnce) vznikla dočasná pracovní neschopnost, musí vystavit Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti. V rámci používání eNeschopenky se pro vystavení tohoto „Rozhodnutí“ používá lékařský software. Lékař zadá do lékařského softwaru do své běžné evidence potřebné údaje, přičemž velkou část z nich by měl být schopen lékařský software přenést do hlášení automaticky na základě své provázanosti s evidencí ošetřujícího lékaře (jde např. o identifikaci pojištěnce, adresy, zaměstnání apod.). Po vyplnění požadovaných údajů je možno provést odeslání e-Podání ke zpracování na ČSSZ. Po vygenerování Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti lékař vytiskne zbylé díly eNeschopenky, tyto podepíše, označí razítkem a příp. připojí svou jmenovku, a v tištěné podobě je předá pojištěnci – tedy pacientovi. V první fázi zavádění eNeschopenky je elektronicky zpracovávána pouze komunikace mezi lékařem a ČSSZ. Ostatní komunikace mezi zaměstnavatelem a pacientem, resp. zaměstnavatelem a ČSSZ probíhá stále v papírové formě.

Zdroj: Elektronická neschopenka: znamená změny pro pacienty?. *eZDRAV.cz - odborný portál o elektronickém zdravotnictví*. [online]. 5.10.2013 [cit. 2013-12-27]. Dostupné z: <http://www.ezdrav.cz/elektronicka-neschopenka-znamena-zmeny-pro-pacienty/>

103 Důvodem odložení je extrémní nepřipravenost ze strany praktických lékařů. Ač ČCSZ je na projekt plně již několik let připravena, stále velké procento praktických lékařů nemá i tak základní věc, jako je počítač a tudíž povinné zavedení elektronické komunikace v oblasti neschopenek by vedlo ke komplikacím zatěžujícím zejména pacienty „nemoderních“ lékařů.

Obrázek 27 - příloha č. 5, skutečné četnosti, Chí-kvadrát test, základní školy ČR¹⁰⁴

		znak 1 - využívání služby Datový trezor			
		ANO	NE		celkem
znak 2 - existence vstupního školení	ANO	0	13		13
	NE	2	27		29
celkem		2	40		42

Obrázek 28 - příloha č. 6, skutečné četnosti (2), očekávané četnosti¹⁰⁵, Chí-kvadrát test, základní školy ČR¹⁰⁶

		skutečné četnosti				očekávané četnosti					
		znak 1 - přínos zavedení datové schránky					znak 1 - přínos zavedení datové schránky				
		ANO	NE	NEVÍM	celkem		ANO	NE	NEVÍM	celkem	
znak 2 - existence vstupního školení	ANO	3	8	2	13	znak 2 - existence vstupního školení	2,17	5,88	4,95	13	
	NE	4	11	14	29		4,83	13,12	11,05	29	
celkem		7	19	16	42	celkem		7	19	16	42

Obrázek 29 - příloha č. 7, skutečné četnosti, očekávané četnosti, Chí-kvadrát test, FPO ČR¹⁰⁷

		skutečné četnosti				očekávané četnosti					
		znak 1 - dosažené vzdělání					znak 1 - dosažené vzdělání				
		SŠ + VOŠ	VŠ	ZŠ + SŠ bez maturity	celkem		SŠ + VOŠ	VŠ	ZŠ + SŠ bez maturity	celkem	
znak 2 - povinné datové schránky	ANO	7	5	1	13	znak 2 - povinné datové schránky	6,17	5	1,83	13	
	NE	30	25	10	65		30,83	25	9,17	65	
celkem		37	30	11	78	celkem		37	30	11	78

104 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

105 Pro test nezávislosti v kontingenční tabulce se užívá upravený Chí-kvadrát test. Test vychází z rozdílu mezi skutečnými (n_{ij}) a očekávanými četnostmi (n'_{ij}). Očekávané četnosti jsou vyjádřeny jako součin příslušných okrajových marginálních četností dělených celkovým rozsahem souboru. Úprava +5.

106 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

107 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

Obrázek 30 - příloha č. 8, skutečné četnosti, Chí-kvadrát test, FPO ČR¹⁰⁸

		znak 1 -povinné datové schránky		
		ANO	NE	celkem
znak 2 - pohlaví respondenta	muž	10	40	50
	žena	3	25	28
celkem		13	65	78

Obrázek 31 - příloha č. 9, skutečné četnosti (2), Chí-kvadrát test, FPO ČR¹⁰⁹

		znak 1 -povinné datové schránky		
		ANO	NE	celkem
znak 2 - datová schránka zřízena	ANO	8	14	22
	NE	5	47	52
celkem		13	61	74

Obrázek 32 - příloha č. 10, skutečné četnosti, očekávané četnosti¹¹⁰, Chí-kvadrát test, všeobecná veřejnost ČR¹¹¹

skutečné četnosti					očekávané četnosti						
		znak 1 - přínos e-Governmentu			celkem			znak 1 - přínos e-Governmentu			celkem
		souhlasím	nevím	nesouhlasím				souhlasím	nevím	nesouhlasím	
znak 2 - dosažené vzdělání	VŠ	27	8	5	40	znak 2 - dosažené vzdělání	VŠ	22,69	11,34	5,97	40
	SŠ + VOŠ	9	8	4	21		SŠ + VOŠ	11,91	5,96	3,13	21
	ZŠ + SŠ bez maturity	2	3	1	6		ZŠ + SŠ bez maturity	3,4	1,7	0,9	6
celkem		38	19	10	67	celkem		38	19	10	67

108 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

109 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

110 Úprava +5.

111 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

Obrázek 33 - příloha č. 11, skutečné četnosti (2), očekávané četnosti, Chí-kvadrát test, všeobecná veřejnost ČR¹¹²

		skutečné četnosti						očekávané četnosti			
		znak 1 - přínos e-Governmentu						znak 1 - přínos e-Governmentu			
		souhlasím	nevím	nesouhlasím	celkem			souhlasím	nevím	nesouhlasím	celkem
znak 2 - pohlaví	žena	19	11	6	36	znak 2 - pohlaví	žena	20,42	10,21	5,37	36
	muž	19	8	4	31		muž	17,58	8,79	4,63	31
celkem		38	19	10	67	celkem		38	19	10	67

Obrázek 34 - příloha č. 12, skutečné četnosti (3), očekávané četnosti¹¹³, Chí-kvadrát test, všeobecná veřejnost ČR¹¹⁴

		skutečné četnosti						očekávané četnosti			
		znak 1 - přínos e-Governmentu						znak 1 - přínos e-Governmentu			
		souhlasím	nevím	nesouhlasím	celkem			souhlasím	nevím	nesouhlasím	celkem
znak 2 - spokojenost s průběhem komunikace s orgány veřejné moci	výborný+chvalitebný	22	3	0	25	znak 2 - spokojenost s průběhem komunikace s orgány veřejné moci	výborný+chvalitebný	14,18	7,09	3,73	25
	dobrý	13	12	5	30		dobrý	17,01	8,51	4,48	30
	dostatečný+nedostatečný	3	4	5	12		dostatečný+nedostatečný	6,81	3,4	1,79	12
celkem		38	19	10	67	celkem		38	19	10	67

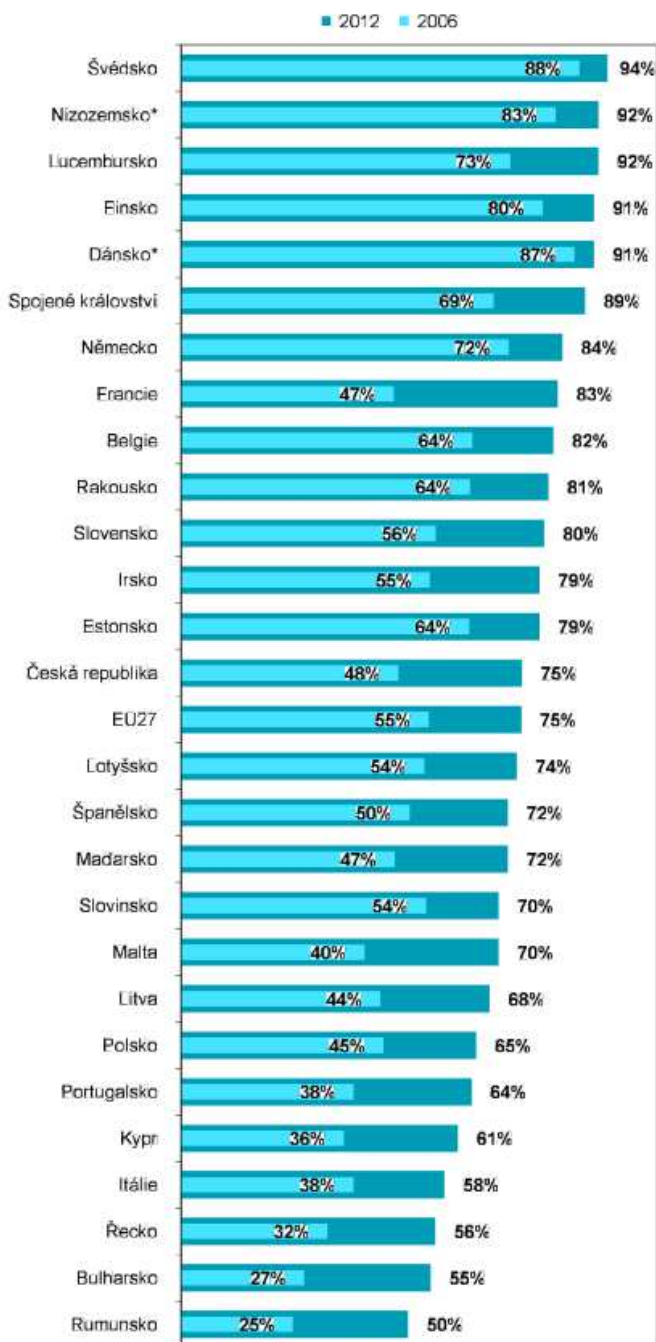
112 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

113 Úprava +5.

114 Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření

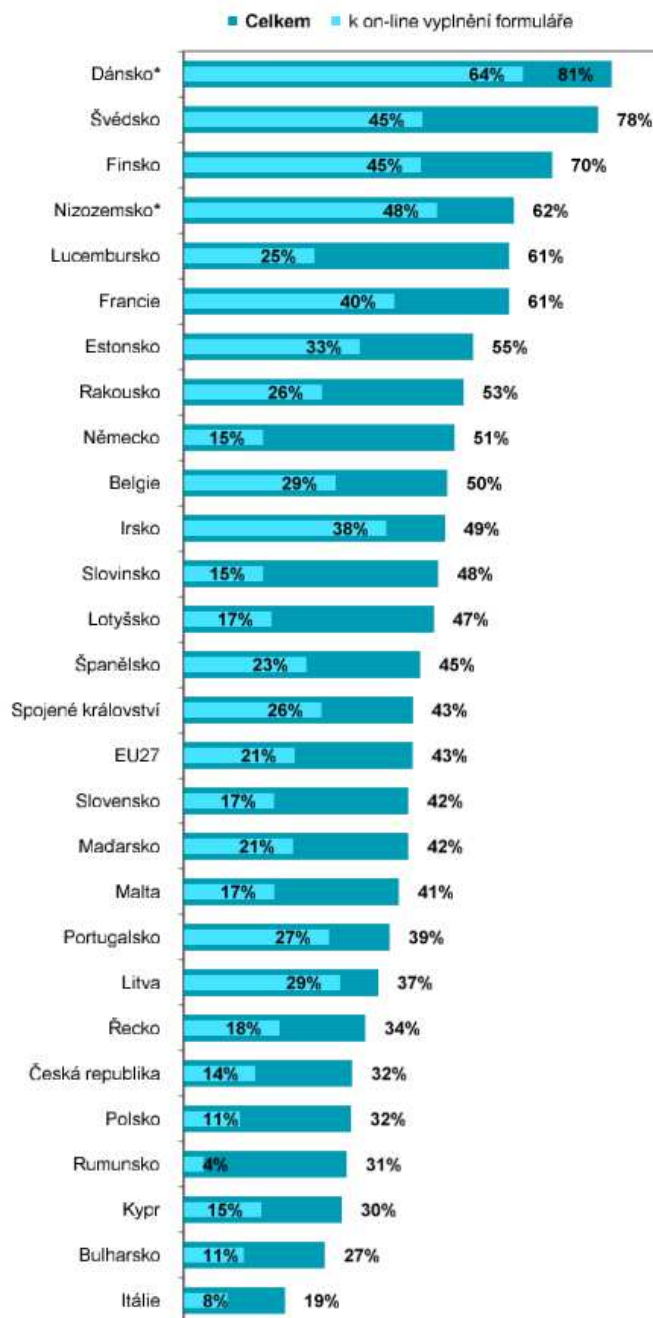

Graf C9 Uživatelé internetu

podíl z celkového počtu jednotlivců ve věku 16 až 74 let
* rok 2011

Graf E15 Jednotlivci používající internet ve vztahu k veřejné správě; 2011

podíl z celkového počtu jednotlivců ve věku 16 až 74 let
* rok 2010

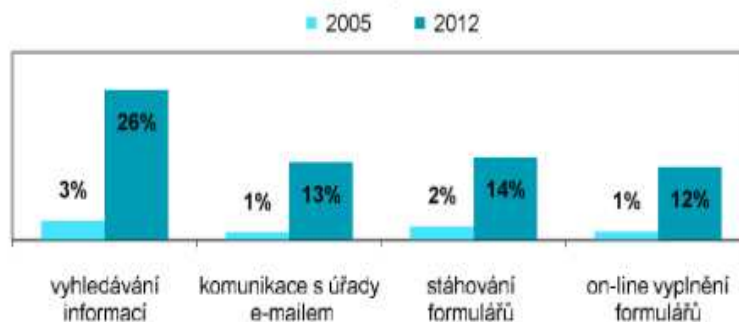
115 Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Informační společnosti v číslech 2013 – Jednotlivci*. [online]. 8.4.2013 [cit. 2014-01-15].

Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/440018DEE2/\\$File/970513_C.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/440018DEE2/$File/970513_C.pdf)

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Informační společnosti v číslech 2013 – Veřejná správa*. [online]. 8.4.2013 [cit. 2014-01-15].

Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/440018DEE3/\\$File/970513_E.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/440018DEE3/$File/970513_E.pdf)

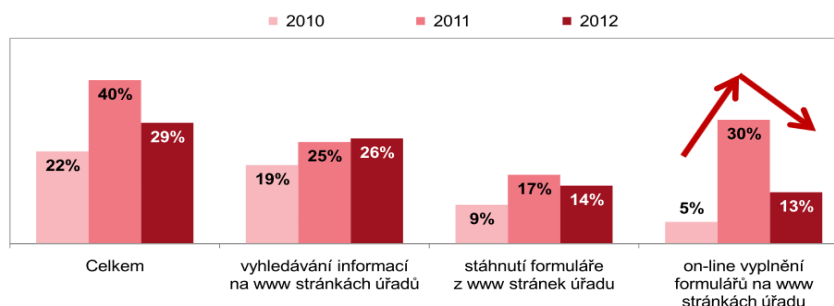
Graf E14 Jednotlivci používající internet k vybraným činnostem ve vztahu k veřejné správě

podíl z celkového počtu jednotlivců ve věku 16 a více let

JEDNOTLIVCI POUŽÍVAJÍCÍ INTERNET VE VZTAHU K VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

% jednotlivců starších 16 let

116 Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Informační společnosti v číslech 2013 – Veřejná správa*. [online]. 8.4.2013 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/440018DDE3/\\$File/970513_E.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/440018DDE3/$File/970513_E.pdf)

Zdroj: SKARLANDTOVÁ, Eva a Martin Mana. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *E-Government v číslech*. [online]. [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/e_government_v_cislech_prezentace_ktera_zaznela_na_konferenci_iss_2013_v_hradci_kralove/\\$File/iss_egov_2013_csu_mana_skarlandtova.pdf](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/e_government_v_cislech_prezentace_ktera_zaznela_na_konferenci_iss_2013_v_hradci_kralove/$File/iss_egov_2013_csu_mana_skarlandtova.pdf)

9 Seznam obrázků

Obrázek 1 - celosvětový pohled na vývoj e-Governmentu v 2003-2012; pohled na vývoj e-Governmentu v Evropě 2012	15
Obrázek 2 - Hexagon efektivní veřejné správy	18
Obrázek 3 - logo datové schránky	23
Obrázek 4 - Příklad upozornění na to, že datum a čas podpisu nemusejí být důvěryhodné	39
Obrázek 5 - co není elektronickým podpisem	45
Obrázek 6 – hašování při tvorbě elektronického podpisu	45
Obrázek 7 - příklad elektronické značky v datové zprávě	50
Obrázek 8 – logo projektu Czech POINT	53
Obrázek 9 - eGON	56
Obrázek 10 - aktivace služby Datový trezor	64
Obrázek 11 - notifikace e-mailem	64
Obrázek 12 - žádost o výpis pomocí služby CzechPOINT@home	65
Obrázek 13 - struktura respondentů dotazníkového šetření o základních školách ČR	67
Obrázek 14 - způsob archivace elektronické komunikace, základní školy ČR	69
Obrázek 15 - způsob komunikace s orgány veřejné moci, základní školy ČR	71
Obrázek 16 - způsob výpočtu Chí-kvadrát test nezávislosti – asociační tabulka	72
Obrázek 17 - struktura respondentů dotazníkového šetření o FPO ČR	75
Obrázek 18 - spokojenost s datovou schránkou, FPO ČR	78
Obrázek 19 - struktura respondentů dotazníkového šetření, všeobecná veřejnost ČR	82
Obrázek 20 - způsob komunikace s orgány veřejné moci, všeobecná veřejnost ČR	83
Obrázek 21 – využití služby e-Governmentu, všeobecná veřejnost ČR	84
Obrázek 22 – důvod využití služby e-Governmentu, všeobecná veřejnost ČR	84
Obrázek 23 - příloha č. 1, uživatelé internetu ve vztahu k veřejné správě, mezinárodní srovnání	97
Obrázek 24 – příloha č.2, statistické údaje k 8.9.2013 - počet zřízených datových schránek a počet odeslaných datových zpráv v období od 21.7. do 8.9.2013	98
Obrázek 25 - příloha č. 3, statistické údaje k 15.9.2013- počet pracovišť Czech POINT 09/2012-09/2013; struktura pracovišť Czech POINTu k září 2013; struktura vydaných výpisů celkem od zahájení projektu; struktura vydaných výpisů září 2013; struktura vydaných výpisů dle institucí	99

Obrázek 26 - příloha č. 4, podrobné výsledky osobního rozhovoru ze základní školy v Mělníku _____	100
Obrázek 27 - příloha č. 5, skutečné četnosti, Chí-kvadrát test, základní školy ČR_____	106
Obrázek 28 - příloha č. 6, skutečné četnosti (2), očekávané četnosti, Chí-kvadrát test, základní školy ČR _____	106
Obrázek 29 - příloha č. 7, skutečné četnosti, očekávané četnosti, Chí-kvadrát test, FPO ČR _____	106
Obrázek 30 - příloha č. 8, skutečné četnosti, Chí-kvadrát test, FPO ČR_____	107
Obrázek 31 - příloha č. 9, skutečné četnosti (2), Chí-kvadrát test, FPO ČR_____	107
Obrázek 32 - příloha č. 10, skutečné četnosti, očekávané četnosti, Chí-kvadrát test, všeobecná veřejnost ČR_____	107
Obrázek 33 - příloha č. 11, skutečné četnosti (2), očekávané četnosti, Chí-kvadrát test, všeobecná veřejnost ČR_____	108
Obrázek 34 - příloha č. 12, skutečné četnosti (3), očekávané četnosti, Chí-kvadrát test, všeobecná veřejnost ČR_____	108
Obrázek 35 - příloha č. 13, uživatelé internetu, mezinárodní srovnání_____	109
Obrázek 36 - příloha č. 14, jednotlivci využívající internet ve vztahu k veřejné správě ČR _____	110